

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY őrnagy

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csekkszám: 25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079.

Székely-húsvét 1941-ben

Ez a húsvét a legszebb nékem,
amit még eddig átaléltem, —
nem borít bé a szörnyű árnyék,
olyan, mintha álomban járnék!
Nem kergetek több délibábot,
mert merre nézek, merre járok:
csupa virág és csupa bársony,
káprázatos szép alabástrom...

Amit templomban pap szentelt meg
s most asszonyok csokorba szednek:
óh, ma szívesen barka lennék,
óh, ma mindenkit megölelnék.
Vigasz lennék a bánatosnak,
s kezet adnék a két latornak,
s ha magammal is perbe szállnék:
még Judásnak is megbocsájtnék!

Te Első-Húsvét vasárnapja
mért emelsz fel oly szent magasba,
mért vagy oly diadalmas ünnep
a mi megzsarolt lelkeinknek!?
Miért nem vagy oly, mint más öröm-nap
bús hozsanna és halk tömjénszag?
Mért töltesz el most dallal, kedvvel,
leírhatatlan szerelemmel?!

Én nem tudom, — csak szívem dobban
szerelmesebben, boldogabban,
s a Hargitán a fenyő-illat
ma édesebb álmódásba ringat!
Én nem tudom, — de ma azt érzem,
hogy Jézus vezet álomkézen,
hogy Jézus vére bennem csobban
és szédülök egy szent mámorban...

Ez a húsvét a legszebb nékem,
amit még eddig átaléltem,
mert ime együtt támadott fel
a rab-székely s az Isten-ember!

dr. vitéz Gereöffy Géza őrnagy.

Bűnöző fiatalkorúak és a társadalom.

II. Rész.

Ismerteti: DR. NÉMETH PÉTER kir. kúriai bíró.

A fiatalkorúak bírójához legközelebb áll a pártfogó tisztviselő, akinek a bírósági véghatározat előtt feladata mindazon körülmények felkutatása és megállapítása, melyek a fiatalkorú életviszonyaira és erkölcsi és értelmi fejlődésére vonatkoznak. A bírói határozathozatal utáni szerepe nem kevésbé jelentős, mert a felügyelet, amelyet a próbárabocsátott fiatalkorú felett gyakorol, nagyjelentőségű kiegészítő nevelés, amely csak akkor lesz eredményes, ha azt minden tekintetben hivatása magaslatán álló pártfogó végzi.

Pártfogóink munkája nagy és felelősségteljes. Ha figyelembe vesszük, hogy a próbárabocsátott és felügyelet alá helyezett fiatalkorúak száma egyik évben 1.539 volt, el lehet képzelni, hány ellenőrző látogatást és védenekik érdekében egyéb utat kellett a pártfogóknak tenni, hogy a próba, illetve felügyeleti idő sikeres elteltét biztosítsák. Ha e munkához hozzávesszük a környezettanulmányok és egyéb jelentések szerkesztését és a tárgyalásokon való jelenlétet, végül az egyéb nyomozati cselekményeket, nyilvánvaló lesz, miért van szükség az állami pártfogó tisztviselőkön felül még társadalmi pártfogókra is.

A pártfogó kiválasztása külön megfontolást igényel. Testi-lelki egészség és kiegyensúlyozottság nélkül pártfogói munkához senkit sem szabad engedni.

Az én családom.*

Írta: KOVÁCS ISTVÁN II. csendőr (Csákvár).

„A család szentély“, hangzik a Csendőr Tízparancsolat 10., mintegy a többi pontokat megkoronázó pontja. Ezen szentélynek keresése, azoknak pedig, akik ezt már megtalálták, a megtartása, célokat, törekvéseket tűz az emberek s így a m. kir. csendőrség tagjai elé is. Ezek a célok azok, amelyek erősebbek az embernél, amelyek apáról-fiúra szállva, mint az emberiség legfőbb törekvései rajtunk és fiainkon keresztül tovább élnek az emberi lelkekben kipusztíthatatlanul, amióta és ameddig a földön emberek élnek.

Ezek közé az örök emberi célok közé tartozik a családi boldogság utáni örökös vágy. Ezért küzd — többek között — az egyes ember, ezért küzd a nemzet és az egyetemes emberiség egyaránt.

A családi boldogság örök célunk, mert ahol az egyes családok boldogok, ott a nemzetek nagy családjai is azok. Ezért fáradunk, ezért szenvedünk. Érte születik minden tervünk, munkánk, szorgalmunk. Ez teszi képessé a csendőrt arra, hogy derékig érő hóban, förtelmes viharban, velőt fagyasztó hidegben, a szemek közé verő és a ruhája alá csurgó esőben, a kakastollat szinte elperzselni szándékozó melegben, lelkének, testének, értelmének, idegeinek minden erejét, munkássága végtelen sorát és ha kell, életét is érte áldozza a kötelesség, a becsület mezején.

Kérdezhetjük: miért van ez így? Az a válasz rá, hogy: az ember lelke úgy van teremve, hogy örök

Bizonyos fokú műveltség és különleges ismeretek elengedhetetlenek. De még ennél is fontosabb, hogy a pártfogó ismerje az életet, legyen meg benne a türelem, önuralom és tapintat, szeresse hivatását és mindazokat, akikkel hivatásából kifolyólag foglalkozik.

A jó pártfogó mindenekelőtt védenecse bizalmát igyekezzék megnyerni. Ez azonban még nem elég, mert épp így meg kell nyerni a fiatalkorú környezetének bizalmát is. A bizalom megnyerésének tudományát könyvekből nem lehet megtanulni. A tapintatos, nyugodt, higgadt, de szeretetteljes fellépés sok nyelvet old fel és sok szívet nyit meg. Amilyen nagy hiba a fiatalkorúnak nekirontva hibáit korholva elértánni, ép oly helytelen őt mint áldozatot beállítani és hibáiért a sorsot, a társadalmat, vagy hozzátartozóit okolni.

A züllés útjára tért, vagy bűnöző fiatalkorú megjavítása rendesen azonnal el nem érhető. Ez még akkor sem sikerül, ha a pártfogó megkettőzött eréllyel lát munkájához. A túlbuzgalomtól tehát óvakodni kell. Egy német javítóintézetben az egyik felügyelő túlságos igyekezettel és ütemben akarta a nemrég beutalt kiskorút megjavítani. A fiú elkeseredetten ment panaszra az igazgatóhoz és így szólt: „Három nap alatt akarnak belőlem szentet csinálni!“

A legszebb beszéd, jótanács nyom nélkül röppen el, ha azt a példa nem bizonyítja. Ha a 17 éves csavargó- és erkölcstelen életet folytató leánynak karminvörös ajakkal prédikál a vérpiros körmű hölgy, az magában még akkor is mosolyogni fog, ha a kitépett szemöldökök és beültetett hosszú szempillák alól a meghatottság könnyei folydogálnak...

vágy él benne a meghitt otthon és odaadó szeretet iránt. Ezeket keresi minden ember szomjas lélekkel, akár egy életen át, mert ezek nélkül minden földi érték birtokában is boldogtalan. Az emberi léleknek az a szeretet, ami a növénynek a napfény és ezt hol találja meg a csendőr? Csakis a maga szeretett családi körében.

Az étellel járó testi-lelki küzdelmekben elfáradt csendőr a családi otthonba siet, hogy ott testének, lelkének vesztett erejét és nyugalma pótolja, fáradalmait kipihenje és a reá váró újabb szolgálati feladatok teljesítéséhez és a további küzdelemhez új erőt merítsen, hogy lelkét, akaratát, bátorságát megerősítse, felvértezze az újra és újra megújuló küzdelemre; a családjáért és a nemzetünk jövőjéért, Magyarországiért.

Kétségtelen, hogy ezt a minden földi kincset pótló családi fészek melegét a csendőr nélkülözi a legtöbbet és mégis zokszó nélkül tesszük, nem panaszkodunk senkinek, haladunk tovább a kötelességteljesítés egyenes útján. Teszi pedig nekünk csendőröknek ezt elviselhetővé: az élethivatásunk és ügykörszeretetünk, mert szeretjük azt az életpályát, melyen élünk, mely kenyeret ad, szeretjük ügykörünket és szeretjük azt a munkát, amelynek elvégzésére vállalkoztunk. Csak a szeretettel végzett munka lehet tökéletes. A tökéletes munka pedig magával emeli a maga lelkes és odaadó bajnokát.

Az én családom a legdrágább a világon, mondja minden szerető szív. Ezen szó igazi értelmét a sok millió szív közül talán a csendőr szíve érzi a legjobban, mert mindannyian tapasztalhattuk, hogy sze-

* Pályázatunk anyagából.

Nemcsak a bizalom megszerzését, de még a tekintély fenntartását sem biztosítja okvetlenül a bevezettképen használt dörgő hang, zord tekintet és a hivatalos minőségben tett látogatásra való hivatkozás. Ezzel természetesen nem mondom, hogy lehetnek olyan esetek, amidőn dacára a legtapintatosabb fellépésnek, a pártfogó tudatosan durva fogadtatásban részesül, amikor is a komoly intelem és a hivatalos kiküldetésre való figyelmeztetés teljesen indokolt. A környezettanulmány adatainak felvételekor nagyon célszerűtlen az ily bevezetés: Üljenek le! Most előveszem a környezettanulmányi ürlapot. Ebben 45 kérdés van. Vigyázzanak, hogy ezekre pontos választ kapjak.

Miután a fiatalok el nem választható attól a környezettől, amelyben él, a vele való foglalkozás szükség szerint magában foglalja azt, hogy a pártfogó annak hozzátartozóival is törődjék. Sajnos, köz tudomású, milyen aggodalommal, gyanakvással és meg nem értéssel fogadják gyakran ezek a hozzátartozók a pártfogót. Őket meggyőzni nem mindig könnyű feladat, és ugyancsak jó pártfogónak kell lennie annak, aki bennük azt a meggyőződést tudja kelteni, hogy valóban a legjobbat akarja.

Rendkívüli súlyt kell helyezni a fiatalok vallásos meggyőződésére és őt ebben mindenképpen támogatni kell, mert kétségtelen, hogy az igazán vallásos ember nyújtja a legjobb garanciát arra, hogy büncselekményt elkövetni nem fog.

Ha a próbárábocsátás, felügyelet, ellenőrzés eredményre nem vezetett és a fiataloknak nincs olyan környezete, amelyben erkölcsi züllés veszélye nélkül

meghagyható lenne, a bíróság rendszerint javítónevelést rendel. A javítónevelést állami vagy állami felügyelet alatt álló intézetben hajtják végre.

Javítóintézetek már a fiatalokéknak bíróságának szervezése előtt is voltak több országban, ezek azonban egyáltalán nem feleltek meg a kitűzött célnak és tisztán büntető intézetek voltak kiskorúak részére. Ha nézzük a modern javítóintézetek szervezetét, azt látjuk, hogy a szervezeti szabályok és a nevelésre vonatkozó előírások majdnem mindenütt (kisebbség nagyobb eltéréssel) megegyeznek. A magyar 1909. évi igazságügyminiszteri rendelet, amely a javítónevelést szabályozza, igen jónak, sőt majdnem tökéletesnek mondható. Eszerint a javítónevelés célja az, hogy a növendékeket az intézeti rend, vallás-erkölcsi, iskolai és munkaoktatás és az egyéni nevelés minden célszerű eszközének felhasználásával hazafias, becsületes, rendszerető és munkás polgárokká nevelje. A javítónevelésnek arra kell irányulnia, hogy ne csak a családi nevelést pótolja, hanem az erkölcsi fogyatkozásokat és jellembeli hibákat is megszüntesse. A javítónevelésnek a növendék egyéniségéhez kell alkalmazkodni. Igen helyesen emeli ki a rendelet: az alkalmazottnak nem szabad szem elől téveszteniök, hogy az intézet nem büntetés végrehajtására rendelt hely és hogy a növendékeket nem bűnhődés, hanem elhanyagolt, vagy megromlott erkölcsük megjavítása végett bízták gondjukra.

A nevelésnek és a céljára szolgáló minden eszköznek egyszerűnek kell lennie, és meg kell felelnie azoknak a viszonyoknak, amelyek közt az egyszerű munkásember él. Láttam külföldi intézetet, amelyben a

retetteink utáni vágyódás a lelkünkben sokszorozódik, akkor, amikor azoktól távol vagyunk. A csendőrség pedig igen sokszor napokig, sőt a mai mozgalmas időköt figyelembe véve, hónapokig van távol azoktól, akik neki legdrágábbak a világon. De mert a legfelsőbb szolgálat és hivatásunk azt követeli tőlünk, hogy ezen legdrágább kincsünk egy bizonyos részét a haza oltárára tegyük, hát magyar katonához illő büszke öntudattal, dicsekvés nélkül adjuk azt, ami emberi lelkünk legragyogóbb értéke, a családi boldogságot.

Családi szentély nekem, mint nőtlen csendőrnek, ezidőszent nincs még, de addig is, amíg módomban lesz a családalapítás, mint legszentebb hazafiúi kötelesség, az örsömben megtalálom.

Írta: GERZSENYI GYÖRGY tiszthelyettes (Debrecen).

A csendőrséghez való belépéstől kezdve 14 éven át vallásos meggyőződésen alapuló hit adott erőt a kitartó és szorgalmas tanuláshoz, a fáradalmat és megalkuvást nem ismerő kötelességteljesítéshez, az erkölcsös, takarékos és józan életmód megtartásához. Istenben bízva, reméltem, hogy sikerül megnősülnöm és családot alapítanom. Vagyis már akkor is „*az én családom*” volt nekem a legdrágább a világon, amikor még csak a reményem volt meg arra, hogy családom lesz.

1938 december 9-én megszületett első fiúgyermekünk. Szolgálati feladatom már a gyermekvárás ideje alatt is igen sokszor megkövetelte, hogy mint a debreceni 6. nyomozó alosztályhoz beosztott nyomozó, feleségemtől havonta 20–25 napot is távol legyek.

Távollétem alatt igen sokszor aggódva gondoltam a szüléshez közeledő feleségemre, aki egyedül volt odahaza. A gyakori és hosszú távollét ellenére a jó Isten mégis megsegített, hogy amikor a szülés ideje elérkezett, éppen odahaza voltam.

A gyermek születésétől kezdve még nagyobb szeretettel gondoltam drága családomra. Az 1939 márciusi események ismét megkövetelték, hogy szereteteimtől egyfolytában 35 napig távolmaradjak. Távollétem ideje alatt mélységes szeretettel gondoltam a fejlődő, édes, ártatlan gyermekre. Levélben gyakran kértem feleségemet, hogy legfőbb gondja csak a gyermek legyen, mert életünk koronája ő. Feleségem nagy szorgalommal táplálta, gondozta és öröködtet almai felett. Április végén egyik levelében közölte velem, hogy a gyermek már mosolyog. Szívem megvidámult, lelkem megörvendezett és imádkoztam a jó Istenhez, hogy minél hamarabb segítsen meg a kapott feladatok elvégzésében, hogy mielőbb viszontláthassam szeretteimet. Ez május elején sikerült is.

Az anyai szeretettel ápolt édes gyermek szépen fejlődött s amikor hazaérkeztem, drága gyermeki mosollyal fogadott az 5 hónapos édes gyermek és a gondos édesanya.

Közben a gyermeknek kisebb egészségrontása is volt, azonban 9 hónapos koráig komolyabb betegséget nem kapott. Hazaérkezésemtől kezdve tapasztaltam, hogy egy gondos és önfeláldozó anya mire képes gyermekéért. Az éjjeli fáradhatatlan ápolásra és az álmatlan éjszakák átvirrasztására csak a határtalan anyai szeretet ad erőt. Otthonlétem ideje alatt feleségemnek mindenben segítségére voltam, de saj-

növendékeknek olyan színháztermük volt, amely a város legelőkelőbb intézetének előadási termét is felülmulta és láttam ugyanott, hogy a növendékek olyan ruganyos fehér ágyban aludtak, amelyet később látni sem fognak. Ez mindenestre káros túlzás.

De bármilyen jók is a javítóintézet szervezeti szabályai, ez a körülmény magában véve még nem biztosítja, hogy az ottani nevelés eredményeket fog elérni. Minden jó program csak annyit ér, mint amennyit megvalósítottak belőle.

A javítónevelésre utalt fiatalok átalakítása szempontjából különösen fontos annak hivatásszerű kiképzése. Ez a kiképzés csak hosszabb idő alatt érhető el. Éppen azért a legtöbb törvény legkevesebb egy évben állapítja meg azt az időt, amelyet a növendéknek az intézetben töltenie kell. A hivatásszerű kiképzések mikéntjére nem minden országban helyeznek kellő súlyt. Igaz, hogy minden fiataloknál nem lehet teljesen kiképezni, de azt joggal el lehet várni, hogy ha az intézetből kikerül, valamilyen mesterséget becsületesen űzhessen.

Ha a javítónevelés az intézetben végetért és a fiatalok onnan kikerül, legfontosabb az ő megfelelő elhelyezése. Ezt papíron minden szabály, rendelet, törvény megköveteli, de, sajnos, a gyakorlatban ennek nem mindig tesznek eleget. Már pedig, ha ez a megfelelő elhelyezés nem következik be, az egész javítónevelés eredménye könnyen semmivé válhat még akkor is, ha a kísérleti kihelyezés ideje alatt a fiatalok a legjobb pártfogó ellenőrzése alatt áll.

Belgiumban és még egyes más országokban is a javítóintézetekből kikerült fiatalok bírói rende-

letre félszabadságos otthonokba helyezhetők. Itt a bentlakók nappal kimennek a városba, munkahelyükre, de este tartoznak az otthonba visszatérni. Különösen lányoknál mutatkozott nagyon üdvösnek és célszerűnek ez az intézmény.

Ha vizsgáljuk a statisztikai adatokat, úgy találjuk, hogy 1926 óta lassan emelkedik, majd megáll, 1933-tól pedig ismét emelkedik a fiatalok bíró-sága elé kerülő kiskorúak száma. Megállapítható, hogy ez az ügyszámszaporulat nem jelenti a fiatalok bűnözésének emelkedését, hanem mutatja azt a bizalmat, amellyel gyakran maguk a tanácstalanul álló kiskorúak egyedül is, valamint a gyermekvédelemmel foglalkozó intézmények, különösen az iskolák a bíróság iránt mindjobban viseltetnek. A nevezett intézmények bíróságunk segítségét nemcsak azért kérték, mert a züllött és feltűnően rakoncátlan kiskorúak eredményes fegyelmezésére nincs módjuk, de kétségtelenül azért is, mert évről-évre mindig jobban meggyőződhetek arról, hogy a fiatalok bíró-ságának alapos vizsgálata és az ezt követő hatályos intézkedései a kiskorú javítását gyakran el is érték.

Távolról sem állítom, hogy alig van már bűncselekményt elkövető fiatalok. Vannak még, sajnos, elegendő, de ezek nagy része kisebb bűnöket követ el. Iskolakerülők, s családi otthonból szökők, koldulók, villamoson lógók, eldobott villamosjegyet felszedők, kisebb tolvajok stb. Hogy a súlyos esetek ritkák, mutatja az is, hogy a bíróság fogházbörtöntést csak igen ritkán szab ki. Az utolsó 5 évben, amikor 32.143 fiatalok ügye került a bíróság elé, csupán 130 fiatalok ítélt fogházra. Magától értetődik, hogy a könnyebb

nos szolgálati beosztásom miatt mégis csak igen keveset segíthettem.

1939 szeptember hóban hosszabb vidéki szolgálatból este érkeztem haza. Feleségem közölte velem, hogy a gyermek súlyos beteg, 39 fokos láza van, jobb karját nem bírja rendesen felemelni, igen sokat sír. Tudatában voltam annak, hogy Debrecenben abban az időben a gyermekbénulás (paralízis) igen elterjedt járványos betegség volt, így anélkül, hogy feleségemmel közöltem volna, a hosszú szolgálat fáradalmait elfelejtve, azonnal orvosért rohantam. A lakásunk közelében lakó orvos nem volt odahaza és azt sem tudták megmondani, hogy hol van. A következő orvos lakására becsengettem, az ki is szólt az ablakon és megkérdezte, hogy miért keresem és ki vagyok. Közöltem vele, hogy gyermekem súlyos beteg és az a gyanú, hogy kezdődő paralízis betegségben van, valamint, hogy csendőrtiszthelyettes vagyok. Amikor ezt megtudta, azt mondta, hogy ő városi tisztviselő orvos és hogy ő csak akkor mehet beteghez, ha a városi hatóság kirendeli. Könyörögtem és kértem, hogy mindent megfizetek, csak jöjjön, vizsgálja meg a gyermekemet, de ő hajthatatlan maradt és azt mondta, hogy menjek, keressek másik orvost. Akkor már 23 óra elmúlt és izgalmamban azt sem tudtam, hogy hol lakik még másik orvos. A legközelebbi rendőrszemhez rohantam, aki közölte velem, hogy hol van ott a közelben orvos. Az orvos azonnal ültözött és a közben odarendelt bérkocsival lakásomra hajtatott.

Megvizsgálta a gyermeket és megnyugtatóan, hogy nincs veszély.

Következő napon délelőtt, távol vidéki őrs telefonon nagyobb kárértékű tüzesetet jelentett be az al-

osztályhoz. A kötelesség ismét szólított és a déli vónattal szolgálatba indultam. A szerető, aggódó édesanyját és a 39 fokos lázban szenvedő beteg gyermeket odahaza kellett hagynom. Öt nap múlva telefonon kerestek az alosztálytól azon az őrsön, amelynek támogatására szolgálatba voltam vezényelve. A nyomozás folytatása végett azonban én közben aznap 14 órakor Debrecenbe érkeztem, ahol a vasútállomáson egy csendőr várt és közölte velem, hogy családomban gyermekbénulási megbetegedés történt és hogy a lakásomba be se vonuljak, hanem menjek azonnal a lakásomra, mert a városi tisztviselő orvosi hivatal úgy intézkedett, hogy lakásomat három hétig nem szabad elhagynunk. Nem tudom most itt leírni azt a szív-fájdalmat, amit akkor éreztem, mert nem találok rá megfelelő szavakat. Hazarohantam, ahol síró feleségem egyedül fogadott és közölte velem, hogy elmenetelem után a gyermeket még megvizsgáltatta több gyermekorvossal, de azok nem találtak nála komolyabb betegséget. A gyermek azonban mindig betegbb és betegbb lett s negyedik napon a Stefánia-szövetség gyermekorvosához vitte el megvizsgáltatás céljából. Ott azonnal felfedezték a gyermekbénulási betegséget, mentőkért telefonáltak és vele együtt a klinikára szállították. Ötöle ott vért vettek, amivel a gyermeket beoltották s azután őt a lakásunkra szállították. A gyermek a klinikán maradt s azóta nem tudja, mi van vele, mert három hétig nem lehet mennünk sehová. Három hétig így csak a szomszédoktól tudtunk híreket drága gyermekünk hogyléte felől. Hogy mit jelentett ez a három hét, mit szenvedtünk ezidő alatt, azt csak szülői szívek tudják megérteni...

bűncselekményeket, sőt az úgynevezett csínyeket is komolyan vesszük és nem osztjuk azt a véleményt, hogy ezekkel nem kell törődni, mert ezeket a gyermekek majd „kinövik”. Az utolsó 5 évben 6858 fiatalkorú és gyermeket helyeztünk próba, illetve felügyelet alá. Az elsőízben vétkezővel szemben, ha csak lehet, megkíséréljük a próbát, de súlyt helyezünk rá, hogy ez azután igazán komoly pártfogói nevelés legyen. Javítónevelést, súlyos esetektől eltekintve, általában csak akkor rendelünk el, ha a próba nem sikerült.

Az utolsó 5 évben 2911 javítónevelést mondtunk ki. Nagy súlyt helyezünk arra, hogy az okozott kárt a fiatalkorú térítse meg, apránként dolgozza le. Ennek a megállapítása és kivitele gyakran nem könnyű feladat.

Magától értetődik, hogy szívesen adunk tanácsot a fiatalkorúnak, a szülőknek és hozzátartozóknak és mindig törekedünk elintézni a családi perpatvarokat is. Ajánlatokat adunk, ebédjegyet, ruhát, cipőt kérünk az illetékes egyletektől, vagy intézményektől, könyvet, képet stb. ajándékozunk. Alapos meggondolás után kíváncsiaknak tartott házasságokat elősegítünk, sőt néha egy kis pénzt is adunk házi pénztárunkból, melyet magunk táplálunk. De főleg nagyon sok türelmet adunk. Mi nem sajnáljuk, ha néha lehetetlen dolgokkal jönnek hozzánk, mert inkább jöjjön tíz ok nélküli fecsegő, mint maradjon el egy, aki a védelemre, segítségre, javításra tényleg rászorul. Célunk az, hogy mindenki, aki hozzánk belép, vigyen magával valamit, ha mást nem, egy emberséges jó szót.

Három hét múlva a gyermeket hazahoztuk a klinikáról. A betegség következtében lesóványodott és megkínzott arc igen sokat beszélt nekünk.

Ettől kezdve a gyermeket gondos kezelésben részesítettük, aki napról-napra szépen erősödött, gyarapodott. Isten segítségével a fáradhatatlan gondozásnak meg lett az eredménye, mert tavaszra már lépegetni is kezdett. Bár a bal lába bokájában még mindig gyenge, de nap-nap után látom, illetve látjuk a hasonló betegségben volt, sokkal betegbb gyermekeket, imádkozó szívvel adunk hálát a jó Istennek, hogy drága gyermekünket ennyire is meggyógyította.

1940 december 9-én volt 2 éves és már szépen, tisztán beszél. Most már, ha hosszú, fárasztó, 8–10 napos szolgálatokból hazaérkezem, az édes, piros arcú gyermekem, mosolygó szája, csillogó szeme és a gondos, szerető anya és feleség fogad. Igazi boldogság az nekünk, amikor halljuk a szép, tisztán csengő hangon kiejtett szavait, amikor mondja, hogy édesapám, édesanyám.

Feleségem elbeszéli, hogy távollétemkor kérdezni szokta tőle, hogy hol van édesapád, kisfiam? — azt feleli rá, hogy kenyeret keres kicsi fiának. Nem lehet leírni azt az igazi boldogságot, amit a gyermek, az egészséges gyermek közelében éreznek a családjukat igazán szerető szülők. Mi pedig az igazi meleg családi otthonból soha nem vágyunk sem moziba, sem színházba. Az a nagyon kevés idő, amit családom körében töltök, valósággal elröpül és eszünkbe sem jut, hogy jó lenne moziba vagy más helyre szórakozás céljából elmenni.

Az én családom számomra rajongást, ujjongást s a szeretetnek elmondhatatlan mélységét jelenti.

Voltaképpen mi is a tárgyalás lényege a fiatalkorúak bíróságánál? Dönteni egy eltévedt fiatalkorú sorsa felett, segítséget nyújtani neki, hogy átalakulhasson, belenyúl a család legbensőbb ügyeibe, bizalmat ébreszteni, megbánást, reményt kelteni és beléje oltani azt az erős hitet, hogy a jövőben rendes, jó, becsületes ember lehet és a még erősebb akaratot, hogy az is lesz. Nem felejttem el soha, a tízezredik ügynél sem, hogy aki előttem áll, annak ez az ügy, ha talán nem is az első, de a legfontosabb. Tudom, hogy legjobb igyekezetem dacára csalódtam már nem egyszer, de a reményt arra, hogy az előttem állót a jó útra vezethetem, soha fel nem adom.

Az igazán helyesen vezetett tárgyalás pedagógiai és lélektani hatásait a fiatalkorúakra lehetetlen nem értékelni. Vannak elhangzott szelid, egyszerű szavak, amelyek egy életen át a szívbe vésődnek és jobban megőriztetnek, mint a márványba vésett szigorú parancsok. A megfelelő módon és formában rendelt legszigorúbb intézkedés elviselése gyakran könnyebb, mint egy egyszerű, megvető kézlegyintés tudomásulvétele.

Itt említem meg, hogy még most is, bár ritkábban, hallatszanak hangok, melyek ezt a bíraskodást valami félénk gyermekkertésznek tekintik, amely talán nem is méltó a bírósághoz és nem alkalmas a bűnözés megszüntetésére. Nem mintha attól félnék, hogy ezt az aggályt a bel- és külföldi igazi hozzáértők, akik bíróságunk működését figyelemmel kísérték, a legesekélyebb mértékben is osztanák, de más, kételkedő jóhiszeműek megnyugtatóására felteszem a kérdést: vajjon a régi időkben a keréketörés, felnégyelés, a máglya és vízbefojtás, vagy akár a deres és súlyos bilines alkalmas volt-e a bűnözés megszüntetésére, vagy csak csökkentésére is?

De mindezekről eltekintve, meg lehet győződve mindenki, hogy a fiatalkorúak bírósága erélyt, erőt, sőt szigort is tud kifejezni és ezt nem egyszer meg is tette, ha az általa helyesen felismert cél érdekében ezt szükségesnek vélte.

A fiatalkorúak bíróságáról szóló törvényjavaslatnak a képviselőházban történt tárgyalása alkalmából maga Balogh Jenő igazságügyminiszter kétségtelennek tartotta, hogy mind a javaslat, mind a büntetőnovella intézkedéseit egy későbbi törvény módosíthatja. Talán nem vagyok szerénytelen, ha hosszú éveken át szerzett tapasztalataimra hivatkozással, a jelen törvény szellemének teljes épségben tartása mellett, röviden reámutatok azokra a követelményekre, amelyeket a veszélyeztetett, züllött, vagy bűnöző kiskorúak hatályosabb védelme szempontjából szükségesnek látok. Ezek a követelmények a törvényhozás közreműködését igénylik, de bizonyos, hogy a remélhetőleg belátható időn belül megvalósítandó reformok azt a társadalmat is, amely e nemzetmentő munkában részt venni óhajt, érdekelni fogják annál is inkább, mert feltehető, hogy érdeklődése folytán egyrészt a bajok felkutatásánál, másrészt az utángondozásban, ellenőrzésben és segítségben tényleges részt venni kíván.

Kíváncsi lenne, hogy a 18 éven aluli valamennyi kiskorú, aki züllés veszélyének van kitéve, züllött, vagy bűncselekményt követett el, a fiatalkorúak bírósága kizárólagos hatáskörébe utaltassék.

Kíváncsi lenne a fiatalkorúak bíróságát családbírósággá alakítani, amelynek hatáskörébe kel-

lenc vonni az eddig megállapított hatáskörén felül még a házassági ügyekben való bíraskodást, a tartási perek, örökbelogadási ügyek, az apai és gyámi hatalom megszüntetése, illetve korlátozása iránti kereseteket, végül a házasságon kívül született gyermekek elhelyezése és tartása iránti perek intézését.

Ennek indoka az, hogy ezek az ügyek a gyermek életviszonyaival, értelmi és erkölcsi fejlődésével, jövőjével annyira összefüggnek, hogy azok helyes elbírálásánál azokra a különleges ismeretekre, amelyek a fiatalok bírájától megkövetelhetők, szükség van. A mai helyzet az, hogy ezekben az ügyekben a polgári bíróságok, a gyermekek gondozása, elhelyezése feletti döntést a legtöbb esetben, nyilván túlterheltség okából, az árvaszékre bízák, ami a gyermek szempontjából hátrányos lehet, mert hosszadalmas. Miután köztudomású, hogy a züllött gyermekek és fiatalok zöme ebből az áldatlan környezetből kerül ki, a fiatalok bírájának védős szerepe már ott kezdődhet, amikor mint bíró, a házassági perben eljár. Ugyanezek a szempontok irányadók a tartási, gyámsági, gondnoksági pereknél és különösen az apai hatalom megszüntetésének kérdéseiben.

Ilyen módon alakulna ki az igazi családi bíróság, amely a gyermekvédelem leghatásosabb tényezője lenne.

Miután a pusztán tény, hogy valaki szülő, gyám, gondnok, vagy felügyelő, még nem biztosíték arra, hogy nevelni is tud, igen nagy szükség van, hogy az erre hivatottak és jogosítottak ezt ellenőrizzék. Még a legjobb szándékú ember is tévedhet, hát még a gyűlölködő, a gyermekétől szabadulni akaró gonosz szülő, mostoha, vagy rossz gyám.

Mindenek előtt szükség volna arra, hogy az a szülő, gyám, gondnok, felügyelő, nevelő, tanító, aki 18 éven aluli gyermekét, vagy gondviselésére bízott ugyanilyen korban levő gondviseltjét testi sértés okozása nélkül is, indokolatlanul fenýíti, vagy rossz bánásmódban részesíti, büntetéssel sújtassék.

Ugyancsak fenýíteni kellene azt az apát, vagy gyámot, aki megtagadja kiskorú gyermeke eltartási kötelezettségét, vagy családját jogos indok nélkül elhagyja és kivonja magát apai, vagy gyámi kötelezettségének teljesítése alól, vagy kiskorú gyermeke, vagy gyámoltja vagyonát eltékozza, azokat betegsükben elhanyagolja, őket házatól elűzi, vagy egyáltalában erkölcsileg elhagyja.

Büntetőjogi felelősséggel tartozna és fenýítendő lenne az az apa és gyám, akinek felügyelet és gondozás hiánya, vétkes mulasztása következtében gyermeke vagy gyámoltja elzüllik.

Az a szülő, vagy nevelés, tanítás, gondozás, felügyelet vagy őrzéssel megbízott egyén, tehát mester és gazda is, aki a javítás és fegyelem eszközeivel 18 éven aluli gyermeke, vagy gondnokoltja sérelmére visszaél és ezáltal őket bármely betegség veszélyének kiteszi, büntetendő. A büntetés súlyosabb, ha a testi sértés, egészségháborítás, vagy elmebetegség tényleg be is következett. Ide tartozik pl. egy gyermeknek revolverrel való fenýgetése.

Végül a megelőzés szempontjából sürgős szükség lenne, hogy a 18 éven aluli kiskorúak tanításával, nevelésével, felügyeletével, gondozásával, vagy őrzésével hiátásszerűen foglalkozó személyek büntetés terhe mellett köteleztessenek az illetékes

fiatalkorúak bíráját nyomban értesíteni, ha arról vesznek tudomást, hogy valamely szülő, gyám, vagy olyan egyén, aki fiatalok nevelésével, gondozásával, tanításával, felügyeletével, vagy őrzésével bízott meg, ez utóbbi ellen bármely bűncselekményt elkövetett, vagy őt bűncselekmény elkövetésével fenýeteti, vagy tisztjéből kifolyólag annak tartását, nevelését, gondozását, felügyeletét elhanyagolja, vagy a nevelés és javítás eszközeivel visszaél, vagy őt mértéktelenül, indokolatlanul fenýíti, vagy erkölcsileg elhagyja.

Ugyancsak értesíteni kellene a fenti személyeknek a fiatalok bíráját, ha a szülő, vagy gyám, vagy akinek háztartásában a fiatalok él, bármi oknál fogva e minőségéből kifolyólag kötelezettségének eleget tenni nem tud (letartóztatás, elköltözés, súlyos betegség, halál stb.).

E rendelkezések törvénybeiktatása nagy mértékben hozzájárulna a fiatalok hatályosabb védelméhez, mert megelőzné egyrészt azok további szenvedését (mártír gyermekek), másrészt a fiatalok bírájának azonnali közbelépésével a felügyelet és nevelés nélkül maradt fiatalok nyomban részesülhetnének a szükséges védő és óvó intézkedésekben.

A kiskorúak, főleg a leánygyermek hatályosabb védelme céljából szükség volna mai büntető-törvényeinknek a szemérem elleni bűncselekményeket illetőleg gyökeres és alapos javítására, illetve kiegészítésére. E tekintetben mai törvényeink a legnagyobb mértékben szorulnak helyesbítésre.

Bármennyire érthető is, hogy az állam bizonyos egyéneket a közbiztonság, vagy magasabb államérdek szempontjából, mint elítélteket nyilvántart, kizárni kíván egyes hivatalokból, eltiltani óhajd egyes foglalkozásoktól, nem látszik igazságosnak, hogy ezt az elvet minden fenntartás és vég nélkül alkalmazza is azokkal, akik egyszer vétkeztek a társadalom ellen, de később, talán jobbak, becsületebbek, megbízhatóbbak lettek, mint azok, akik elítélve ugyan nem voltak, de olyan bűncselekményt követtek el, amely napvilágra nem került, vagy ha az kiderült, szökésük folytán az idő múlásával büntethetlenné vált, elévült, — örökre megbélyegezzék.

Felmerül a kérdés, célszerű, igazságos-e egy embert, aki fiatalok között valamely bűncselekményt elkövetett, egész életére polgári jogai egy részétől megfosztani, noha ezért a régen elkövetett bűncselekményért megbűnhődött? Élete végéig veszélyes marad-e a közre az az ember, aki megbánta bűnét, a kárt jóvátette, kifogástalan életet élt és jó cselekedeteivel példát mutatott embertársainak? Szabad-e, célszerű-e, igazságos-e eltörölhetetlen bélyeget sütni valakire, egész életén át a sárga és még azon túl is, ameddig az emlékezés kihat, mert egyszer megtévedt? Az 1940. évi XXXVII. törvényeink (a büntető ítélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények korlátozásáról és megszüntetéséről) — már megadta a feleletet ezekre a kérdésekre s a fiatalok érdekében is azt örömmel üdvözljük, mert az I. §-ában kimondatott, hogy a hátrányos jogkövetkezmények alól mentesül az elítélt, ha a cselekményt fiatalok között követte el (kivéve, ha a cselekmény hűtlenség büntette).

Jelentős lépés ez általában is, de a fiatalok védelme érdekében is.

Bálint thts. felv.

Bűnügyi apróságok.

(Folytatás.)

Írta: KRIMINALISTA.

1930 április 18-án reggel Engelbach németországi községben Hartmann molnár szomszédainak feltűnt, hogy a molnár házából hosszantartó, szünni nem akaró gyermek sírás hallatszik ki, de a ház ajtajai, ablakai zárva vannak és a késői reggel ellenére semmi mozgás nem észlelhető a házban. A szomszédok megpróbálták bemenni Hartmannékhoz, de kopogtatásra nem kaptak választ. Erre elszaladtak a csendőrért (Németországban sok községben csak egy csendőrből áll az őr). A csendőr feltöretie az ajtót és behatolt a lakásba. A ház valamennyi lakóját, ágyaik mellett, holtan találták, kivéve Hartmannék 3 hónapos unokáját, aki bölcsőjében fekvé, keservesen sírt. A földszinten hevert az öreg Hartmann és felesége holtteste, az emeleten leányuk, Spierer Emilné és annak hétéves kislánya feküdt holtan. Valamennyiök halálát a fejükre mért fejszeapások okozták. A véres fejszét a konyhában találták meg. A fejsze egyébként a házhoz tartozott és rendes körülmények között a félszerben szokott állani.

A házból semmi sem hiányzott. A rablógyilkosságra vonatkozó feltevés tehát már eleve tárgytalan volt.

Erőszakos behatolás nyomain sehol sem látszóttak, tehát a gyilkosnak olyan valakinek kellett lennie, akit áldozataik maguk erőszakkal be a lakásba. A gyilkos a cselekmény elkövetése után a lakást kívülről a rendes kulccsal zárta le és azt magával vitte.

A bűncselekmény elkövetési idejére nézve két támpont állott rendelkezésre. Valamennyi halott hálóingben volt, tehát már lefeküdni készültek, mert ezzel szemben az ágyak még nem voltak használva. Előző este fél 22 órakor a szomszédok a házban még világosságot láttak. A gyilkosságot tehát fél 22 óra és a felfedezés közötti időben követték el.

A nyomozás azt kutatta, hogy kinél volna a cselekmény indítóoka feltehető, ezért alapos nyomozás tárgyává tette az egész család viszonyait, multját. Kiderült, hogy Hartmann veje, Spierer Emil, már huzamosabb idő óta nem él együtt feleségével. Spierer takarékpénztári tisztviselő volt, azonban állását, valami szabálytalanság miatt, saját hibájából kifizetve, elvesztette, s így kereset nélkül maradt. Azóta a családi veszekedések napirenden voltak. Az öreg Hartmann elhozta leányát és unokáit Spierertől, mert Spierer elhárításukról nem tudott gondoskodni. Spierer ebbe nem akart belenyugodni, ismételtelen megjelent Hartmannéknál követelve, hogy felsége és gyermekei térjenek vissza. Ilyen alkalmakkor léltékenységi jeleneteket is rögtönzött. Az öreg Hartmann azonban hajthatatlan maradt és leányát gyermekeivel továbbra is magánál tartotta. Kézenlekvőnek látszott az a feltevés, hogy a családirtást a vő, Spierer Emil követte el egy ilyen sikertelen látogatás alkalmával, Spierert másnap a rendőrség egy közeli községben el is fogta. Spierer tagadt. A ruházat- és testvizsgálatnál a rendőrség Spierer egyik nadrágszárán illérnyi vérnyomot talált, de kisebb vérnyom látszott Spierer zsebóraláncának a kengyelén is. Spierer, a nyomokra vonatkozólag

megkérdezve, azt mondta, hogy előző nap favágás közben megvágta egyik ujját. Nadrágja és zsebjárja akkor véreződhetett be.

Spieler újján valóban látszott olyan friss seb, amely orvosi vélemény szerint az előadott időben és módon keletkezhetett.

A nadrág és a zsebjárja a szakértőhöz került, de ugyanoda kerültek azok a vérpróbák is, amelyeket a gyanúsítottól, továbbá a boncoló orvosok az áldozatok holttestéből vettek.

A szakértői vizsgálat megállapította elsősorban is, hogy a vérnyom a nadrágon és a zsebjárán embervértől származnak.

A megejtett vércsoportvizsgálat a következőket eredményezte:

Hartmann: A
Hartmanné: O
Spielerne: O
Spielerne fia: B
Gyanúsított: B
Vérnyom az óraláncon: O
Vérnyom a nadrágon: A

csoportba tartozó volt.

Ez az eredmény kizárta azt, hogy az óraláncon és nadrágon talált („O” és „A” vércsoportozó) vér, Spieler saját (B-csoport) véréből származhatott volna. Ezek a vérnyomok tehát nem keletkeztek akkor, midőn Spieler favágás közben az ujját megvágta. Spieler mindent beismert, amidőn a vizsgálat eredményét elébe tárták.

Ez az eset a vérnyomok nagy jelentőségére és ezenfelül arra mutat rá, hogy a vérnyomokat ne csupán a helyszínen és az áldozaton, hanem alapos test- és ruházatvizsgálattal a gyanúba vett személyen is keressük, biztosítsuk és a szakértőhöz juttassuk. Ennyi a mi kötelességünk. A többi a szakértő dolga.

M. P. konzul berlini környéki, pazarul berendezett villájában este fél 21 órakor, feleségével, 19 éves leányával és 14 éves fiával éppen vacsorázott, midőn az ebédlő ajtaja felpattant és négy álarcos férfi rontott a szobába. Kezükből lövésre kész pisztolyt tartottak. A rablók a családtagok kezét, lábát összekötözték, szájukat fellepeckelték, azután hozzáláttak a zsákmány összegyűjtéséhez. Összecsomagolták az asztalon és az ezüstös-szekrényben talált ezüstneműt, kivették a konzul és fia zsebéből a pénztárcát, az aranyórákat, leszedték mindenki kezéről az aranygyűrűket, a nők nyakáról a nyakláncokat és fülükből kitépték az értékes fülbevalókat is. Ezután zsákmányukat a lakásban talált legértékesebb keleti szőnyegekbe rakva, a lakásból eltávoztak. Mint később kiderült, a rablók a két női cselédet is ártalmatlanná tették. Az egyiket a lépcsőház emeleti csarnokában a korláthoz, a másikat a konyhában, a központi fűtés csőtestéhez kötözték és ezeknek is betömtek a száját.

A család és a cselédség keserves éjszakát töltött. Csak reggelfelé sikerült a család egyik tagjának kiszabadítani magát kötelékeiből, aki azután a többieket is kiszabadította kellemetlen helyzetükből. Jelentést tettek a rendőrségen. A rendőrség a jelentést reggel 7 órakor kapta és azonnal kiszállt a helyszínre.

A helyszíni szemle alkalmával olyan nyomot

vagy bűnjelet, amely a rablók kilétére támpontot nyújthatott volna, nem találtak. A sértettek a támadókra még megközelítően használható személyleírást sem tudtak adni. Meg voltak lepve, rémülve és így izgalomukban nem működött a megfigyelő képességük. Még a rablók természetére, hajuknak, ruházatuknak színére sem tudtak adatokat szolgáltatni.

A konzul el volt keseredve. Szenvedélyes keleti szőnyeggyűjtő volt és a rablók éppen a legértékesebb darabjait vitték el.

S. felügyelő, a nyomozás vezetője megvizsgálta a kötelékeknek használt asztalkendőket és a rendőrvosszal egyetemben azokat a nyomokat is, amelyeket a megkötözés a sértettek kezén és lábán idézett elő. Utóbbi vizsgálatnál feltűnt, hogy a családtagok megkötözésénél a rablók sokkal kiméletlenebbül és durvábban jártak el, mint a személyzet megkötözésekor. Ezt a kezeken és lábakon okozott nyomok szembetűnő különbözősége tanúsította. A másik körülmény, ami szegyet ütött S. felügyelő fejébe, az a nagy szakértelem volt, amellyel a rablók a lakásban található szőnyegek közül a legértékesebbeket kiválogatták. Ezekből a körülményekből S. felügyelő a következőket következtette:

A cselédség minden valószínűség szerint összejátszott a rablókkal. Az ártalmatlanná tételük csupán félrevezetés célját szolgálta.

Ebből a tényből és a szőnyegszakértelemről S. felügyelő egy általa jól ismert, Mahnke nevű nagystíli hivatásos betörő tettességére gondolt. Mahnke nemrégiben szökött meg a fegyházból, ahol éppen nagyobb szabású szőnyeglopásért kellett volna még évekig ülnie, a házi cselédek beszerzése és közreműködésre való megnyerése, szintén Mahnke régi és a rendőrség előtt jól ismert módszereihez tartozott. S. felügyelő ezekből Mahnke tettességét feltételezve, indította meg a nyomozást.

A cselédekből nem lehetett semmit kivenni és a Mahnke felkutatására megindított nyomozás is eredménytelen maradt egyelőre, pedig S. felügyelő mozgósította a rendőrség egész, jól kiépített alvilági B. hálózatát is.

Természetes, hogy a rendőrség azonnal eljuttatta az elrabolt ezüstnemű és ékszerek, valamint a szőnyegek leírását az összes zálogházakhoz, ékszer-, ezüst-, illetve szőnyegkereskedőkhöz. Az első nyomhoz a rendőrség e révén jutott. Egy ékszerész azt telefonálta a rendőrségre, hogy üzletében gyanús fiatalember 24 pár ezüst evőeszközt kínál eladásra. A rendőrség küldjön ki valakit, addig szóval tartják. S. felügyelő gépkocsin személyesen robogott ki a helyszínre. Egy pillantás az ezüst evőeszközökre, meggyőzte, hogy azok a rablásból származnak. A fiatalembert elcsipte. Estére már a rablóbanda másik két tagja is hurokra került. Azt beismerték, hogy Mahnke a főnökük és az ő tervei szerint, az ő vezetése alatt követték el a rablást, de holtartózkodására nem tudtak felvilágosítást adni. A zsákmány nagyobbik része is hiányzott még.

Most a véletlen lépett közbe. „S” felügyelő kis Opel-kocsiján a városban járt, midőn megpillantotta Mahnket, aki elegáns öltözetben egy hatalmas Buick-kocsi hátsó ülésén terpeszkedett. De Mahnke is megpillantotta őt, mert a Buick-kocsi vezetője gázt adott és pillanatok alatt eltűnt „S” felügyelő szemei elől. Teljesen kilátástalan volt a hatalmas

Jó barátság...

Bakos cső. felv. (Kecskemét).

kocsit, a kis Opel-kocsival üzőbe venni. „S” felügyelő azonban leolvasta az elmenekülő Buick-kocsi rendszámát. A következő nyilvános távbeszélő állomásról betelefonált a rendőrségre, ahonnan azt a felvilágosítást kapta, hogy ilyen rendszámú Buick-kocsit tegnap loptak el ismeretlen tettesek.

Mahnket végül mégis a rendőrség jól működő alvilági B. hálózata juttatta kézre. Kiderült, hogy álnév alatt, mint szőnyegügynök, az egyik külvárosban egy üzvegy asszonynál lakott albérletben. A bűnjelek zöme is megkerült.

A komoly, hivatásos bűnözők igen ritkán követnek el olyan hibákat, amelyek ellenük adatokat szolgáltathatnak. Inkább jól bevált módszerük válik rendszerint árulójukká, amint ezt a leírt esetben is láthattuk. A közbiztonsági szervek ismerik ezeknek a mesterségszerűen bűnöző elemeknek fogásait, módszereit és így adott esetben a munka felismeréséből azonosító (analogizáló) következtetésekkel jutnak el a tettes személyéhez. A közbiztonsági szervek sem nélkülözhetik a közönség támogatását, közreműködését. Eredményes államrendészeti szolgálat pl. nélkül el sem képzelhető. E közreműködés egyik fontos tényezője a B. egyén. Nincs a világon olyan közbiztonsági szerv, amely a B. egyének alkotta hálózat felderítő, adatszolgáltató és megfigyelő munkája nélkül eredményesen működhetne. A B. egyének alkalmazása nem új valami.

A multkoriban a francia rendőrség történetéről olvastam. Itt jegyezték fel, hogy már XI. Lajos francia királynak (1461—1483) igen jól szervezett B. egyénnel dolgozó rendőrsége volt. Medici Katalin francia királynő titkos ügynökökkel vette magát körül, akiket az udvarhölgyek, papok közül választott. A francia vallásháború idejében is nagy szerepet játszottak a titkos ügynökök. XIV. Lajos francia királynak volt egy rendőrfőnöke, d'Argenson, aki kitűnően szervezett és a lakosság minden rétegébe, körébe épített B. hálózatot tartott fenn. d'Argenson azzal dicsekedett, hogy az országban

nem történhetett olyasmi, ami neki azonnal tudomására ne jutna.

Erre vonatkozólag a király egy alkalommal kérdést intézett hozzá. d'Argenson válaszában elmondta, hogy neki még az udvari főméltóságok között is megvannak az emberei. XIV. Lajos ezt nem akarta hinni és ebből nem is csinált titkot d'Argenson előtt. D'Argenson elhatározta, hogy a királynak bizonyítékot szolgáltat. Egy szép napon reggel a király, öltözködése alkalmával, ami a francia udvar szokásai szerint bizonyos szertartások közepette, udvari méltóságok jelenlétében történt, a király odafordult a jelenlevő d'Argensonhoz és azt kérdezte: van-e valami ujság? D'Argenson elmondta, hogy X tábornok felesége karmelita kolostorba akar visszavonulni. „No, és mit szólnak ehhez az emberek?” — kérdezte XIV. Lajos. D'Argenson erre szóról-szóra elmondta a királynak azt a megjegyzését, amelyet a király erre az ügyre saját maga tett előző este a legmeghittebb körben. A királyon kívül akkor ugyanis csupán az ország 2—3 legmagasabb méltósága volt jelen. A királynak elállt a szava a csodálkozástól és többé nem kételkedett d'Argenson B. szervezetének kiválóságában és teljesítőképességében.

Ha mindent meg akarunk tudni, ami a működési területünkön történik, már pedig az eredményes közbiztonsági szolgálathoz ez elengedhetetlen követelmény, ahhoz a B. hálózatnak a lakosság és a társadalomnak minden rétegére ki kell terjednie, úgy, hogy a B. egyén minden rétegénél nem kívülálló, hanem ahhoz tartozó ember legyen. A konzul villájában történt rablás főkolomposának lakóhelyét is csak olyan B. egyén tudhatta kiszimatolni, aki maga is az alvilághoz tartozik. A jó B. egyénnel szemben azért nem támaszthatunk túlzott erkölcsi követelményeket. Nem lehet mindig feddhetetlen előéletű, törvénytisztelő polgárt választani erre a szolgálatra.

XV. Lajos francia királynak is volt egy de Sartines nevű rendőrfőnöke. De Sartines azzal büsz-

kékedett, hogy senki sem teheti be Párisba a lábát, úgy, hogy ő arról azonnal tudomást ne szerezne.

Lyon város egyik magasrangú lőtisztviselője egy alkalommal fogadást köölt de Sartines párisi rendőrfőnökkel, hogy ő Párisba utazik anélkül, hogy a rendőrség tudomást szerezne érkezéséről. De Sartines belement a fogadásba. A lyoni lőtisztviselő hónapok multával Párisba készült. Valami üzleti ügyet akart ott elintézni. Eszébe jutott a fogadás. Szegényes, kispolgári ruhába öltözött. Este érkezett Párisba és ott álnéven egyszerű kis polgári fogadóban szállt meg. Biztos volt benne, hogy a fogadást megnyeri, hisz a rendőrségnek fogalma sem lehetett arról, hogy az idegen nevű, szerény kispolgár azonos az ő személyével. Másnap reggel arra ébredt, hogy egy rendőr levelet kézbesített neki. A levélben de Sartines rendőrfőnök örömeinek adott kifejezést, hogy barátját Párisban üdvözölheti és meghívta ebédre. A fogadást lyoni emberünk tehát elvesztette. A párisi rendőrség ügyessége mindenesetre csúcsteljesítmény volt az idegenellenőrzés terén.

Minden idők legzseniálisabb rendőre azonban Fouché, I. Napoleon császár rendőrminisztere volt. Ez az ember olyan hatalmas B. hálózatot épített ki nemcsak Franciaországban, hanem a külföldön is, hogy valóban joggal állíthatta, hogy az országban és a külföldön olyasmi nem történhetik, ami a császárt, az államot és őt magát érdekelné, anélkül, hogy az megbízhatóan és azonnal Fouché tudomására ne jusson. Fouché addig teljesen elképzelhetetlen arányú B. hálózatot épített ki. Meg voltak a B. egyénei a császár közvetlen környezetében, a minisztériumokban, a hadseregben, az államtanácsban, a társaság legelkelőbbjeinek szalonjaiban, de az üzemekben, szállodákban, vendéglőkben és az alvilágban is. Ügynökei működtek Londonban, Newyorkban, németországi ügynökei szigorú felügyelet alatt tartották az emigrációban élő királpárti nemesség életét, stb. Az általa létesített „Cabinet noir“ útján ellenőrizte a postát és a levelezést. Ellenőrizte a császárt, a császár magánéletét, a minisztereket, a marsallokat, stb. Mindent tudott. Napoleon számára nélkülözhetetlen volt, de egyben veszedelmes is, mert Fouché felderítő hálózata sok olyan adatot hozott a császár és a császári család tagjainak nem mindig kifogástalannak mondható magánéletéből, amelyek a császárra és császárságra veszélyesek lehettek, ha rossz kézbe kerültek. Fouché módszerei közé tartozott, hogy saját maga kezdeményezett összeesküvéseket, mozgalmakat, amelyeket azután a kémszervezete segítségével „leleplezett“ s így a császár előtt érdemeket szerzett magának. Fouché azt is megtette, hogy saját magát figyeltette és erről jelentést tétetett magának. Ha a megfigyelésről beérkezett jelentés nem egyezett hajszálpontosan azzal, amit ő a megfigyelés idejében valóban tett, vett, akkor a megfigyelést végző ügynök, mint tehetségtelen és megbízhatatlan, nem csinálhatott további karriert.

Fentebb említettem, hogy csak a „bent ülő“ B. egyénnek vehetjük jó hasznát. Ha tehát az alvilágból van szükségünk bizonyos értesülésekre, akkor ezt csakis alvilági embertől kaphatjuk. Ilyenkor nem mindig a legbecsületesebb emberek szolgálataira vagyunk ráutalva. A francia rendőrség története erre is igen érdekes példákat szolgáltat.

Eugène Francois Vidoque 1775-ben, Arras francia városban született. Apja becsületes pékmester volt. Gyermekkorában haszontalan kölyök volt. Atyja egy alkalommal kénytelen volt javítóintézetbe helyezni. 15 éves korában kirabolta szülei péküzletének pénztárát. Itt már megmutatkoztak a bűnöző képességei. Egy szép napon, midőn édesanyja egyedül volt otthon, berohant az ifjú Vidoque egyik barátja azzal a hírrel, hogy a fiatal Vidoque a szomszédos utcában verekedésbe került, talán agyon is verik. A kétségbeesett anya azonnal odarohant. Távolléte alatt Vidoque és társai feltörték a családi pénzes ládát és tartalmával, 2000 frankkal, megszöktek. Nem kell mondanom, hogy az egész verekedésből egy szó sem volt igaz. Azt az ifjú Vidoque csupán azért találta ki, hogy édesanyját az üzletből eltávolítsa. Ettől kezdve Vidoque a hivatásos bűnözők mozgalmas életét élte. Lopva, csalva, hamisítva, verekedve bejárta az egész országot. Ismételten börtönbe került, de mindig sikerült megszöknie. Néha a legkalandosabb körülmények között. Végül rajta vesztett. Elfogták és eddigi bűnlajstromáért — legalább is azért, amit rá tudtak bizonyítani — 8 esztendei gályarabságra ítélték. Úgy látszott, hogy pályafutása befejeződött. Vidoquet egy másik rabtársához láncolva, Brestbe szállítják. Innen újból megszökött. A legkülönbözőbb állítózatok segítségével hiusította meg az elfogását. Menekülése közben egy kórházba is felvétette magát. Ott ellopta egy betegápoló apáca ruháit és ettől kezdve egy darabig mint apáca járta az országot. Az is előfordult, hogy egy helyen plébános látta vendégül vacsorára az utas apácát. Mestere volt az alakoskodásnak és állítózatoknak. Végül 1804-ben, midőn Napoleon császár Boulegneban összpontosította a hadsergét, hogy vele Angliában partraszálljon, Vidoque hamis úton egy Level nevű tizedes okmányainak birtokába jutva, bevonult a hadsereghez. Kitűnő katonának bizonyult. Elöljárói nagyon meg voltak elégedve vele, egy szép napon azonban besugás folytán felismerték. Még letartóztatása előtt megszökött és Párisban, mint szabómester, telepedett le. Régi alvilági ismerősei ott sem hagyták békében. Ha megszorultak, megfenyegették és zsarolták. Vidoque végül is megunt a zaklatott életet és levélben felajánlotta a szolgálatait a rendőrségnek. A rendőrség, Vidoque eddigi bűnlajstroma fellett szemet hunyva, elfogadta az ajánlatot és egyelőre különböző párisi fogházakban alkalmazta, mint B. egyént. Vidoque ebben a szerepében kitűnő szolgálatokat tett a rendőrségnek, úgy, hogy a rendőrség néhány év múlva, mint detektívet alkalmazta. Régi mondás az, hogy a legjobb vadőr a volt orvvadászokból válik. Jól ismerte az alvilágot és ami a legfontosabb, az alvilági elemek őt még mindig maguk közé tartozónak vélték. A rendőrségnél Vidoque szebbnél szebb eredményeket ért el és végül is Páris rendőrfőnökévé küzdötte fel magát. A bűnözők rémévé vált és rendőrfőnöki állásában becsülettel szolgálta a hazáját. Rácáfolt arra a mondásra, hogy a kutyából nem lesz szalonna. Kitűnő rendőrfőnöknek bizonyult. Nagyszerű nyomozó képességei voltak, nagy tapasztalatokkal rendelkezett, jól ismerte az alvilágot, kiválóan működő B. hálózatot tartott fent, de eszközeiben sem válogatott.

(Vége)

Gyertek ide pipikém...

Bálint tltts. felv.

A szolgálati eb helyes alkalmazása.

Irta: KELEMEN ANTAL tiszthelyettes,
Törökszentmiklós.

Lapunk egyik számában közölt, Fenyővári Károly tiszthelyettes, budapesti bajtársam „Derűs első szolgálata” című cikkére óhajtok kissé visszatérni. Bár a bajtársam cikkében foglaltakat legkevésbé sem vonom kétségbe, mégis a sokoldalú biztonsági szolgálat- és létszámviszonyokat figyelembe véve, valamint a leghűségesebb állat védelméből szükségesnek tartom rávilágítani, hogy nem a Derűsben, hanem másutt kellett volna a hibát keresni. Én, mint aki 1926. évben Gödöllőn sikeresen végeztem el az ebvezető tanfolyamot s azóta a közbiztonsági szolgálatot szolgáló eb kíséretében teljesítem, a leirtak után részvételt vagyok Derűs iránt.

„Derűs” ugyanis — a cikk szerint — a volt Gödöllői kutyatelepen mint közbiztonsági eb vizsgát tett. Igen ám, de Derűs nevelése és kiképzése körül hibák és hiányosságok voltak. A cikkből erre következtethetünk.

Nem akarok a szolgálati eb nevelésével vagy kiképzésével részletekig menően foglalkozni, mert ez részben nem az én feladatomban, részben pedig időm sincs erre. Ellenben rá akarok világítani arra, hogy a szolgálati eb igenis hasznos és kívánatos a nagymúltú és fénykora felé haladó testületünkben.

Tudni kell, hogy amint minden csendőrnek, úgy a szolgálati ebnek is jól neveltnek és fegyelmezett-

nek kell lennie. Ne vegye senki sértésnek ezt, mert gondolja meg, hogy *szolgálatot* senki se végezhet jól, ha ezek a tulajdonságai nincsenek meg. Ha ezen tulajdonságok csak egyike hiányzik akár a csendőrnél, akár a szolgálati ebnél, akkor egyik sem végzi el szolgálatát rendesen, vagyis megbízhatatlan s mint ilyen, nem a testületbe való.

Tudni kell a szolgálati ebet nevelni és kiképezni. Aki pedig nevelni vagy kiképezni akar, annak magának is neveltnek és képzettnek kell lennie.

A leendő szolgálati eb nevelését, majd idomítását igazságos, jóindulatú szigorral és szeretettel kell végezni. Gorombasággal vagy ütlegetéssel nevelni és idomítani nem lehet.

Az ebet már a fészekben kezdjük nevelni, rendre s tisztaságra. A kölyök ebbel érzékeltetni kell, hogy mit szabad és mit nem szabad tennie.

Tizenöt év alatt 4 szolgálati ebet neveltem és idomítottam ki igen jó eredménnyel. A kölyökeket neveléséhez többek között a következő módszert ajánlom minden kutya-szerető bajtársamnak: Amikor a kis eb már kint járkal s játszadozik, a portyázási körletébe hajtok csirkét, tyúkot, kacsát, egy-két barnaszőrű házinyulat, majd 2—3 tojást különböző pontokra a földre helyezek. Egy kisebb veszőt úgy veszek a kezembe, hogy azt az eb ne lássa, és sétálgatok a közelében. Persze, ezekre a kis eb felügyel és természetes ösztönénél fogva úgy a háziállatokkal, mint a tojással játszani akar s azok felé futkos. Igen ám, de amint az első komoly érlelődést megkísérli, én ott termek és abban a pillanatban gyengéden megfenyítem. Ezt később néhány-

szor megismétlem, mire az eb megtanulja, hogy neki a háziállatokhoz, tojáshoz, stb. semmi köze, s később nem hogy ezeket bántaná, hanem egyenesen kerül. És íme, elértem az eredményt, nem kerül az én szolgálati ebem a szegény Derűs sorsára.

És ha már az eb átesett az idomításon, kiképzésen, azzal később is gyakran kell foglalkozni, hogy a tanultakat ne hogy elfelejtse, hanem inkább helyesebben és tökéletesebben hajtsa végre. A lelkiismeretes ebvezető csendőr minden órson megtalálja arra az alkalmat, hogy hű kísérőjét hetenkint legalább kétszer 1—1 órán át fegyelmezzze és tanítsa.

Velem ugyanis a hosszú időn át egyszer sem történt meg, hogy a szolgálati ebem parancsaimat, vezényszavaimat ne hajtotta volna végre, különösen az nem fordult elő, hogy az eb munka közben elkalandozott volna. Ilyennek egy szolgálati ebnél nem szabad előfordulni. Az ebvezető csendőr, ha szolgálatba megy, vezesse ebét derékszíjhoz fűzött pórázon, majd időközönként eressze szabadon. Ilyenkor fűrkészésszerűen az ebbel portyáztassa le a járőr közvetlen közelében az elő- és oldalterepet. Ez a mozgás két célt szolgál és pedig: az eb átkutattja a terepet s ezzel egyidejűleg felvidul.

Ha tudná minden bajtársam — és ezt meggyőződésből hirdetem, — hogy a szolgálati eb a csendőrnek milyen hű kísérője, barátja és hasznos munkatársa, akkor hiszem, hogy egy sem idegenkedne attól, hanem inkább azt úgy a saját, mint a szolgálat érdekében szeretettel kezelné, gondozná.

Természetes, a szolgálati eb nevelése és idomítása — főképp kezdetben — gondozással, elfoglaltsággal és tevékenységgel jár. Ez azonban egy nemes szívű és kutyaszerető embernek csak szórakozásszámba megy. Az eb a nevelés és kiképzés ideje alatt reáfordított kis munkákat, később sokoldalról viszonzozza vezetőjének.

Megemlítem, hogy az 1927. évben Budapesten megtartott nemzetközi rendőrkutya versenyen az akkori „Zsoli“ nevű szolgálati ebemmel a második díjat nyertem. Boldog és büszke voltam a szolgálati ebemre. A Zsoli azért semmit sem kért, de mert a szokottnál jobban megjutalmaztam, jóságos szemével nézett rám, miközben farkát csóválgatta és hozzám simulva mintegy ezt mondta: Kötelességemet teljesítettem.

A mostani szolgálati ebemet „Bobbynak“ hívják, hat éves. Amikor kiképeztem, a Belügyminiszter Úr Budapestre a Károly király-laktanyába rendelt fel vele, hol egy öttagú bizottság előtt „jeles“ eredménytel vizsgát tett.

A „Bobby“ és elődjei (a szépanyja volt az első) igen sok szép közbiztonsági tevékenységet mutathatnak fel.

Volt több eset, amikor országgyűlési képviselő-választáskor a néptömeg nem akart szétszórni. Ilyenkor a Bobbyval akcióba léptem s bezzeg futott a nép szerte-szét. Ez annyiból állott, hogy a Bobbyt pórázon fogtam s megsúgtam neki, hogy a tömeg nem akar szétszórni. Erre a Bobby támadólag lépett fel, erősen ugatott, majd rohanni készült a tömeg felé, eközben egy-két lépést előre tettem vele,

persze a pórázon tartottam s a várt eredményt elértük.

Többek között portyázás alkalmával kb. 300 méterre, egy gyanús egyént pillantottunk meg. Igen ám, de az is meglátott bennünket s futásnak eredve, egy nagy tábla kukoricásban eltűnt. A Bobby azon parancsomra: „Állítsd!“, utána vetette magát, elfogta és fogvatartotta, míg mi odaértünk. Kiderült, hogy az illetőt több óra is körözte sorozatos esalásért.

Egy nappali ellenőrző szolgálat alkalmával, amikor egy műúton portyáztam, Bobbyt előre küldtem, hogy körülöttem a terepet portyázza le. Alig telt el 3—4 perc, a Bobby az úttest melletti bozótos árok-ból egy rossz, zsíros kalapot hozott hozzám a szájában s ezzel mintegy azt mondotta, hogy az árokban fekszik egy bűnöző. Az árkot, bozótot átvizsgáltam, ahol egy nagy, erős embert, ittas állapotban alva találtam. Eljártam vele szemben. Ennek során kiderült, hogy az illető az elmúlt éjjel betörés folytán egy rúd szalonját lopott, azt a hetipiacon eladta, majd egyik koreszmában leittasodott és ilyen állapotban kiment a határba és ott az árokban elaludt.

Egy alkalommal a község közelében éppen gyakorlatoztam szolgálati ebemmel, amikor az egyik kukoricas szélén egy egyfogatos kocsí cigányra bukkantam, azok ott lakmároztak. Felléptem, kardot rántottam s a cigányokat bekísértem a község-házához. Eközben egy nagy cigány szökési szándék-ból futásnak eredt. A szolgálati eb utána vetette magát, elfogta és visszakísérte.

Többször előfordult már, hogy amikor a bűnözőt átadtam az ügyészségnek, az kijelentette, hogy a nyomozás folyamán legszívesebben megszökött volna, de mert félt a kutyától, így nem merte megkísérelni.

Az utóbbi években mint lovas őrsparancsnok, létszám hiánya miatt gyakran mentem Bobby kíséretében ellenőrző szolgálatba.

Kelet-Magyarország és a Székelyföld felszabadítására, határtalan öröömre, engem is vezényeltek Bobbyval együtt Háromszék megyébe a málnási őrsre, mint őrsparancsnokot. Az őrskörletben négy község és Málnásiúrdő volt. A vezérkar által kiadott ideiglenes utasítás szerint egy főből álló járőrt nem lehet vezényelni. Igen ám, de ugyanezen utasítás egyik pontja szerint „minden intézkedés — ténykedés stb. helyes“ volt, ha azt az eljáró hiba nélkül el tudta végezni és azt meg is tudta indokolni. Minthogy a sok közbiztonsági szolgálat az őrs tagjait erősen igénybe vette, így én az ellenőrző szolgálatok nagyrészt egyedül, Bobby kíséretében fogamatossítottam. Öröömre az előjáró tiszturak helyeselték eljárásomat.

Az eb szolgálatban, főképp éjjel — sok esetben — üdvösebb és hasznosabb munkát végez, mint az ember. Látó, halló és szagló képessége bámulatba ejti az embert. Ha a járőr szolgálati eb kíséretében portyázik, nincs kitéve meglepetéseknek, mert az eb a járőr közvetlen közelében úgy éjjel, mint nappal, úgyszólván minden jelenséget érez és észlel és ezen körülményt jelzi.

A tárgyalatokon kívül a létszám- és gazdasági viszonyokat figyelembe véve, kíváncsúnak és célszerűnek tartanám, ha őrsönként egy-két jól kikép-

Ki tudta?

Magyarországon a lakosság számához viszonyítva minden 1000 lakosra 92 ló jut. Ugyanabban a viszonyban legkevesebb a Duna-Tisza közén van: 80 ló.

zett szolgálati eb volna. Természetesen ugyanilyen arányban ebvezető csendőr is szükséges.

Az őrökön a szolgálati ebeket, mint kísérőt — járőrtárust lehet alkalmazni, amikor is használni lehet: személyvédelemre, tárgy- és fogolyörzésre, megszökött fogoly üldözésére s elfogására, cserjés, bozotos stb. terepek átkutatására, elveszett, vagy elrejtett tárgyak megkeresésére, kint szabad területen, leginkább tanyarendszernél, a bűncselekmény színhelyéről, friss nyomon (egy-két órán belüli), a bűnöző nyomonkövetésére, néptömeg szétosztatására és laktanyaörzésre.

Befejezésül megemlítem, hogy egy szolgálati eb eltartása havonta 5—6 pengőbe kerül. Élelmezése: konyhai maradékok s ha — talán — ez nem volna, bármely vágóhídon vagy mészárosnál kapható paca, amit nyers állapotban, feldarabolva, az eb szívesen elfogyaszt. Ugyanezen a helyeken hús-, csont-, vérhulladékot is könnyen lehet biztosítani.

Gondozását nem szabad elhanyagolni, de túlzásba menni — szintén káros.

Az eb — ha nincs kutyaház — a faskamrában, folyosón fekszik, alszik. Hefenkint egyszer-kétszer használt gyökérkefével szőrmentében kíméletesen le kell kefélni. Nyáron engedni kell fürdőzni, ennek az eb nagy örömmel tesz eleget.

Húsvét 1918-ban.

Írta: FARKAS PÁL II. tiszthelyettes (Szombathely).

Az 1914—18. világháborús évek katonáját notesz nélkül el sem tudtam képzelni. Minden katonának volt egy elnyűtt notesze, amit selejt sátorlapból varrott zacskóban tartott. Ebbe a kis könyvecskébe sokan feljegyeztették a véres napok eseményeit s ezt tettem magam is.

Penész szagú, megfakult háborús noteszem egyik lapjára ezeket jegyeztem fel: „Tábori őrön a Piave folyó partján, 1918 nagyszombaton este 8 órától — húsvét vasárnap este 8 óráig“. Nehány elmosódott, szűkszavú mondat következik még s amint olvasom, megelevenedik előttem az a régi húsvét, az élet és a halál mesgyéjén. Elmondom röviden.

Nagyszombaton este az előző harcokban megfogyatkozott és újból kiegészített zászlóaljunkat, 8—9 napos pihenés után ismét állásba rendelték. A harctérnek ezen a szakaszán szokatlan csend uralkodott. Csak az olaszok hatalmas fényszórói zavarták menetelésünket. Amikor a fényszórók kővéi reánk estek, nyomban megálltunk és vártunk, amíg a fényt a zászlóalj menetszlopáról másfelé irányították. Így nem fedezhetett fel az ellenség, mert csak mozgó célt lehet észrevenni fényszóróval.

Amint az állásokba beérkeztünk, rajunkat tábori őrsként előreküldtek. A Piave partján egy emelkedés tetejére, igen jól kiépített fedezékbe kerültünk. Előttünk és hátunk mögött víz, néhol egy-egy zöldelésbe szökött bokor, egyébként a terep végzetlenül kopár volt. Tőlünk balra gyalogút haladt és a gyalogúton, tőlünk kb. 50 m-re egy kökereszt állott, sértetlenül.

A tábori őrön egyik bajtársam ismeretlen volt, mert aznap osztották be a századunkhoz. Nevét sem tudtam, hiszen alig pár órával előbb kerültünk össze. Mikor a tábori őrön megpihentünk, az ismeret-

len szomszédom elővette az olvasóját és imádkozott. Imája végeztével beszélgetni kezdett. — Hány éves vagy pajtás, — kérdezte.

— A húsból egy hiányzik, — feleltem.

— Elég korán lettél a föld lakója, — válaszolta.

Beszélgetésünket erős puskaropogás és az őrsem riadója szakította meg. Pillanat alatt megszálltuk az állást és erős puskatűzzel fogadtuk a támadó olasz járőrt. A harc rövid ideig tartott. A mi részünkről egy halott, az olasz járőr részéről pedig 2 halott és egy sebesült maradt a harc színhelyén. Az olasz járőr többi tagja visszavonult.

Halottunkat bevittük a fedezékbe. Ugyanoda vittük az olasz sebesültet is. Halottunk az ismeretlen bajtársunk volt, halálos fejlövést kapott. A harc zajára erősítést kaptunk. Ezek visszafelé magukkal vitték úgy a saját, mint az olasz halottakat és a sebesültet.

A halottakat húsvét vasárnap hajnalban temették el közös sírba.

Tábori őrünket húsvét vasárnap este 8 óra után váltották fell. Bevonulóban megálltunk a közös sírnál. A keresztben fatábla lógott és írónnal valaki a táblára ezeket írta:

„E hantok egy magyar bajtársat és két olasz katonát takarnak, akik hazájukért 1918 nagyszombaton éjjel hősi halált haltak.

Nyugodjanak békében!“

Többször elolvastam a feliratot. Azután letérdeltem a kereszt elé és a táblára ráírtam:

„Hősies önfeláldozástoknak a boldog feltámadás legyen a jutalma. Isten veletek!“

A tábori őrparancsnok „Imához!“-t vezényelt, így vettünk búcsút hősi halált halt bajtársunktól és a két hős olasz katonától.

Felkérjük erdélyi bajtársainkat,

figyelmeztessék a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen lakó volt magyar csendőröket és csendőrségi özvegyeket, hogy az 1941. évi 44. számú Budapesti Közlönyben megjelent a m. kir. kormány 1.200/1941. M. E. számú rendelete az erdélyi nyugdíjasok ellátásának szabályozásáról.

E rendelet hatálya alá tartozó csendőregyének az ellátás megállapítására irányuló kérelmüket az 1941. évi április hó 30. napjáig, a honvédelmi miniszter úr által kiadott, rózsaszínű K, illetőleg a csendőrségi özvegyek KÖ. jelzésű folyamodvány-ürlapot a lakóhelyükre illetékes községi elöljáróságnál (városokban a polgármesternél) szerezhetik be s kitöltés után, okmányokkal kellően felszerelve, ahhoz a hatósághoz (községi elöljárósághoz, polgármesterhez) kell benyújtani, amelytől érdekelt a folyamodvány-ürlapot beszerezte. A folyamodványok illetékmentesek (32. §.).

A fentemlített folyamodványt azok is kötelesek előterjeszteni, akik előzőleg esetleg már adtak be kérvényt ellátásuk folyósítása iránt — bárhova is címezték azt, s akik ennek alapján átmeneti nyugdíjjarandóságban vagy segélyben részesülnek, mert ha folyó évi április hó végéig nem nyújtják be újabb folyamodványukat, a m. kir. központi illetményhivatal 1941. május hó végével megszünteti átmeneti nyugdíjjarandóságuk vagy segélyük további folyósítását.

Síjárőr ellenőrzése.

Dr. Lépes fhdgy. felv.

Isten szolgálatában.

írta: SZENDE ALBERT tiszthelyettes
(Gyergyóditró).

Katonasors a csendőr sorsa.

Mennyi fáradságot, törődést és lemondást jelent ez, de mennyi örömet és gyönyörűséget is annak, aki a nemzetének él, mint ahogyan a magyar csendőr és minden magyar ember.

Ez a sors adta meg nekem azt, hogy a boldogságtól remegő lélekkel az elsők között léphettem a visszatért magyar Felvidék földjére, majd pedig drága Erdélyünk bércei közé. Tudják jól a bajtársak, hogy nem szórakozást jelentett ez, hanem a férfi erőt mindennél nagyobb próbára tevő, megállás nélküli örökös munkát, a semmiből teremtes nehéz harcát, sorozatos akadályok leküzdését. De örömmel tettük mindnyájan és az isteni Gondviselés iránti hálás szívvel, hogy végre a trianoni határon túl dolgozhatunk. Mennyit vártunk erre a magyar feltámadásra s hogy itt van, most látjuk igazán, hogy milyen halálból támadtunk fel.

Igy fogtunk hozzá a munkához. Amikor az őrs-állomásra érkeztem, megfogott vallami. Megéreztem, hogy milyen felelősséggel tartozom ennek a sokat szenvedett székel testvérnek nemcsak vagyoni, hanem lelki javaiért is. Húsz keserves esztendő harcában, tengődésében sok ment vészendőbe ebből is, abból is. Figyeltem hát mindenre, meg is akadt a szemem hamar két családon. Ezek kiközösítették magukat a fallu népéből, eldobták ősi hitüket, felekezeten kívüliek voltak. Lehet, hogy megbánták már ezt a román világ alatt tett lépésüket, de mert megtették, visszalépni nem tudtak. Szívós, büszke és konok fajtaból valók ezek, nem váltogatják egykönnyen elhatározásukat. Amit egyszer kimondtak és megtették, azt állják minden áron, még ha belepusztulnak is. Így hát beszélhetett hozzájuk a lelkészüik, biztathatta bíró, jegyző, rághatta a fülüket a sógor, koma, megmaradtak keményen a „nem“ mellett. Elkerülték az Isten házáat, s el őket is az emberek.

Nem nézhettem ezt az önkéntes száműzetésüket. Gondoltam, hogy ha nem is használ a saját fajtájukbeliek biztatgatása, talán hallgatnak a messziről jött magyar testvér szavára.

Ürügyet kerestem, hogy szóba állhassak velük. Derék, tisztességtudó emberek voltak, mint a többiek, azt hittem, hamar dülőre jutok velük, de ezt csak addig hittem, míg a vallásról szó nem esett. Mert amikor azt kérdeztem, milyen vallásúak, olyan hidegen és keményen mondták, hogy nincs vallásuk, felekezeten kívüliek, amiből konokságukat megéreztem. De én sem vagyok gyengébb fából faragva. Igen barátságosan és türelmesen kezdtem hozzá a munkához. Kérdezősködéseimre elmondták, hogy 10 éve szakadtak el a katolikus vallástól. Hogy miért, erre csak zavaros választ adtak.

Inkább magamban beszélni kezdtem, hogy sajnálom őket, szomorú életük lehet. Nem akarják Krisztus urunk terhét, fájdmát viselni, keresztjét hordozni. Pedig Krisztus nélkül élni lehetetlen. Az az ember, aki Istent nem hiszi, a vallást nem tiszteli és templomot nem látogat, az embertársait sem tiszteli s így nem is méltó embertársai tiszteletére, de Isten kegyelmére sem. Az ilyen embereket kiközösíti a társadalom. Már pedig a kiközösített ember olyan, mint a belpoklos, mindenki fut előle. Micsoda halálos bűn az Ég és Föld Urát megtagadni!

Kértem őket, lássák be, hogy hamis útra tévedtek és igyekezzenek Istenhez és az egyházhoz visszatérni. Van-e lealázóbb valami, mint pap nélkül meghalni és állati módon elföldeltetni!

Látszott embereimen, hogy a kis lecke hatott rájuk, de az egyházzal még hallani sem akartak. De én sem hagytam magamat. Rövidesen megint találkoztam velük s a beszédet észrevétlenül megint a kérdésre tereltem. Elmondtam, hogy Magyarország jogállam. Itt mindenkinek megvannak a maga polgári jogai, de kötelezettségei is. Szent István birodalmában mindenkinek tisztelni kell nemcsak a világi, hanem az egyházi törvényeket is. Csak ilyen ember jó hazafi, ilyenek is mind a székel testvérek, csak ők akarnak pogány módon külön élni!

Emberekem gondolkodásba estek s nemsokára kijelentették, hogy hát ők törhetetlen magyarok s ha csak az hiányzik, hogy kibéküljenek Istennel és visszatérjenek az egyházba, megteszik azt is.

Azóta visszatértek az egyházba s a legbuzgóbb templombajárók. Embertársaik bizalmát visszanyerték, most már nem bújkálva, hanem felemelt fővel járnak.

Hálálkodva mondták el a legutóbbi találkozásunknál, hogy a 10 éves kultra úgy tekintenek vissza, mintha valami lidérenyomástól szabadultak volna fel. Isten áldását kérik a magyar csendőrségre, melynek egyik tagja megváltást hozott számukra.

Én is hálát adok az Istennek, hogy alkalmat és képességet adott nekem erre. Úgy érzem, hogy ezzel is igazi csendőri munkát végeztem.

Beismerés.

Irta: KEMENES ISTVÁN őrmester (Ungvár).

Debrecen város sok ezer holdas erdejében sok volt a vadkörte, vadalma, cseresznye, mogyoró. A törvény akkor is tiltotta az erdei lopást épp úgy, mint most. A környék mezitlábos gyermekserege azonban nem sokat törődött a törvénnyel. Most is az erdei út közelében egy sárgára és puhára érett, körtevel megrakott fa ágai között két maszatos süldőgyermek boldogan eszegette a jóízű vadkörte. Egyszerre csak az útról egy erőlyes hang szól rájuk: „Gyertek csak ide!” Villámütésként hatott ez a hang. Alig mertek arra nézni, de amikor aombok közül kikandikáltak, nem mertek mozdulni sem. Csendörök! .. suttogja az egyik. „Mozogjatok hát, mert odamegyek”, ismétlődött a rendelkezés. A kisebbik tolvaj volt a fatetején, de pillanatok alatt a földön termett, emitt-amott kapott el csupán egy-egy ágat és már 2 méter magasról leugrott a földre. Bokáig süppedtek apró lábai a faleveles puha erdei talajba és egy pillanatig így maradt, amíg kikémlelte, hogy a csendörök az úton vannak-e még? Minthogy azok nem közeledtek feléjük, hanem őket várták az útra, futásnak eredt, a másik pedig utána.

Méteres bokrokat repült át és meztelen lábaival olyan biztonságosan futott a galagonya-, akác- és egyéb tövisekben gazdag erdőben, mintha vascipői lettek volna.

Olvasóim bizonyára nem is sejtik, hogy ki lehetett a tolvaj, de mint a nyiradonyi őrs egykori kiderítetlen esetét, ismernünk kell. A cselekmény már rég elévült s így — a cselekmény elkövetését beismerem. A tettes én voltam! A bátyám engem csak elkísért. Mentségemül szolgáljon, hogy 6 éves voltam, a bátyám 2 évvel idősebb. Ott nőttünk fel a vadonban és mint mondani szokás: nyomtató lónak nem lehet a száját bekötni.

Mikor a körtefától 20 méterre járhattam, újabb felszólítás hallatszott az útról: „Állj meg! Az ördög a lábadszárát!”, biztosan gyorsnak találta a csendör az iramot. Úgy éreztem, hogy megtüzesedik a nyelvem és a számban érzem a vadkörte fanyar ízét, de most már nem volt olyan kellemes zamatú, mint a fán, hanem kesernyős. Éreztem, hogy arcom kitüzesedik, izzadság csurog rólam, hajam kúszált, ruhámat a vadrózsabokrok megszagatták, de én mindezzel nem törődtem, csak a csendöröktől akartam minél távolabb jutni.

Testvérek között is meg volt 4 km az út, helyesebben az úttalan út, amit futottam, de addig nem mertem visszanézni. Itt a konyhakertünk végén megálltam és visszanéztem. A bátyám loholt utánam. Ő azt állította, hogy visszanézett és látta, hogy a csendörök a mi tanyánk felé indultak. Újra a vadkörte kesernyős ízét éreztem a számban és sírni szerettem volna. Most már végünk van. Üldöznek a csendörök. Bátyám gyorsan határozott. „Te lefekszel itt a zöldságes ágyak között, én pedig a szérüskertbe megyek és ha jönnek, azt mondjuk, hogy itt aludtunk és nem voltunk sehol” és már futott is a szérüskertbe. Lehasaltam a zöldságes ágyak között és lestem a csendöröket, hogy mikor mennek az úton be a tanyába. Egyszerre ott termett két csendör a hátam mögött. Úgy éreztem, mintha az egész földgolyóbis megindult volna. Ide-oda inogott velem, a nyelvem tüzes volt, az orromban az eltaposott petrezselyem szagot, a számban pedig ismét a vadkörte

Tájékozódás a hegyek között.

Dr. Lépes Jldgy. felv.

kellemetlen izét éreztem. Félig ülve, bambán néztem a csendőröket és azt hittem, hogy végem van. A két csendőr elhaladt mellett, az egyik csak annyit szólt: „Minek fekszel a napra te gyerek“... és a felelet bevárása nélkül tovább mentek a tanya felé. Nem feleltem, mert nem volt mit, de úgy éreztem, hogy a beszélő képességem is megszűnt. Végem van. Édesapám megtudja... de ni... néhány szót váltanak az édesapámmal és tovább mennek... Nem engem kerestek.

Alig értek ki a tanyából, futottam a bátyámhoz, aki szívszorongva várta a hírt.

Cselekményünk titok maradt, csak a szakadozott ruha miatt volt egy kis házi mulatság, de kibirtuk. Azóta nem szeretem a vadkörtét.

A véletlen szerepe egy betöréses lopás kiderítésénél.

Beküldte: IMREI JÓZSEF tiszthelyettes (Budapest).

1939. év húsvét ünnepét megelőző héten egy magasrangú tisztviselő a pesthidegkúti őrsön feljelentést tett, hogy január hó végétől a feljelentés napjáig terjedő időben a Gr. Tisza István-kertvárosban lévő nyaraló villáját ismeretlen egyén feltörte és onnan mintegy 500 P értékű különböző férfi és női ruhaneműt, többek között egy szürke női kötött blúzt övvel, fekete női fürdőnadrágot stb. és ágyneműt ellopott. A nyomozást azonnal megindítottuk.

A Budapesten lakó sértett jelenlétében alapos helyszíni szemlét tartottunk, de a tettes kilétére utaló támpontot nem tudtunk felfedezni. Megkértem a sértett feleségét, hogy valóságon nekünk az ellopott tárgyakhoz hasonló pár ruha darabot. A sértett felesége meg is mutatott többek között egy blúzt, mely az ellopotthoz hasonló himzésű és mintájú volt. Megmutatta az ellopott fekete női fürdőnadrágot ott-hagyott felső részét is.

A betörés ügyében tett feljelentést követő napon a csendőrség összekötő tisztjétől távmondattal érkezett, amely szerint az egyik heggyen, a 423 +-közelében egy kiránduló budapesti mérnök egy fel nem robbant gránátot talált, mely valószínű elkerülte a gyakorlatozó katonák figyelmét. Parancsot kaptam, hogy intézkedjem a gránát ártalmatlanná tétele ügyében.

Rosszkor jött közbe ez a gránát, mert az őrs minden járőre a betöréses lopás ügyében nyomozott, sajnos, minden eredmény nélkül. Dehát nem volt mit tenni, kivezényeltem egy járőrt azzal, hogy kutassa fel a kérdéses gránátot, tegye melléje a lak-tanyában már előre elkészített figyelmeztető-táblát s készítsen a fekvéséről vázrajzot.

A járőr 14 órakor elindult. Elhatároztam a járőr ellenőrzését, de mivel még sok elintézni valóm volt az irodában, úgy határoztam, hogy motorkerékpáron fogok menni. Ilymódon még nyugodtan dolgoztam, mert a számításom szerint csak 2½ óra múlva kellett indulnom. Mikor eljött az idő, előírtam a szolgálatot és megvizsgáltam a motorkerékpárt. Bosszankodva láttam, hogy a gumija lapos, aminek okát egy hatalmas patkószeg képében meg is találtam. Mivel a szolgálat már elő volt írva, nem tehettem mást, mint a Kp-t kitöröltem a szolgálati havi-füzetből és a szolgálati lapból és elindultam gyalog, fokozott menetütemben, hogy a járőrt a Pollacsek mészégetőnél utólérjem.

Ennek az lett volna a hátránya, hogy rám sötétedik és akkor a járőrhöz kell csatlakoznom, pedig sok dolog várt rám. 19 óra után alkonyodott, de én már ½18 óra tájban a Pollacsek mészégetőnél voltam, ahol nagy megnyugvással értesültem, hogy a járőr nem volt még ott. A nyugodtságom nem soká tartott, mert az idő rohant és a járőr nem jött. A türelmetlenségem tetőpontjára hágott már, amikor ½19 órakor szürkességbe vesző távoli erdő szélén észrevettem a járőrt. Én is megindultam és rövidesen kivettem, hogy a járőrrel még jön valaki. Előbb azt hittem, hogy az erdőőr, mikor azonban a közelemben értem, láttam, hogy nem is ismerem az illetőt, akinek a járőrtárs igen a sarkába szegődött. A járőrvezető hozzámérve, suttyogó hangon jelentette, hogy az illetőt az erdőben fekve találta és igazolása alkalmával megállapította, hogy egy évi börtönbüntetését 1 héttel ezelőtt töltötte le. Kérdésére azt a választ adta, hogy a feleségét várja. Az illető zsebében egy övet talált, mely azonos az eredménytelenül nyomozott betörésnél ellopott női kötött blúz övével.

Nem akartam elhinni, hogy ilyen szerencse érhesen. Tamaskodva léptem közelebb az őrizetbe vett egyénhez s boldogan állapítottam meg, hogy nemcsak az öv ismerős, hanem a keresett blúz is a kabátja alatt van s a rajta levő ruha is nagyon hasonlít az ellopott férfiöltönyhöz. Én is megkérdeztem, hogy mit keresett az erdőben, mire nekem is azt a választ adta, hogy a feleségét várta. Parancsot adtam, hogy menjünk vissza az erdőbe, hajlandó leszek bármeddig várni a feleségére... Leültem egy kifürészelt fatönkre. 10 pernyi várakozás után a gyanúsítottunk megszólalt, hogy: „Ne várjunk hiába!“

Elindultunk hát az őrsre. Hazafelé menet bizalmi egyénéről is gondoskodtunk. Az őrsön először az őrizetbe vett egyénél talált tárgyakat vizsgáltam át. Azután alaposan átnéztem a ruházatát. Amint a kabátját levetette, mindjárt meggyőződtem róla, hogy a kötött blúz valóban azonos azzal, amely a lopásból származik. Mikor a nadrágját is levetette, az alsónadrágja alatt még valami fekete ruhadarab is látszott. Erre levettettem vele az alsónadrágot is. Alatta volt az ellopott fekete női fürdőnadrág. A két bűnbeli birtokában biztosra vettem, hogy a betörés kiderül s a gyanúsított a lopás elkövetését a bizonyíték súlya alatt önként beismeri, de nem így volt. A gyanúsított körme szakadtáig tagadott. Azt állította, hogy a tárgyakat Budapesten, a Teleki-téren vásárolta egy ismeretlen egyéntől.

Másnap reggel a tárgyakkal és gyanúsított ruhájának pontos leírásával egy csendőrt küldtem Budapestre a sértetthez. A válasz kb. 2 óra múlva érkezett. Eszerint a sértett határozottan állítja, hogy úgy a tárgyak, mint gyanúsított ruhája azonos a tőle ellopott tárgyakkal és azok az ő tulajdonát képezik. Gyanúsított most már beismerte, hogy ő követte el a betöréses lopást. Előadta, hogy a tárgyak — egy használt télikabát kivételével — mind megvannak. A kabátot a Teleki-téren egy ismeretlen egyénnek eladta. A többi ellopott tárgyat az erdőben ásta el annak a helynek a közelében, ahol a járőr rátalált. Meg is találtunk mindent, 8 kisebb-nagyobb elásott csomagban.

Ahogy haragudtam a fel nem robbant gránátra akkor, amikor a nyomozástól kellett miatta

járórt elvonnom, éppen úgy hálálkodtam most érte. Mert ha az a gránát idejében felrobban, talán még ma sem derült volna ki a betörés. De mégsem mondhatom, hogy csupán a véletlen és a vakszerencse hozta meg az eredményt. Ha nem ismertetem meg a bűnjeleket az alárendeltjeimmel, s ha a járőr nem igazoltatja alaposan az erdőben talált idegent, még a véletlen és a szerencse sem segített volna. Igaz tehát itt is az a tétel, hogy csak az életrevaló, igyekvő csendőr mellé szegődik a szerencse.

Ezer pengő jutalomdíj versenyfeladatokra.

Pályázatot hirdetünk:

I. Oktatási példák összeállítására.

II. Az oktatás előkészítésének és vezetésének részletes kidolgozására.

I-hez:

1. A H. M. úr folyó évi január hó 21-én kelt 97.038/eln. 20.—1941. számú rendeletével kiadott „*Irányelvek az őrsökre beosztott csendőrlegénység továbbképzéséhez*” (minden csendőrparancsnokság megkapta) III. fejezetének 1. pontjában és ennek a), b), c) és d) alpontjaiban általánosságban megjelölte az oktatás tárgyát, azokat a szolgálati feladatokat, amelyeket az őrsökon gyakorlatilag oktatni lehet, illetve kell.

A rendelet minden lehetséges szolgálati feladatot nem sorolhatott fel, csak meghatározta azokat a csoportokat, amelyekbe azok tartoznak. A csoportokon belül az oktatónak kell kiválasztania az oktatandó szolgálati feladatot. Minél több feladat kerül oktatásra, annál több remény van arra, hogy az őrs járőrei szolgálatban is helyesen és eredményesen alkalmazzák a tanultakat. A csendőri szolgálat sajátosságából következik, hogy ma itt, holnap ott kerülhet sor a legkülönbözőbb szolgálati feladat megoldására. Tehát minden eshetőségre fel kell készülnünk.

A pályázat célja: gyűjteményben összefoglalni az előfordult, vagy lehetséges különböző, tanulmányos és oktatásra is alkalmas szolgálati feladatokat.

Ez a gyűjtemény, mely az oktatás tárgyán kívül a feltevést és a vonatkozó utasítás-pontokat is tartalmazza, nagy segítsége lesz az oktatónak. Együttes munkával azt kell elérnünk, hogy a gyűjtemény minél teljesebb legyen, mert csak akkor fog megfelelni rendeltetésének, ha az őrs (járőrök) szolgálatából vett 2—300 jellegzetes példát tudunk közreadni benne.

A gyűjteményt — nevezhetjük oktatási példatárnak is — a pályázatok anyagából állítanánk össze és mint a Csendőrségi Lapok ajándékát kiadnánk minden őrsnek és tanalakulatnak.

A gyűjteményből az oktatók esetenként kiválaszthatják majd a nekik szükséges oktatási anyagot és a példának a helyi viszonyokra szabott alkalmazásával a kevésbé gyakorlott oktatók is könnyen előkészülhetnek az oktatáshoz annak a mintának a segítségével, amelyre II. alatt külön pályázatot hirdetünk.

2. A pályázók az „*Irányelvek*” III. fejezet 1. pont a)—d) alpontjaiban megjelölt csoportokból válasszák ki az oktatás tárgyát, ennek megfelelően határozzák meg a feltevést és ( )-ben jelölik meg a vonatkozó utasítás, szabályzat, törvény, rendelet stb. pontokat, vagy más forrást pl.: tansegédlet, kiképzési képsorozatok I. füzet . . . oldal. Csendőrségi Lapok

Kecsés cső, felv. (Alsófernezely.)

cikkei, stb., amelyek tekintetbe jöhetnek a feladat végrehajtása — az oktató által elképzelt helyes megoldás — során. Pl.

. . . . . számú oktatási példa.

Oktatás tárgya: . . . . . (vonatkozó utasítás, szabályzat, törvény, rendelet stb. pontok és egyéb források).

Feltevés: . . . . . (az itt érintett utasítás, stb. pontokat ( )-ben a szövegben kell feltüntetni a megfelelő helyeken).

A feltevés egyszerű, az őrs szolgálatából vett olyan rövid esemény legyen, amely az elképzelést — a helyzetbe való gyors beleélést — lehetővé teszi és irányt ad a további cselekvéshez (feladat elé állítja a gyakorlót). Egyszerű, tehát jó, ha a próbacsendőr is megérti. A szereplőket, községeket, tereptárgyakat stb. nem névvel, hanem betűvel kell megjelölni. A járőrjátékokra (valamennyi őrsön van) szabott feltevést az esemény színhelyének ismeretében mindenki könnyen elképzelheti.

3. A pályázatban csak a csendőrség legénységi állományú tagjai vehetnek részt.

A dolgozatok jutalmazására 600 P-t tűztünk ki. Ebből azokat jutalmazzuk, akik a legtöbb és a legjobb anyagot dolgozták fel.

Pályázatunkban résztvehetnek azok is, akik csak néhány feladatot írnak, ezek dolgozatait — ha megfelelnek és az oktatási példatárba átvesszük — külön jutalmazzuk.

A pályázat határideje: június 1.

A pályázatokat a H. M. Úr által kijelölt bizottság bírálja el, döntését közölni fogjuk.

II-höz:

1. Ennek a pályázatnak az a célja, hogy az „*Irányelvek*“ III. fejezet 1. pont a), b), c) és d) alpontjaiban megjelölt feladatok egyikéből vett oktatási tárgynak, adott helyzetben való teljes kidolgozásával, útmutatást, tájékoztatást (mintát) adjon az őrsorancsnoknak a terepen és a szobában tartandó oktatás tervezéséhez és vezetéséhez.

A dolgozatokban az „*Irányelvek*“ III. fejezet 3–7. pontjaiban szabályozott oktatási módszer helyes alkalmazása jusson kifejezésre.

2. A dolgozatoknak tehát tartalmaznia kell első sorban:

az oktatás tárgyát, a gyakorlat színhelyét, a szemléltető eszközöket, az oktatás időtartamát,

azután az alábbi csoportosításban és címszavakkal megjelölve:

a) a szükséges tájékoztatást, a jelzők eligazítását,

b) a feltevést, feladatot,

c) a gyakorlók kijelölését,

d) a megindulási helyzet felvétele,

e) a gyakorlat — mozzanatok — lefolyását és

f) a megbeszélést,

amint az oktató a tervezés során azokat a szabályok ismeretében és helyes alkalmazásával elképzelte.

Az a)–e) alpontokban foglaltakat részletesen kell kidolgozni, az f) alpontban elég csak azt tárgyalni, amit az oktató a gyakorlatból leszűrhető tanulságként kiemelni már a tervezésnél fontosnak tartott.

A vonatkozó utasítás, szabályzat, stb. pontokat a megfelelő helyeken ( )-ben a szövegben kell feltüntetni.

Az esemény színhelyének szemléltetése az elképzelést az olvasó számára megkönnyíti, ezért egyszerű szövegvázlat, vagy a járőrjáték egy részletének (folyószámmal ellátott tereptárgyak) megjelölése, stb. célszerű, de nem feltétele a pályázatnak.

Egy nyugállományú bajtársról.

Rövid újsághír számolt be a közelmúltban arról, hogy Egerben nagy ünnepélyességgel zajlott le az újonnan megválasztott negyedmesterek eskütétele. Van közöttük egy apátkanonok, három tanár, két mérnök, egy nyugállományú csendőrtiszthelyettes, négy iparos és három földmives. Olvashatjuk még ebben a hírben, hogy a negyedmesterség évszázados városi intézmény, mely csak Egerben maradt fenn. A legkiválóbb polgárok közül választják őket azért, hogy segítsék munkájában a városi előljárást, gyámolítsák az árvákat, özvegyeket és szegényeket.

Nem lepott meg ez a hír, hiszen közismert dolog, hogy nyugállományú bajtársaink a nyugállományba is magukkal viszik azokat az eszményeket, melyekért életük virágjában küzdöttek: a becsületet, munkásságot, a tisztát és minden magyar embernek példát adó életet. Ezek az eszmények a jó csendőr vérévé válnak s az egyenruhát polgári ruhával felcserélő, deresedő fejű bajtársakat a leghasznosabb és legmegbecsültebb polgárok közé sorolják. Mégis jól esik mindnyájunknak, amikor egy nyugállományú bajtársunk életéből újból megbizonyosodhatunk erről a hitünkről. Nem a nyilvános szereplés vágya állította oda ezt a bajtársat a helyére, mert ez sohasem volt elég arra, hogy valaki az élre kerüljön. Odaállította a beléje

nevelődött csendőrbecsület, a polgári kiválósága, embertársai bizalma. Ezért került a vállára az ősi Eger város tisztes negyedmestereinek jelvénye: a száráncú, pirosbéléses, ezüstesattos köpenyeg és becsületes munkás kezébe a szalagos bot.

Utánajártunk s megtudtuk, hogy ez a bajtárs Pongrácz János ny. szv. tiszthelyettes. Megérdemli, hogy bemutassuk őt bajtársainknak és megmutassuk, hogy miként éli életét a nyugállományban.

1928-ban nyugdíjazták. Egerben telepedett le, ahol gazdálkodással foglalkozik a kezemunkájával teremtett kis mintagazdaságban. Közben a következő egyesületekben töltött és tölt be bizalmi állásokat Egerben. A földmives olvasóköri pénztárának ellenőre 6 éven át; a temetkezési egyesület pénztárosa 8 éven át, ezidőszereint az egyesület jegyzője; az ifjúsági Kalot egyesület főpénztárosa; a Dobó István asztaltársaság választmányi tagja; az Egyházközség iskolaszéki tagja 6 éven át; egyik gazdasági körben 9 év óta ügyvezető gazda s ebben a minőségében egy ízben Eger városától, egy ízben a minisztériumtól dicséretet is kapott; egy évig egy templom építésnél dolgozott mint munkavezető. Ezután városi képviselővé választották meg s még ma is az.

Ennyi tennivalónak becsülettel megfelelni kemény, derék ember tisztje.

Köszöntjük Pongrácz ny. tiszthelyettes bajtársunkat, jó egészséget, jó munkát továbbra is!

EMCÉKEZZÜNK!

Csibi Zsigmond boicai őrsbeli 2. oszt. őrmester a románokkal harcolva Zöldesdnél, 1919 április 16-án elesett.

Kulisits János temesszigeti őrsbeli csendőr csónakon való portyázás közben, mivel a hirtelen feltámadt Kosova-szél a csónakot felfordította, 1894 április 17-én a Dunába veszett.

Belanka András béli őrsbeli alőrmestert és járőrtársát, **Budai János** próbacsendőrt, a bokszegebéli vasútállomáson román katonák 1919 április 17-én elfogták és Monró határában meggyilkolták.

Bodnár Lajos 2. oszt. őrmestert, a bélegregyi őrs parancsnokát és **Szilágyi János** alőrmestert román katonák 1919 április 17-én Bél mellett sebesülten elfogták, majd Bélmárkaszáken halálra kínozza eleve nem eltemették.

Lovas Gyula csanakhegyi őrsbeli csendőr 1914/15. telén a petrozsény-környéki havasokban razzia alkalmával megbetegedett és 1915 április 18-án Gyulafehérváron meghalt.

Pongrácz Aladár századost, a zilahi szakasz parancsnokát, **Ferencz András** járásőrmester bánffyhyunyadi, **Tóth Ferenc** járásőrmester hidalmási járás- és őrsparancsnokokat és **Jakabos Pál** 1. oszt. őrmester mezőörményesi őrsparancsnokot vörös terroristák Püspökladányban 1919 április 20-án meggyilkolták.

Körmendi Elek 2. oszt. őrmester, a szatmárcsekei őrs parancsnoka és **Borbély Károly** szatmárcsekei őrsbeli alőrmester a laktanyát támadó vörös katonák elleni harcban 1919 április 20-án elesetek.

Uzsvai László németmokrai őrsbeli alőrmestert a csendőröket megtámadó ruthén kommunista néptömegből 1919 április 21-én Herinesén agyonlőtték.

Resch Mihály őrmester, élesdi járás- és őrsparancsnok 1914 április 24-én lázadó tömeggel vívott harcban Élesden elesett.

Bodor József nyárádszeredai őrsbeli csendőrt 1919 április 24-én Máriapócsról való visszavonulás közben román katonák Pócsperiben elfogták és meggyilkolták.

Pethő Lajos ratosnyai őrsbeli próbacsendőr 1915 április 25-én Ratosnya és Palotailva közt járőrszolgálat közben a Marosba fulladt.

Mózer János dobozi őrsbeli csendőrt a románok 1919 április 25-én Dobozon meggyilkolták.

Schwalb Ernő brassói kerületbeli alőrmester Szerbiában szerzett ragályos betegségében 1918 április 26-án Prijepoljében meghalt.

Bertalan Sándor létkai őrsbeli alőrmestert a románok Kabán 1919 április 26-án agyonlőtték.

Kelemen Károly budapesti 3. lovas tanalosztálybeli törzsőrmester-patkolókovácsot 1929 április 2-án Cegléden vasalás közben a ló agyonrúgta.

Krankilla István emődi őrsbeli csendőr verekedők megfékezése alkalmával 1904 április 4-én Emődön szenvedett sebesülésében április 28-án Miskolcon meghalt.

Sitkei (Fesler) eső. felv.

Pálfi Károly járásőrmester, munkácsi járás- és őrsparancsnokot kommunista munkások Várpalánka határában 1919 április 28-án meggyilkolták.

Molnár János szomotori őrsbeli csendőrt 1914 április 29-én Szomotorban verekedő gulyások, akik ellen szolgálatilag fellépett, meggyilkolták.

Juhász András 2. oszt. őrmester, a velejteji őrs parancsnoka, 1919 április 29-én a csehekkel vívott harcban Velejtén elesett.

Tízezernél több bajtársunk

olvassa a Csendőrségi Lapokat, viszont négyszáz új csendőrparancsnokság működik a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben, amelyeknek könyvtára a Csendőrségi Lapokat nélkülözni kénytelen. A szerkesztőség csak néhány tartalék-példány Csendőrségi Lapokkal rendelkezik. Ezért azzal a kéréssel fordulunk bajtársainkhoz, hogy azok, akiknek birtokában nélkülözhető Csendőrségi Lapok vannak, küldjék el nekünk, illetve erdélyrészi őrszeink számára. Nem fontos, hogy teljes évfolyamokat kapjunk, egyes példányokat is örömmel veszünk. Mi azokat évfolyamokba rendezve küldjük el az új alakulatoknak. Főleg 1940. és 1939. évfolyamú lapokat kérünk, de régebbieket is szívesen veszünk. Aki óhajtja, írja meg nekünk és mi, a beküldés költségét postabélyegben megküldjük. Kérjük bajtársainkat, támogassanak teljes szívvel ebben a törekvésünkben.

Harc a csempészekkel.

Csempészet biztosított menetben.

1930. november 6-án a kistályai őrre helyeztek. Első dolgom az volt, hogy a nép szokásait minél előbb megismerjem. Legelőször megtudtam azt, hogy Kistálya községben több egyén foglalkozik rendszeresen dohánycsempészéssel, amelyből egyeseknek jelentős haszna is van.

Egy alkalommal éjjeli helyi ügyeleti szolgálatban voltam. Az éjszaka csendben, minden különösebb esemény nélkül telt el. Egyes helyeken 5–10 perces

Az úton egy, a községbe való ember jött...

figyelő állást foglaltunk el. Kb. 1 óra tájban a község déli bejárata felől az úton léptekeket hallottunk. Amikor az illető majdnem a közelünkbe ért, előléptünk rejtekhelyünkről és haladtunk feléje. Tudniillik az úton a községbe való egyik ember jött haza, ki amikor hozzánk ért, hangosan nagyot köszönt. Megkérdeztük tőle, hogy hol és mijáratban volt. Az ember azt felelte, hogy a szomszédos Maklár községben volt egy jó ismerősénél s ott kissé elszórakoztak és azért maradt ilyen későre.

Erre az illetőt eleresztettük. Azonban nekem feltűnt, hogy az illető a hozzá intézett kérdésekre feltűnően, a rendesnél hangosabban válaszolt s hangja az éjjeli csendben legalább 2–300 méterre volt halható.

Mint később megállapítottuk az illető egyén nem volt más, mint a dohánycsempészek előretolt figyelője.

Tudniillik a dohánycsempészek úgy védekeztek

a csendőr-, vagy pénzügyőrség járőrei ellen, hogy amikor Kál, Vepelét vagy Heves községekből, hol a dohányt megvásárolták, jöttek 8 vagy 10-en, egy embert maguk előtt 4–500 méterre előre küldtek, kinek csomagját a többiek vitték, az pedig üresen haladt elől. Az üresen elől haladó embernek az volt a feladata, hogy ha csendőr, vagy pénzügyőri járőrrel találkozik, hangosan köszön és a hozzá intézett kérdésekre is hangosan válaszol, hogy az utána jövő többi batyús ember a meglepetés, illetve tettenérésnek ne legyen kitéve, illetve tovább addig nem mennek, amíg az elővéd újra vissza nem megy és közli velük, hogy az út szabad és mehetnek. De az elővéd ez esetben is csak üresen halad előre.

Ugyanúgy védekezett a csempésztársaság jobb- és baloldalt, valamint hátulról is.

Természetes a csempészekről tanulva, nekünk is túl kellett tenni rajtuk. Így tehát más alkalommal, amikor az elővéd jött, az elől elhúzódtunk és hagytuk, hogy menjen. Természetes a többi elmaradt társak látva, illetve hallva, hogy az elővéd minden akadály nélkül elhaladt, csomagjaikkal bátran elindultak 2-es 3-as csoportokban. Azokat hagytuk, amíg hozzánk nem értek. Akkor hirtelen előttük termettünk. Nem egyszer ilyenkor 2–3 métermázsas levelesdohány került tettesekkel együtt őrizetünkbe.

Ez egy párszor sikerült, de a csempészek látva többszöri veszteségüket, másképp szervezték meg a csempészt. Amint később ugyancsak megállapítottuk, a csempészek a dohányt nem jöttek többet a községbe, hanem megkerülték a községet s a szőlőhegyen egyik-másikuk kunyhójába rejtették el a dohányt, honnan napközben fű közé rakva nyugodtan hordták haza hátukon a batyuban.

Egy ilyen batyús asszonnyal találkoztam egy alkalommal, amikor a vasútállomásra mentem ki. Az asszony velem szemközt jött. Az idő kb. 19 óra lehetett májusban. Amikor az asszony megpillantott, hirtelen megtorpant, majd nyugodt léptekkel jött felém. Hozzám érve, köszönt és távozni akart. Kérdezem tőle, hogy honnan jön és mit hoz. Közben az asszony arcát állandóan figyelemmel kísérttem, s láttam, hogy az sápadni, majd hirtelen veresedni kezd. Már ismertem, hogy állandó dohánycsempész. Egyszerűen azt mondtam neki, hogy mutassa meg a batyut, mert abban a fűvön kívül más is van. Az asszony eleinte vonakodott, hogy a batyut megnézzem, de mivel látta, hogy nem tágitok, remegve kért és azt mondta, hogy egy kis dohányt hoz a batyuban, engedjem el, mert minden pénze abban fekszik, s ha feljelentem vége. Persze, hogy nem hallgattam rá, hanem visszafordultam vele és bementünk a laktanyába.

Ütközben ismerte be, hogy a dohányt a szőlőjéből hozza, mert most már a dohányt nem hozzák a községbe éjjel, hanem egyenest a szőlőhegyre viszik és ott a kunyhóban rejtik el s nappal nyugodtan fű közé csomagolva haza batyuzzák. Ez alkalommal kb. 30 kg leveles dohány került őrizetbe.

Egy másik alkalommal a délelőtti órákban Egerből jövet kerékpáron, a vámház közelében szemközt jött velem az egyik ismert dohánycsempész felesége. Kezében egy 3 literes ételhordó, hátán 10 literes kézmozgós tejeskanna. Az asszonyhoz értem s a kerékpárról leszálltam. Ezt látva az asszony, sápadni

kezdett. De én mintha nem vettem volna észre meglepődését, barátságosan megkérdeztem, hogy mit visz az edényekben. Az asszony nagyot nyelt s azt mondta, hogy tejet. Mivel tudtam, hogy tehene nincsen, azt kérdeztem, hogy kinek a tejét viszi, hisz nincs tehene. Az asszony megint nyelt egyet és zavartan motyogott valamit. Mivel láttam az ijedségét, azt mondtam neki, hogy mutassa meg az ételhordót, nézzem meg, hogy mi van benne. Nagynehezen, kelletlenül ideadta. Az ételhordó tele volt finomra vágott magyar dohányval. De tele volt az asszony hátán a tejeskanna is. Erre az asszonyt bevittem a vámházba, onnan telefonáltam az egri pénzügyőri szakasznak, mely az asszony ellen a további eljárást megtette. Ez alkalommal az asszonynál kb. 20 kg finomravágott magyar dohány volt.

A fentírt esetekből látjuk, hogy a dohánycsempészek mindég más és más utat és módszert használtak, illetve alkalmaztak bűnös tevékenységüknek a keresztülvitelére.

Ha az egyiken egyszer kétszer rajta vették, módszerüket azonnal megváltoztatták. És bizony sikerült többször kikerülniök az igazságszolgáltatást, amíg bevett új tervüket újra le nem lepleztük.

Nem meglepő, ha azt írom, hogy a dohánycsempészek azért foglalkoztak ilyen előszeretettel ezzel a csempészéssel, mert több mint 100%-os hasznuk volt belőle. Ugyanis a leveles dohányt a termelők-től megvették kg-ként minőség szerint 1.50–2 P árban. Felvágva el tudták adni 4–5 P-ért. Ismerem közülök olyat, aki annak ellenére, hogy mint nap-számos ember alkalmazást kapott volna, nem ment dolgozni, mert a dohánycsempészség több jövedelmet biztosított neki, minden nagyobb megerőltetés nélkül.

Végül még megjegyzem, hogy a tettesek (gyanúsítottak) egyetlen egy esetben sem árulták el azokat az egyéneket, akiktől a dohányt vették, már azért sem, mert akkor több dohányt nem kaptak volna s elestek volna a könnyű kenyérkeresetüktől. Arra a kérdésre, hogy a dohányt kitől vették, rendszerint azt válaszolták, hogy ismeretlen egyéntől. Sem a nevét, sem a lakását nem ismerik, mert este voltak az illető lakásán.

Szemes József törzsőrmester,
Enyicke.

„Édesített” kerékpár.

1925. évben a balatonfüredi őrsön teljesítettem szolgálatot. Egyik szolgálatom alkalmával közölték velem, hogy két ismeretlen ember kerékpáron gyakran megjelenik az egyik pusztán és ott tűzkövet árusítanak. Közölte velem azt is, hogy azok minden alkalommal a legrosszabb — szeles, esős — időben érkeznek.

Az értesülésemet bevonuláskor őrsparancsnoknak jelentettem, ki azután mindig akkor küldött arra, mikor az eső csak úgy szakadt. Csakhamar meg is lett az eredménye. Szürkület volt, midőn beérkeztünk a kérdéses pusztára. Alig voltunk a puszta bejáratánál, máris megjelentek az ismeretlen emberek. Kereskedősegédek voltak igazolványaik szerint.

Azt adták elő, hogy munkakeresés végett jöttek be a pusztára. Átvizsgálás során csomag nem volt náluk és a ruházatukban sem lehetett semmit találni. Feltűnt azonban, hogy pusztán kereskedői ál-

lást kerestek. Így a kerékpárok alapos átvizsgálásához fogtam.

A kerékpár hátulsó sárhányóján 4 darab nittszegelést láttam, mely a sárhányó alsó végén volt. Itt ahhoz 30 cm hosszú bádóg volt erősítve. A kerékpár sárhányója egész új volt, rajta semmiféle törést vagy kopottságot nem lehetett észlelni, ami annak átszegelését tette volna szükségessé. Ugyanilyen szegelt volt a másik kerékpár sárhányója is.

A pusztában levő kovácsmesterrel a kerékpár sárhányókat leszereltettem és a hozzá szegelt bádóg-lemez felbontásakor papírba göngyölve elem tárult 1000–1000 darab, összesen 2000 tűzkő.

A bűnjelek megtalálása után gyanúsítottak részletesen elmondották, hogy a tűzkőárusítással már 2–3 éven át foglalkoztak, azt Budapesten a Telek-téren szokták átvenni ismeretlen egyénektől, darabonként 1 fillérért, faluhelyen pedig 3–4 fillérért adták el azokat. Beismerésük szerint azért választották mindig az esős időket, mert abban a tudatban voltak, hogy rossz időben sem a csendőrök, sem a pénzügyőrök nem járnak és a lakosság ilyenkor van otthon.

Németh Sándor II. törzsőrmester,
Fonyód.

Közbiztonsági képek Erdélyből.

Írta: NAGY JÓZSEF XI. tiszthelyettes (Kosna).

Erdélyi új őrskörletemben a birkalopást gyakran betanított kutyákkal követik el. A farkashoz hasonló kutyával rendszerint éjnek idején közelítik meg a birkanyáját. A kutya a nyáj közé futva, széjjelzavarja a birkákat. Ezután egy birkát úzóbe vesz és gazdája rejtékhelye felé hajtja. A gazda az előre elkészített bélyegzővel a birkákat azonnal felülbélyegzi és mikor már elegendő van együtt, mint a saját tulajdonát képező birkákat hajtja hegyről-hegyre, legeltetni. A csendőr ily egyénekkel hiába találkozhat, mert marhalevéllal egyetlen tulajdonos birkája sincs ellátva és így nem lehet ellenőrizni, hogy a birkák jogos tulajdonuk-e.

Ugyanígy követik el a szarvasmarha-lopásokat is. Nagyon megkönnyíti a tolvajok munkáját az a körülmény, hogy az állatok teljesen szabadon legelésznek a hegyi legelőkön s az erdős, hegyes terep miatt szemmel tartásuk lehetetlen. Előfordul bizony a legmelegebb nyárban is, hogy a farkas a pásztor szemeláttára elviszi a birkát. Erdélybe történt bevonulásunk utáni napon 10–12 évesnek látszó, gyönyörű szarvasbikát egészen a laktanyánkig zavart le a farkas.

Alig egy hónapja kerültünk a felszabadult erdélyi területekre, máris az orvvadászok több fogását ismertük meg. Itt a havasokban számtalan sok, fából épült tehén- és más istálló van. Bevonulásunk után az volt az első kötelességünk, hogy a lakosságnak kihirdettessük, hogy az összes fegyvereket szolgáltatassák azonnal be. Hozzá tettük, hogy senkinek nem lesz bántódása. A felhívás eredménye meg is lett és rövid pár nap alatt szép számban hoztak be puskát a tiszta románlakta községünk-ből. Tolmács útján megkérdeztük, hogy a puszkákat hol tartották

elrejtve. Őszintén megmondták, hogy a rengetegek lakatlan faházaiban, az istállók hidasaiban, fagerendák hézagaiban, sziklaüregekben, faodvakban, kőből rakott tűzhelyek erre a célra készült üregeiben. Vagyis jórészt olyan helyeken, ahol bizony kereshettük volna ítéletnapig. Segítőtársunk volt ebben a munkánkban a 22 éves román propaganda, amely elhitette őrskörletünk lakosságával, hogy a magyar csendőr egy elrejtett puskáért is képes megölni egy románt. Nohát most már látják, hogy mi igaz belőle. Ilyen biztonságot, békét és nyugalmat 2 évtizede nem láttak.

Őrskörletünkben a baromfiak érthetetlen módon el-eltűnedezték. Azt sem lehetett megállapítani, hogy éjjel-e, vagy nappal. Igaz, hogy itt már igazán komolyan számításba jöhetett az a bizonyos jótét róka, mert a tyúkok szabadon hálnak, róka pedig annyi van, hogy a nyúlállományt is csaknem kipusztítja. De mi mégsem akartuk a róka komát ilyen nagy szerephez juttatni, hanem végére jártunk a dolognak, hiszen meg kellett mutatnunk a hazatért román lakosságnak, hogy most már a magyar haza magyart csendőre vigyáz a vagyonára. Talán száz embert is beszerveztünk már a baromfi lopások leleplezése és megakadályozása érdekében. Így derült ki az ügy. Nem róka, hanem furfangos tolvajok ritkították a szárnyasok sorait. Két román atyafi lovas fogattal járta a községeket baromfi vásárlás ürügye alatt. Mindkettőnek volt egy-egy szíjostora és a szíjostort, mint a csikós a pányvát, a tyúkok vagy csirkék nyakára csavarintották és villámgyorsan a szekérre rántották. Beismerésük szerint a baromfi lopásokat majdnem egy éven keresztül üzték ily módon, de a román csendőrök nem tudtak rájönni csalafintaságukra.

A mi őrskörletünket mintegy 30 km hosszúságban egy alig 1—2 méter széles patak választja el Romániától. Mivel a határellenőrzés igen szigorú, viszont az őrskörletünkben igen sok szarvasmarha van, a tolvajok úgy segítenek a bajon, hogy a víz túlsó partján állva, kötélhurkot dobznak a víz partján békésen legelésző marha vagy ló nyakára és úgy húzzák át román területre. Magyarországi román festvéreik sem maradnak adósok és a leírt lopások elkövetésétől ők sem riadnak vissza. Éjszakánként át is jönnek az alig 20—30 cm mélységű vizen. Hogy a lopások mégsem szaporodtak el jobban, sőt erősen tűnőben vannak, annak az oka az, hogy a román csendőrökkel jó viszonyt tartunk fenn s a határszéli marhalopások meggátolásában támogatjuk egymást. Megesett, hogy a tőlünk elloptott marhát a tolvajjal visszahajtották és kezünkre adták.

A legtöbb bajunk azonban a csalókkal van. Ezek a lelketlen emberek a nép tudatlanságát arra használják fel, hogy forgalmon kívül helyezett régi pénzekkel fizetnek. Különösen a békebeli ú. n. kék papírpénz ejtői tévedésbe a magyar pénzt még alig ismerő erdélyi falusiakat. Az ilyen csalókat keményen üldözzük.

Bizonyára sok bajtársam elesodálkozik azon, hogy a mi erdélyi községünk 10 km hosszú és 8 km széles. Ennek ellenére a lakosainak száma csak 1000 fő. Ennek az a magyarázata, hogy mindenkinek a

háza körül van a birtoka is. Így pl. egy 50 holdas gazdának a földje a község közepén van. Mivel az őrsállomás 867 méter magasan fekszik a tenger színe felett, csak burgonya és zab terem. Ezért van aztán az, hogy mindenkinek a földje majdnem egészben legelő. Hogy a sok szarvasmarhát és egyéb házi állatot ne kelljen őrizni, ha 50 hold is a birtok, akkor is be van kerítve. Így az állatok az év legnagyobb részében szabadon és őrizetlenül vannak. Az élelmes tolvaj úgy segít magán, hogy a szabadban és őrizetlenül levő teheneket éjjel megfeji és így egy éjszaka 30—40 liter tejet képes összeszedni. Az ilyen lopásokat a gazda nemigen veszi észre, a csendőr pedig még nehezebben tudja az ilyen tolvajokat tettenérni, tekintve, hogy az egész községben nincsen utca, ha pedig éjszaka a szerelvénnel felszerelt járőr átmászik a kerítéseken, feltétlen észre veszi a tolvaj és idejében eltűnik.

Szolgálati könyvek

magánrendeléseinek lebonyolításával a Csendőrségi Lapok szerkesztőségét bízták meg.*

Közljük bajtársainkkal, hogy ezidőszent a

Próbacsendőrök Tankönyve

és a

Szervezeti és Szolgálati Utasítás (Szut.)

van raktáron készletben.

Előbbi 6 füzetből áll és pedig:

Szolgálati szabályzat I. rész, (kivonat);

Büntető törvénykönyv, (kivonat);

Kihágásokat megállapító törvények és rendeletek (Törvényes rendelkezések gyűjteménye),

Az őrgazdászatkezelési utasítás, közigazgatási határozmányok, illetmény szabályok és a ruhagazdálkodási utasítás, (kivonatok),

a bűnügyi nyomozás,

a magyar történelem.

Ennek a könyvnek az ára: 4.— P.

Egyes füzetek nem rendelhetők!

A Szervezeti és Szolgálati Utasítás az igen sok helyesbítés miatt már nehezen használható, eddigi Szut.-nak az új (után-)nyomása.

Ennek a könyvnek az ára: 2.20 P.

Ezeket a könyveket csak a pénz egyidejű beküldése mellett lehet nálunk megrendelni. Más rendeltetést nem vehetünk figyelembe. A pénzt bianco csekklapon (25.342. csekkszám, számlatulajdonos: Csendőrségi Lapok) kérjük beküldeni és a csekklap hátlapján a rendelő pontos címét (név és rendfokozat, állomáshely és utolsó posta) kérjük feltüntetni.

Egy csekklapon többen is rendelhetnek.

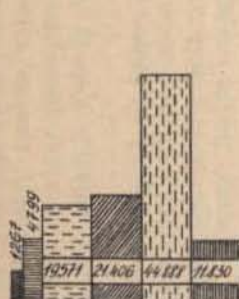
A rendeltetést postafordultával szállítjuk.

Azok, akik előljáró parancsnokságaikhoz jelentették még a múlt év november hóban, hogy az utánnyomott Szut.-ból rendelnek, ne küldjék be a könyv árát, mert azt a gazdasági hivatalok fogják tőlük levonni.

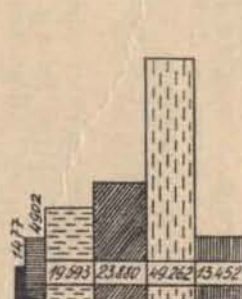
* L! az 1941 március 15-i 11/1941. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 581.528/20.—1941. H. M. rendeletet.

A m.kir.csendőrség működési területén előfordult bűncselekmények (bűntett és vétség) minőség szerinti megoszlása:

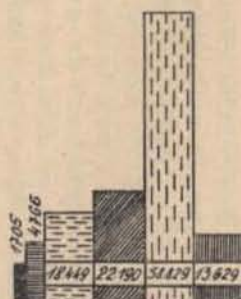
1930.

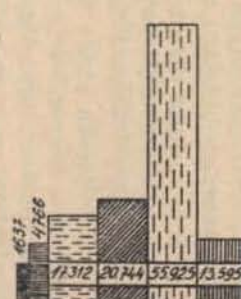
1931.

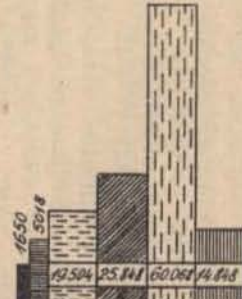
1932.

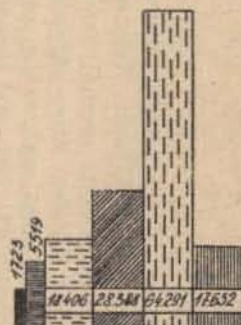
1933.

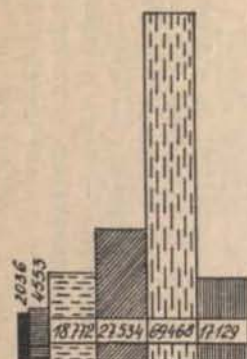
1934.

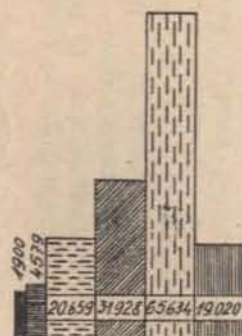
1935.

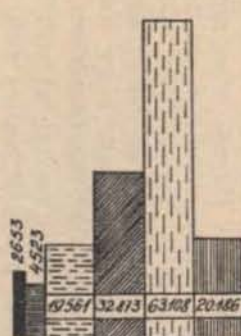
1936.

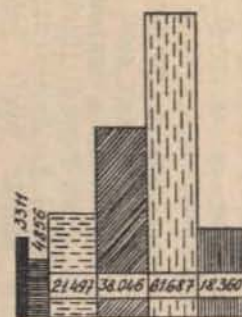
1937.

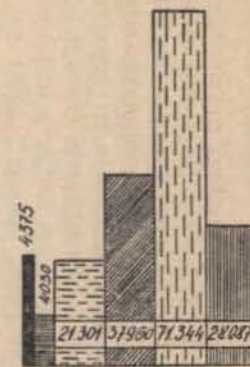
1938.

1939.

1940. -évben.

Megjegyzés:

■ = állam elleni bcs.

■ = tüzeset

■ = ember életre elleni bcs.

■ = intellektuális bcs.

■ = vagyon elleni bcs.

■ = egyéb bcs.

A helyszín beszél.

Írta: MÉSZÁROS JÁNOS IV. alhadnagy (Naszód).

Minden nyomozás megkezdésekor, az adatgyűjtési munkában legelső helyen áll a helyszíni szemle. A helyszínen az adatok kincsesbányáját kell látnunk, amely magában rejtja a legértékesebb adatokat és később döntően befolyásolhatja a nyomozás menetét. Nyitott könyvvél hasonlítható össze a helyszín, amelyből az, aki ezt olvasni tudja, a történeteket leolvashatja, mert a helyszín „beszél”, mint ezt az alábbi megtörtént eset is igazolja.

A gyászos emlékü mohácsi csata 410 éves évfordulón emlékünnepet rendezett Mohács városa. A *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* is megjelent. Az utat autón tette meg Mohácsig és az ünnepély befejeztével Harkányba látogatott, hogy ott az anyák-napján rendezett ünnepélyt megnyissa.

A MÁV pécsi üzletvezetőségének főtisztviselői, hogy a Kormányzó Úr Ó Főméltósága előtt hódoló tiszteletüket leróhassák, ugyanazon a napon, ¼12 órakor, egy sínautóval indultak Pécsről Harkányba. Alig haladtak 7–8 km-t, egyik kis kanyarnál a sínautó belefutott egy, a sín pár felett kifeszített drótra, melyen embernyi magasságban — pontosan a két sín között — egy porcellán szigetelő lógott. A porcellán szigetelő bezúgta a sínautó szélvédő üvegét, de több kárt nem tett, mert a sínautó belsejében, a közepén szerencsére senki nem ült. A kifeszített drót elszakadt. A vezető erős fékezés után megállította a gépet. Az utasok halálra rémülten szálltak ki. A helyszíntől körülbelül 1 km-re lévő pellérdi vasútállomásra érve, közölték az eseményt az állomásfőnökkel és meghagyták annak, hogy azonnal jelentse be az esetet a pécsi kir. ügyészséghez.

A szakértők megállapítása szerint, az volt a szerencse, hogy nem nyitott autóval mentek neki a kifeszített drótnak, mert ez esetben a bentülők fejét valószínűleg leborotválta volna a drót.

Még aznap kiszállott a helyszínre a pécsi kir. ügyészségi elnök, két pécsi detektívvel s mivel azt állapították meg, hogy a pécsi határon kívül esik az eset helyszíne, ezért a pécsi nyom. alosztályparancsnoksághoz tették át az ügyet a további nyomozás céljából. A pécsi osztályparancsnokság távbeszélőn adott parancsa alapján engem rendelt ki — mint a szomszédos kövágószőlősi őrs parancsnokát — ezen ügy nyomozására. A parancs vétele után 10 perccel már kerékpáron hajtottunk Hajnal János őrmesterrel a helyszínre.

A helyszíni szemle először csak annyi támpontot nyújtott, hogy megállapíthattam a leírt eseményt. Mivel a talaj nagyon száraz volt, így semmiféle nyom nem segíthetett eredményhez. Már harmadszor mentem a helyszínt megtekinteni s mindig az a régi megállapítás biztatott, hogy a helyszín „beszél”. Így is volt, mert a már kétszer is megtartott és alaposnak vélt helyszíni szemlén nem láttam meg azt, amit a harmadszori megfigyelésnél fedeztem fel. Felfedeztem ugyanis azon távirdaoszlopon — melyről a drótot a gyanúsított leszakította — hogy a bekátrányozott oszlopon 170 cm. magasságban, a meleg által megpuhult kátránycsomócskát valaki meglapította. Nagyító üveggel is vizsgálni kezdtem ezt és még jobb képet kaptam. Most már még alaposabban vizsgálni kezdtem az oszlopot, a földtől egészen a felső

végéig. Észrevettem, hogy egy kis szálla, mely felülről lefelé húzódott, kiáll az oszlop oldalán, de hegye kissé le van törve. A törés friss volt. Hol a letört rész? Bizonyosan annak a kezébe hatolt, aki erre az oszlopra felmászott. Mert a felmáshzás tényét már beigazolvam láttam. Nem csalódtam.

A vasúti személyzetet újból kikérdeztem. Felűnt Kopácsi Imre pályőr előadása. A kérdéses hely az ő vonalszakaszába esett. Azt állította, hogy ő körülbelül 200–300 lépérről látta, mikor azon a helyen, ahol az eset történt, 3 férfi tartózkodott, ő ment is feléjük, hogy a vasútról leparancsolja azokat, de azok rákiabálva megfenyegették, hogy ne merjen arra menni, mert leütik. Ezt az előadását többször is megismételttem vele. Minél többször mondta el az esetet, annál több eltérést találtam előadásában. Gyanum ráterelődött.

Tekintettel arra, hogy nevezett közszolgálatban állott, az állomáselőjárótól engedélyt kértem, hogy a pályőr mellett maradhasson. Kopácsi sehogy sem akart melletttem maradni, valami ürüggyel mindig szabadulni akart tőlem. Figyelni kezdtem. A pantallója szárán egy kis feketés-barna foltot vettem észre, amely olyan nagyságú volt, mint amit a távirdaoszlop oldalán, a kátrány-csomón láttam.

A gyanumat nem titkoltam Kopácsi előtt s azonnal levetttem vele pantallóját s most már nagyítóval is vizsgálni kezdtem azt.

A foltocska szaga kátrányeredetű volt. Megvizsgáltam a tenyerét is ezután s a jobb tenyerében, az ujjai tövében, egy elég erős faszálkát találtam. Megkérdeztem, hogy az mióta van a kezében? Azt felelte, hogy azt nem is vette észre. A szálkát az állomáselőjáró jelenlétében vettem ki nevezett kezéből.

Mikor mindezt Kopácsi látta, nem bírta tovább és egyszerre csak felém fordulva, halkán annyit mondott, hogy négy szemkőzt óhajtana beszélni velem.

Sírva kezdte beismerő vallomását. Előadta, hogy 1936. augusztus 28-án, az eset előtti nap estéli óráiban hallotta az állomáson a parancsot, hogy másnap a déli órákban egy sínautó fog menni Pécsről Harkányba az üzletvezetői személyzettel. Mikor ezt hallotta, azonnal elhatározta, hogy egy drótot feszít a sín pár fölé, de olyformán, hogy mikorra az urak oda érnek, ő is akkor fog ezen helyre érkezni, megállítja a járatot a drótkadály előtt, hogy baja ne essék senkinek sem. Úgy képzelte, hogy ekkor ezen életmentésért őt ki fogják tüntetni és elő is fogják léptetni.

Mikor megkérdeztem, hogy mégis miért kellett ilyen veszélyes játékot űznie, azt adta elő, hogy a pellérdi vasútállomáson egyszerre kezdte a szolgálatot egy vasutas társával, ki őt már elkerülte az előhaladásban, mivel az a távirdakezelést tanulja már, míg neki az előhaladáshoz semmi szerencséje nincs. A felesége pedig emiatt állandóan civakodik vele. Most alkalmat látott arra, hogy társát utólráhesse. Azonban nem volt szerencséje, mert az órája néhány percet késlett és előbb jött a sínautó, mint kiszámította.

A bűnjelt képező pantallóján felfedezett kátrányos pecsétet összehasonlítottam az oszlopon talált nyomással, azután a kezéből kivett szálkát az oszlop pont maradt szálla végével. Ezek pontosan igazolták az eddigi feltevéseimet. A kikérdezéskor csak arra

kért, hogy a beismerő vallomását a volt állomáselöljárója előtt mondhatta el, mert az ő jelenlétében becsánatot akar kérni jegyzőkönyvben a vasúttól.

Kopácsi gyanúsítottat közveszélyű megrongálás büntette miatt 2 és ½ évi börtönre ítélték.

A helyszín valóban beszélt.

Ajánlatos az első helyszínelés után a helyszínt másodszor és még többször is újból végig átkutatni, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy találhatunk új és új adatot, amely alkalmas az elindulásra vagy az addig összegyűjtött adatok hézagainak kitöltésére.

A m. kir. csendőrség egyenruhája és felszerelése.

(Folytatás.)

c) Fehér nyári pantalló.

A tisztek (hasonlóállásúak) részére rendszeresítve van, de kihordása csak 1941. november 1-ig van megengedve. Helyette táborizöld lenszövetből készült nyári pantallót rendszeresítettek. (L.l. 74.624/eln. 20.—1940. sz. H. M. körrendeletet a 11/1940. sz. Cs. K.-ben.) A légénységi állományúak részére a fehér nyári pantalló viselésre — egyszerű és kényelmes öltözethez — megengedve.

Anyaga a fehér nyári zubbonynál mondottak szerint. Mérete és kivitele, mint a táboribarna pantallóé. Csak azonos anyagból készült zubbonyt és pantallót szabad egyidejűleg viselni.

d) Táboribarna lovaglónadrág.

A bőrfolt nélküli táboribarna lovaglónadrág a tisztek (hasonló állásúak) és a lovas csendőrlégénység, valamint a közlekedési őrsőkre beosztott motoros állományú csendőrlégénység részére van rendszeresítve. Tisztek lóháton bőrfolttal is viselhetik a táboribarna lovaglónadrágot, de a bőrfolt mérete nem azonos a később ismertetendő „csendőrségi bőrfolt”-tal, amelyet csak a légénységi lovaglónadrágokra szabad felvarrni.

Anyaga: khaki színű, félfinom készítésű, irányított szálú egységes zubbony-nadrágposztó.

Két előrészről, két hátsó részről és két lábikrarászból készül.

A combrészek csípőtől kezdődően a térd alsó részéig bőbuggyos („bricsesz”) szabásúak és innen kezdve az alsó lábszárhoz simulnak.

A nadrág felső része (derék) nyers lenvászonnal van bélelve. A felső szélén kívülről 18 mm-es, 4 lyukas táboribarna (khaki) ködiógomb van felvarrva a nadrágtartó számára.

A combrészek és farrészek egy-egy, összesen négy, nyers len zsebvászonból készült ferde (huszár) zsebbel vannak ellátva. A zsebek szélessége a nyílásnál 16 cm, mélységük 18 cm. Az előrészen, a jobboldali zseb fölött 9 cm széles és 9 cm mély órazseb van. Az összes zsebek begombolhatók.

A lábikra részen, a nadrág alsó részétől 18—21 cm-re az oldalvarrás mentén nyílás van, mely nyílás kb. 4—4,5 cm szélességben, a nadrágszár alsó széle pedig kb. 2 cm szélességben nyers len zsebvászonnal van alátét-szerűen szegélyezve.

A nyílás begombolására az alsó részen 3 darab — arányosan elosztott — kis, 14 mm-es lyukkal ellátott táboribarna (khaki) színű ködiógomb van felvarrva, s a felső részen pedig ennek megfelelően három gomblyuk van alkalmazva.

A hátrészek középvarratának felső részén legalább 8 cm mély „V”-alakú hasíték van. A hasíték felső sarkai táboribarna (khaki) színű klotból készült 0,5 cm széles, 6—7 cm hosszú akasztó van bevarrva.

Az elől lévő hasíték — mindkét szélén — táboribarna (khaki) bélésvászonnal van bélelve. Ezenfelül a baloldali részhez a nadrág posztójából készült és táboribarna (khaki) bélésvászonnal aljazott, négy gomblyukkal ellátott sáv van felillesztve; a hasíték begombolására pedig a jobboldali részen 4 darab 14 mm-es, négy lyukkal ellátott táboribarna (khaki) ködiógomb van felvarrva, a hasíték derékrészénél a nadrág összefogására 1 pár feketére lakkozott kapocs szolgál.

A hasíték meghosszabbításában a lábközvarrás mindkét belső oldalán nyers len bélésvászonnál egy-egy lábközérősítő van.

A nadrágnak a derékban való szűkítésére vagy bővítésére a nadrág anyagából készült kettős és középen összetűzött jobb- és baloldali szorító van alkalmazva, melyek egy feketére lakkozott, kettős tüskéjű acélsattal kapcsolhatók össze. A csat a baloldali szorítóra van felvarrva. A csattos rész: a nadrág anyagából készült 1 cm széles kettős vastagságú, középen összetűzött és a nadrágra rávarrt 5—6 cm hosszú bujtató csukorral van ellátva.

A kész állapotban lévő nadrág derékbeli hátsó részének a derékbeli első részénél 8—10 cm-rel magasabbnak kell lennie.

A lovas légénység díszöltöztetéséhez csak foltnélküli lovaglónadrágot, egyébként pedig barna bőrfolttal ellátott lovaglónadrágot viselhet.

Ha a lovascsendőr foltnélküli lovaglónadrágja — viseltsége folytán — díszöltöztetéshez már nem alkalmas, úgy arra kell az általa igénylendő bőrfoltot rávarratni.

A bőrfolt mérete feldolgozatlan állapotban:

Hossza: Farcsúctól lábszárközépig	84 cm
A nyíláscsúctól lábszárközépig	63 cm
A lábköztől lágszárközépig	57 cm
Combszélessége	42 cm
Térdbőssége	24 cm
Alsó széle	20 cm

A bőrfoltot lehetősen úgy kell felvarrni, hogy a lábikra hasítékának felső végződéséig leérjen.

e) Lenzsávoly nadrág.

A csendőrlégénység részére fehér lenzsávoly nadrágot rendszeresítettek. Szabása, mérete és készítési módja a tábori barna posztó- illetve szövetszövetnadrágéval általában azonos.

Tisztek részére ezenkívül megvan engedve a fekete és fehér nyári lovaglónadrág, valamint az „A—26.” jelzésű Szabályzat 53. oldalán írtak szerint készített térdnadrág viselése is. A fekete és fehér lovaglónadrág megfelelő színárnyalatú bőrfolttal is ellátható. A viselési alkalmakat az „Öltözeti Táblázat” szabályozza. A közlekedési őrsők motoros állományú légénysége télen, a

motorkerékpáron teljesítendő szolgálata alatt fekete bőrnadrágot is viselhet.

*

A felsorolt nadrágok rendszeresítését elrendelő rendeletek, valamint ezeket helyesbítő fontosabb rendeletek számai:

- 19.043/eln. 5. 1921. sz. H. M. rendelet.
 120.794/eln. VI—c. 1922 (L! 11/Cs. K. 1923.),
 121.087/eln. VI—c. 1926. (L! 24/Cs. K. 1926.),
 45.391/eln. VI—c. 1930.,
 146.646/VI—c. 1932. 4—5. pont (12/Cs. K. 1932.),
 46.866/eln. VII—c. 1932. 4. p. (L! 1/Cs. K. 1933.),
 118.346/VII—c. 1933.,
 16.499/eln. VII—c. 1934. (L! 4/Cs. K. 1935.),
 160.267/VII—c. 1934. (L! 4/Cs. K. 1934.),
 164.051/VII—c. 1934. (L! 19/Cs. K. 1934.),
 147.270/VI—c. 1935. (L! 20/Cs. K. 1935.),
 138.868/VI—c. 1936. (L! 13/Cs. K. 1936.),
 139.062/VI—c. 1936. (L! 13/Cs. K. 1936.),
 166.385/VI—c. 1937. (L! 16/Cs. K. 1937.) sz. B.

M. és végül a

74.624/eln. 20—1940. (L! 11/1940. Cs. K.) sz. H. M. körrendeletek, illetve rendeletek.

KÖPENY.

A köpeny a derékból, ujjakból, a vállszalagokból, válllapokból, a derékszalagból és a nyakszalaggal ellátott gallérból áll

a) Gyalogcsendőr (legénységi) köpeny:

Méretei olyanok, hogy alatta a zubbony viselhető és a test, a földtől számított 30 cm kivételével, teljesen takarva legyen.

A köpeny mindkét előrészen 6—6 darab nagy (26 mm-es) dombornyomású koronás fémgomb egymástól egyenlő távolságban van felvarrva és ezeknek megfelelően az előrészek szélén 6—6 gomblyuk van kivarrva. A legfelső gomb a gallérilleszték helyétől 3,3 cm-nyire, a legalsó pedig az előréshossz közepén akként van felvarrva, hogyha az előrészek egymásra fektetve begomboltatnak, a két legfelső gomb fülecei egymástól 16 cm-nyire, a két legalsó pedig 13 cm-nyire fekszenek.

Az előrészek belül, a szélek mentén egy-egy felülről lefelé keskenyedő, felül kb. 20 cm, alul kb. 10 cm széles köpenyszövetből készült betéttel vannak ellátva.

Az előrészek szárnyaiban egy-egy táboribarna színű bélésvászonból készült zseb rézsútosan van alkalmazva, melyek köpenyszövetből készült zsebfődek által befödhetők. A bal zseben a köpeny alatt hordott kard részére köpenyszövettel szegélyezett karhasíték van. Az oldalzsebek nyílása 18 cm, a zseb szélessége 20 cm, a hossza (mélysége) pedig kész állapotban 28 cm-nél kevesebb nem lehet. A zsebbélés tartós lenanyagból készül. A köpenyzsebeket a flanelbélésnek el kell takarnia.

A hátrész a közepén egy, a gallérilleszték helyétől szabadon lefelé haladó szétágazó kettős ráncban van fektetve és az alsó végén egy 50 cm hosszú járhasítékkal van ellátva. A járhasíték mindkét oldalán és pedig a jobboldalon egy köpenyszövetből készült 4 cm széles borítással és baloldalon egy 4 cm széles, köpenyszövetből készült szegéllyel van ellátva. A hasíték begombolására a jobboldali hasítékon 5 kis dombornyomású koronás fémgomb és a baloldali szegélyen kivarrott 5 gomblyuk szolgál. Erősítés céljából ott, ahol a ránc a

gallért érinti, egy 1 cm hosszú cérnaretesz van alkalmazva.

A köpeny elő- és hátrészei belül a derékig táboribarna gyapjúflannellel vannak bélelve és a jobb mellrészén belül egy belsőzsebbel ellátva.

A zárójel között lévő alábbi szövegrész csak a próbacsendőrök részére újonnan rendszeresített színes vállszalagok méretei miatt marad érvényben.

(A legénységi köpenyeken mindkét vállra egy-egy, a szabad végeken lekerekített, visszahajtással kétszeres köpenyposztóból toldás nélkül készült vállszalag van az ujjak varratába beillesztve és ezen varrásoktól 1—1,5 cm-re tűzőöltésű varrással a vállakra letűzve és cérnaretesssel lezárva.

A gallérilleszték helyétől 2—2,5 cm-re mindkét vállra 1—1 dombornyomású koronás nagy fémgomb van felvarrva; ezekhez való gombolás céljából pedig a jobb vállon alkalmazott vállszalag — a válltekercs alkalmassabb rögzíthetése végett — kettő, a balvállon alkalmazott vállszalag pedig egy cérnával kihurkolt gomblyukkal van ellátva.

A vállszalagok hosszúságát a vállméret, továbbá jobb- vagy balvállon való alkalmazásuk határozza meg. Begombolásakor a gallérilleszték helyétől 1 cm-nél távolabb nem lehetnek. Szélességük: 4—4,5 cm. Két hosszoldalukon s a szabad végeken kerekítésben 1—1,5 cm-re gépvarrással vannak letűzve.

A válltekercs tartására a jobbvállon a vállszalag letűzővarrástól 2—2,5 cm-re, 0,7—0,8 cm széles kétszeres vastagságú és kéziöltéssel összevarrt köpenyposztóból készült csukordarab van felvarrva.

A jobb vállszalagot ugyanúgy kell használni, mint a zubbonyon lévő jobb vállszalagot.)

A 77.416/eln. 20—1940. sz. H. M. körrendelettel (L! 23/1940. sz. Cs. K.-ben) a köpenyen és ujjasvállgalléron rendfokozati jeleket rendszeresítettek. E szerint a rendfokozat jelzésére csendőrtől-alhadnagyig válllapok, próbacsendőrök részére rendfokozati sávok az alábbi ábrák szerint. Próbacsendőrök rendfokozati sávja 2, egyenként 14 mm széles, 80 mm hosszú acélzöld pamutpaszomány, melyre egy 8 mm széles, 74 mm hosszú buzérvörös pamutpaszomány kerül. Az acélzöld alap 3—3 mm-re kilátszik.

A bővíthető és szűkíthető derékszalag két részből áll, amelynek egyik vége a derékkeret magasságában az előrészt és a hátrészt összefoglaló varrásba van beillesztve, a másik vége le van gömbölyítve. A baloldali rész 10 cm-nyi távolságra 2 gomblyukkal, a jobboldali rész ugyanilyen távolságra 2 dombornyomású koronás nagy (26 mm-es) fémgommbal van ellátva.

A táboribarna klottal bélelt ujjak két darabból vannak szabva; a kézcsuklónál köpenyszövetből készült, kb. 20 cm széles felhajtás van alkalmazva.

A köpeny anyagából készült és betéttel ellátott álló- és lehajtott részből álló fel- és lehajtható gallér szegletein le van gömbölyítve. Az állórész magassága elől kb. 5, hátul kb. 6 cm; a lehajtott rész szélessége elől kb. 13 és hátul kb. 9 cm. A gallért a zubbony lehajtott gallérja miatt fekvőbbre kell szabni.

A gallér felső részének mindkét végén egy-egy hajtóka van. Anyaga a zubbonyon lévő hajtókéval megegyező. Alakja és mérete az 1934. évi 10. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 162.309 VII—c. 1934. számú B. M. körrendelettel kiadott minta szerinti. A hajtóka rézsútos vége a galléron lévő varráson fekszik és azzal párhuzamosan halad.

A rendfokozati sávok a köpeny mindkét ujjának felhajtásán, annak felső előreeső részén, a rajz méretei szerint vannak elhelyezve. Az ujjas vállgallér ujjain, az alsó sáv alsó széle az ujj végétől 143 mm-re legyen.

A vállap alján levő klot-bélés — merevítés céljából — felvarrás előtt hosszában 5 soros gépvarrással nyerveszponzhoz van hozzátűzve.

A vállap felillesztésére szolgáló nyelv kétszeres klot között 0.3—0.5 mm vastag celluloidlemez alkalmazásával készül. A bélelésre és a nyelv készítéséhez jóminőségű khaki színű klottot kell használni. A kapcsokat úgy kell felvarrni (a nőkapcsokat a vállapba bevarrni), hogy a bekapcsolt nyelv feszes legyen. (A bekapcsoláshoz a vállapot kissé meghajlítjuk.)

A vállapok rendszerezésével az altisztek (csendőrök) köpenyeről és ujjas vállgallérjáról a vállszalagok elmaradnak. A köpenyek és ujjas vállgallérok vállaira 3—3 bujtatót kell helyezni:

1. az ujjbevarrásba egy-egy 45 mm hosszú, 8 szálból sodort khaki zsinór-bujtatót,

2. az ujjbevarrástól — vagyis az előbbi zsinór-bujtatótól — 15 mm-re egy-egy 10 mm széles és 50 mm hosszú buzérvörös hajtókaposztóból való bujtatót,

3. az előbbi bujtató belső (a nyak felé eső) szélétől 60 mm-re még egy-egy 10 mm széles és 50 mm hosszú buzérvörös hajtókaposztóból készült bujtatót.

A bujtatókat úgy kell felvarrni, hogy a felillesztett vállap a test középvonalában legyen. A bujtatózsinór és a felső bujtató külső széle közötti távolság — a középen mérve — 105 mm kell legyen. (A méretek betartása a vállszalag alkalmazása miatt fontos.)

A vállapok felillesztése:

A nyelvet áthúzzuk a zsinór és az első buzérvörös posztóból való bujtató alatt. Azután a vállapon levő, majd pedig a második buzérvörös posztóbujtatón és bekapcsoljuk.

Vállszalag:

A vállszalag hajtókaposztóból készül. Színe: acélzöld alapon buzérvörös. A hosszúság- és szélességmértet az alábbi ábra mutatja.

Egyik végére — a szalag aljára — 20 mm-re befelé és a közepre 1 ezüstözött koronás kis gomb van felvarrva. A szalag végétől 55 mm-re kezdődően egy kb. 20 mm-es gomblyuk van kivarrva és reteszeléssel zárva. 90 mm-re pedig a szalag aljára a szalag szélességének megfelelő fekete cérnából sodort zsinór-bujtatót kell alkalmazni.

A szalag másik végén 10 mm-re kezdődően egy kb. 20 mm-es gomblyuk van kivarrva és reteszeléssel zárva. A vállszalagok végei ú. n. sűrű nyakalással vannak összevarrva.

A próbacsendőrök köpenyére (ujjas vállgallérjára) az eddigi khaki színű vállszalagok helyett ezek alakjának és kivételének megfelelő 45 mm széles acélzöld alapon 39 mm-es buzérvörös hajtókaposztóból való vállszalagot kell tenni. A vállszalag átbujtatására szolgáló bujtató 10 mm széles buzérvörös posztó.

A próbacsendőrök kivételével jelsípzinór viseléséhez a köpenyen és az ujjas vállgallérnál a balvállra — vállapon levő kisgomb irányában a gallérbevarrástól 15 mm-re — egy 16-os kétlyukas lapos (lencsealakú) kődiógombot kell felvarrni.

(Folytatjuk.)

HARC A KÉMEK ELLEN.

I.

Ma már minden állam arra törekszik, hogy egy reá kényszerített háború esetében az ellenségeinek kellemetlen meglepetésekkel szolgáljon és ezért a hatalmi tényezőit összes erőforrásainak igénybevételével, úgy igyekszik kiépíteni, hogy azokat minél nagyobb mértékben a háború szolgálatába állíthassa. Ez az építőmunka már békében folyamatban van, majd a politikai feszültség idején fokozódik, azért, hogy az erőforrások a háború tartaama alatt a legnagyobb mértékben kihasználhatók legyenek.

Az erőforrások a háború sikeres befejezésére döntő befolyást gyakorolnak.

Természetes, hogy az egyes államok más államoknak — különösen olyanoknak, amelyekkel földrajzi fekvésüknek vagy külpolitikai céljaiknak fogva is érdekellentétbe s így háborúba keveredhetnek — igyekeznek erőforrásait kifürkészni, felderíteni, a saját erőforrásaiknak titkait ellenben minél jobban elrejtteni. A hadviselés mai fejlettsége mellett az államoknak már béke idejében elő kell készülniök egy esetleges fegyveres mérkőzésre; az előkészületeknél pedig számításba kell venni a várható ellenség erőviszonyait, a felkészültségét, a haditerveit s általában a hadviselést befolyásoló összes tényezőket. Ezeket a tényezőket csakis hírszerzés útján lehet megismerni, miért is a hírszerzés a hadviselésnek egyik nélkülözhetetlen kelléke, de éppen úgy szükséges az ellenséges hírszerzés ellen való védekezés is.

A hírszerző tevékenység már békében megkezdődik, illetve folyamatban van. Ennek a tevékenységnek titokban, rejtett utakon, föld alatt irányított és végrehajtott aknamunkáját kémkedésnek, az ellene való védekezést pedig kémelhárításnak nevezzük.

A kémkedés nem újkeletű, az ókorban éppúgy hozzátartozott a hadviseléshez, mint ma. Csak az utak és a módok voltak mások, melyekkel az ellenfél erejét kikémlelték és a beszerzett hírszerzést továbbították. A kémkedés területei azonban nem voltak oly nagyok, mint ma, mert a mostani milliós néphadseregek felállításához, felszereléséhez és mozgatásához sokkal több minden szükséges, mint a kisebb seregek korában.

Számtalan feljegyzést találunk a történelemben arra vonatkozólag, hogy már az egyiptomiaknál, a zsidóknál, a perzsáknál és a görögöknél is nagyban virágzott a kémkedés.

Az első leírt kémkedési eseteket az ótestamentumban találjuk. Mózes Egyiptomból 12 vezető férfit küldött ki a zsidók törzséből azzal a feladattal, hogy derítsék fel Kánaán földjét. Később Józsuá, ki szintén résztvevett a felderítésben, két külön kémeket küldött Setimből Jerikóba. Ez a két küldött az ottani lakók közül egy Ráháb nevű nőt bírt rá arra, hogy a házáját és nemzetét elárulja.

Kr. e. 1300-ban a Ramses-dinasztia úgyszólván rendes hírszerző és országleíró irodát tartott fenn. Győzelmeinek nagy részét jól megszervezett hírszolgálatuknak köszönhették.

Kr. e. 519-ben Dárius Babilon városát már húsz hónap óta eredmény nélkül ostromolta. Ekkor egyik híu embere, Zopyrus, felajánlotta szolgálatát Babilon meghódítására. A törvét úgy hajtotta végre, hogy mint Dárius által üldözött ember, bemenekült Babi-

Ki tudja?

Mi a trichina? Mi a trachoma?

lonba és ott látszólag felajánlotta szolgálatait az ellenségnek azért, hogy Dáriuson bosszút álljon. Hogy e lépése indokoltnak lássék, összeverette magát, fülét, orrát megcsontkíttatta s ilyen állapotban Dárius lovasai által üldözve, bemenekült a városba. Itt szívesen fogadták és annyira megbíztak benne, hogy kezdetben egy kis csapat vezérletét, később meg egy egész arevonalat bízták rá.

Most jelt adott Dáriusnak, hogy a város ostromát az ő arevonálán megkezdheti. Dárius meg is indult és rövid idő alatt sikerült Babilont elfoglalnia. Amit egy hadsereg húsz hónap alatt nem tudott elérni, azt Zopyrus, az ügyes kém, húsz nap alatt elvégezte. Ez a kém egymagában felért egy egész hadsereggel!

Kr. e. 408-ban Xerxes perzsa hadai elsöpréssel fenyegették Görögországot. A görög haditanácsban az a nézet alakult ki, hogy a perzsa hadakat a thermopylei szorosban kell feltartóztatni. A haditanács a szoros védelmét Leonidas spártai királyra bízta.

Leonidas maroknyi csapatával napokon keresztül hősiiesen ellenállott a támadó perzsa hadaknak, úgyannyira, hogy azok nemcsak hogy nem tudtak előrejutni, hanem még a legjobb csapatok is kénytelenek voltak óriási veszteséggel hátrálni a hős görögök elől.

Xerxes toporzékolt dühében. A zavar már a tetőfokon állott, mikor egy ember — nagy jutalom reményében — fontos hírekkel jelentkezett Xerxesnél. Elmondotta, hogy a szorost övező hegyekben van egy úgynevezett Anapia-ösvény, mely a hegygerincen keresztül a görögök hátába vezet. Ezt az ösvényt ismerték az ott lakók, de csak egy áruló akadt közöttük, s ez sem görög, hanem a trák származású Ephialtes volt.

Xerxes rendkívül megörült a hírnek s az éj leple alatt 10.000 harcost küldött Ephialtes vezetésével az ösvényen a görögök hátába. A megkerülő csapat az ösvényt védő görög csapatokat a hajnal pirkadásakor meglepte és visszavetette, majd azonnal hozzálátott a hegyiösvényen való leereszkedéshez.

Leonidas is hírt szerzett a perzsák megkerülő mozdulatáról. Seregének feláldozásra nem szánt nagyobb részét elbocsátotta s a megmaradó 1000 emberével pedig folytatta a harcot a túlnyomó ellennel szemben. Itt estek el ők mindannyian, hősi halált halva. Amit nem tudott Xerxes ezer és ezer harcosal elérni, azt elérte egy ember, Ephialtes, hazaárulása. De a győzelem még így is 2000 perzsa harcos életébe került.

A kémkedés a rómaiak fénykorával aláhanyatlott. A római hadvezetés a katonai és erkölcsi fölényben bízva, a hadvezetésnek ezt az eszközét nem használta. Julius Caesar, mint katona, egyenesen lealacsonyítónak találta, hogy a pharsalusi győzelme után Pompejusnak kezébe került levelezését elolvassa.

Róma bukása után sokáig nem találjuk a kémkedésnek nyomát a történelemben, azonban a középkorban az állandó hadseregek létesülésének korszaka a kémkedést újból felszínre hozza.

VII. Károly francia király idejéből olvasunk először a kémkedésről a törvénykönyvekben. Az ő korában a kémek elleni védekezés már törvényes alapon nyugszik.

Amilyen arányban az erőtenyezők az állam életében szükségszerűen mindig jobban és jobban fejlődtek s ahogyan az államok azokat mindig jobban és jobban a fegyveres erő szolgálatába állították, ugyanúgy a kémkedés szükségessége is mindig jobban és jobban előtérbe került.

A békebeli kémkedés akkor kezdett kialakulni, amikor egyik állam a másikban követekkel képviseltette magát. Bár a követeknek és a személyzetüknek az volt a feladatuk — és ma is az — hogy az államuk érdekeit a másik állam területén megvédjék, mégis figyelemmel kísérték az idegen állam életének katonai, politikai, gazdasági és néplélektani téren megnyilvánuló eseményeit és jelenségeit. Ez már a középkorban is ismeretes volt. A követek meg is ragadtak minden alkalmat, hogy a másik állam titkaiba betekinthessenek. V. Károly német-római császár ezért őrségekkel őriztette a követségeket, de hogy az rájuk nézve bántó ne legyen, díszőrséget állíttatott ki, mondván: „A kanári madarak aranykalitkában csiripeljenek“.

A középkor és újkor nagy hadvezérei teljes tudatában voltak már annak, hogy a hadvezetésben a kémek munkáját nem lehet nélkülözni s ezért nagy összegeket áldoztak a kémkedésre. Fényes haditetteik alapját sokszor kémsszervezetük sikeres működésének köszönhatték.

Úgy is van. Egy-egy jól sikerült kémkedés ütközeteket, csatákat nyer meg, hadműveleteknek változtatja meg a sorsát, hadseregeket semmisíthet meg. A titokzatos harc, a láthatatlan hadsereg nemzetek életét teheti tönkre, felboríthatja az állami rendet és sírba temetheti egy nemzet egész jövőjét.

Nagy Frigyesnek, akit a köznyelv a kémek atyjának nevezett, az alábbi nyilatkozatát jegyezte fel a történelem: „Ha az ellenség szándékáról mindig értesülnénk, akkor egy gyengébb hadsereggel mindig győznénk“. „Háborúban csak egy szakácsra és száz kémre van szükségem.“

Napoleon 1808-ban Soult tábornokhoz intézett levelében többek között a következőket írta: „Van nekünk háborúk, melyeket nem annyira a gyalogság, lovasság vagy tüzérség nyer meg, hanem a kémkedés, ezért a hadvezérnek ezzel is, mint döntő tényezővel számolnia kell“.

Napoleon a leghíresebb kémjét, Schulmeisteret, az ulmi győzelme után, amikor Mack osztrák tábornok hadseregét teljesen körülfárta és elfogta, a következő szavakkal mutatta be a tábornokainak: „Íme, az ulmi győző!“ Majd egy későbbi alkalommal a következőképpen nyilatkozott róla: „Ez az ember felér egy egész hadsereggel!“

Ezekben az elhangzott kijelentésekben óriási igazságok vannak.

1914 augusztus havában Renenkampf és Samsonov hadseregei Berlin ellen vonultak. Samsonov hadserege augusztus 25-én déli szárnyával Soldanál állott, közepe pedig erőteljesen nyomult előre Tannenbergről irányába. Augusztus 27-én orosz repülők jelentették, hogy német erősítések érkeztek s az orosz szárnyak felé vannak előnyomulóban. Samsonov éppen meg akarta állítani a közép előnyomulását, amikor Varsó felől egy repülőgép érkezett s belőle egy orosz vezérkari futártiszt szállott ki. Ez Samsonovnál báró Kellner kapitány néven mutatkozott be

s Nikolajevics nagyhercegtől — az orosz hadsereg főparancsnokától — egy írásbeli parancsot nyújtott át, amely szemrehányásokat tartalmazott, hogy a közép miért nyomul elő oly lassan s egyben elrendeli az élénkebb ütemben való előnyomulást.

Samsonov a parancs vétele után már nem állítja meg hadseregének a közepét, hanem még élénkebb előnyomulásra serkenti. Augusztus 28-án a német kettős átkarolás már éreztette hatását, az orosz szárnyak összeroppantak. Samsonov a körülkerítés veszélyét látván, telefonon Varsóból Nikolajevics nagyhercegtől felmentő sereget kért. Nikolajevics szemrehányást tett az eseményekért s midőn Samsonov a vett parancsot jelentette, Nikolajevics aziránt érdeklődött, vajjon Samsonov eszénél van-e. Az események most már filmszerűleg peregnek le. Huszonkilencedikén a német gyűrű bezárult és Samsonov egész hadserege megsemmisült. Samsonov erkölcsileg összeroppant, agyonlőtte magát.

Ez a kém volt a történelem egyik legbátrabb és legügyesebb kéme, az eredmény pedig egy hadsereg teljes megsemmisülése: „Ez az ember is felért egy hadsereggel!”

E rövid visszapillantás után láthatjuk, hogy a kémek és hazaárulók elleni védekezés a honmentés egyik legfontosabb ténykedése.

Ebben a cikksorozatban elvezetem olvasóimat azokra a titkos utakra, melyeken a napfényt óvatosan kerülő s hazánk talpraállítása ellen titokban dolgozó kémek és hazaárulók járnak.

A szerencsétlen trianoni békeszerződéssel guzsbakötötték kezünket, országunk kétharmadát elvették s ellenségeink még a megmaradt földet is ki szeretnék volna alólunk rántani. Hogy céljaikat elérhessék, a kémek és hazaárulók ezreit zúdították ránk. Ezek igyekeznek élet-halál harcunkba betekinteni. Ki akarják kémlelni, hogy miben s hol vagyunk erősek és miben s hol vagyunk gyöngék. Mert az ellenségeink ott akarnak támadni, ahol a leggyöngébbek vagyunk, hogy könnyen, kevés áldozattal, de annál bizonyosabban elérhessék a céljaikat.

Nyilvánvaló, hogy a kémkedés ellen való küzdelemben minden igaz magyar állampolgárnak, ifjúnak és öregnek részt kell vennie. Ez a feladat nem nehéz, úgyhogy mindenki teljesítheti; nehézségekkel csak bizonyos esetekben kell számolni, azonban az ilyen esetekben a munka vaskos része szakavatott kezekben van.

Ha a kémek ellen sikeresen akarunk küzdeni, tudnunk kell, hogy:

Mi a kémkedés és kit nevezünk kémnek?

Hol és mikor dolgoznak a kémek?

Mire kíváncsiak, mi érdekli őket?

Hogyan, milyen eszközökkel és módszerekkel dolgoznak?

Hogyan továbbítják a jelentéseiket?

Miről lehet őket megismerni?

Hogyan védekezünk ellenük?

(Folytatjuk.)

Tetszik Önnek

a Csendőrségi Lapok képes melléklete? Biztosan. Legyen munkatársunk, segítők abban, hogy minél gyakrabban adhassunk ilyen mellékletet: küldjön fényképeket.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Vasúti lopások kiderítése.

(A márc. 1-i számunkban közölt „A vasúti csendőrség” című cikkünkhöz.)

I.*

1940. október 17-én a budapesti vasúti szárnyparancsnokság arról értesült, hogy előző napon a Budapest—Nagykanizsa között közlekedő trieszti gyorsvonat olasz kocsijából báró Apor Gábor, római magyar követ útiböröndjét ismeretlen tettes ellopta. A kár 2000 pengő.

A vasúti őrs a lopásról csak a szárnyparancsnokság útján értesült, mivel a sértett és a vasúti jegyvizsgáló a panaszt a Budapest Déli pályaudvari államrendőrség detektivesoportjánál tette meg.

Az ügy nyomozására az őrs több polgári és egyenruhás járőrt vezényelt ki.

Az őrs égett a vágytól, hogy a tettes minél előbb kézrekerüljön s ennek érdekében el is követett mindent. A kivezényelt polgári ruhás járőrök a puhatolást, az egyenruhás járőrök az adatgyűjtést végezték.

Az volt a kérdés, hogy mi módon követhették el a lopást? Vagy jól öltözött egyén a tettes, akinek az I. vagy II. osztályú kocsikban való utazása nem feltűnő vagy alkalmat kereső olyan egyén, aki a gyorsvonat kocsiosztályait végigjárja és kilesi az alkalmas pillanatot, hogy a lopást elkövetesse.

A nyomozás során a járőrök a budapesti államrendőrség révén tudomást szereztek arról, hogy a kérdéses eset már nem az első. Mivel a gyorsvonat Nagykanizsa—Budapest között egyes állomásokon csak másodpercekig áll, ezért a lopási esetekről a két állomás között feljelentést nem tudtak tenni, hanem azokat minden esetben a Budapest Déli pályaudvaron tették meg.

Olyan egyént kerestünk, aki gyorsvonaton utazik és akinél nem feltűnő, ha egyik vagy másik állomáson leszáll és nagyobb böröndöt visz magával. Feltettük azt a kérdést is, lehetséges-e, hogy a tettes nem állomáson száll le, hanem olyan helyeken, ahol a vonat pályajavítás miatt a menetét lassítani kénytelen? Rövid idő alatt már birtokunkban volt minden adat arra, hogy hol folynak a kérdéses vasútvonalon pályajavítási munkálatok. Megkezdődött a pályamunkások, munkavezetők és éjjeli őrök kikérdezése, de ez nem vezetett eredményre. Az érintett vasútvonal mellett fekvő területi őrsökkel, főleg azokkal, ahol a gyorsvonat megáll, felvettük az érintkezést a nyomozásba való bekapcsolódás érdekében.

A B. hálózat gyors munkábaállítása nemsokára meghozta a gyümölcsöt.

Az őrs egyik járőrének az érintett vasútvonal közelében lakó egyik megbízottja jelentette, hogy egy 20—21 év körüli, 165—163 cm magas, barna fiatalember gyakran érkezik gyorsvonattal Balatonszemesre. Az illetőt látásból ismeri, több ízben egy szökeahajú nővel is látta. Úgy emlékszik, hogy ez az egyén valamelyik vasútállomáson volt alkalmazva.

A kérdéses fiatalember kilétének megállapítása pár nap után sikerült is. Bizonyíték azonban nem

állott rendelkezésre, ezért még nem lehetett ellene fellépni.

A lopások a nyomozás ideje és az állandó vonat-ellenőrzés alatt teljesen megszűntek, amiből arra következtetett az őrs, hogy a tettes tudomást szerzett az ellene folyó nyomozásról, de gondoltunk arra is, hogy kezdő bűnözővel állunk szemben, aki az eddig elkövetett lopások eredményével annyira megelégedett, hogy tovább nem is szándékozik folytatni üzemleit.

(Ez a feltevés a tettes beismerő vallomása szerint be is igazolódott.)

A sorozatosan ellopott bőröndök egyikében egy angol gyártmányú olyan rádiókészülék is volt, mely nálunk ezidőszent ritka. A rádió ellopását a tulajdonosa a szórakoztató rádió útján is közzétette. Mindnyájan jól ismertük leírásból a bőrönd egész tartalmát, köztük tehát a rádiót is. Azt a bőröndöt, amelyben a rádiókészülék volt, a tettes az egyik vasúti híd javítási helyén a menetsebesség csökkentését felhasználva kidobta az ablakon, minek következtében a rádió szerkezete megrongálódott. A tettes nem tudta üzembehelyezni, miért is javítás végett az egyik villanyszerelőhöz vitte. A villanyszerelő B. egyén volt és azonnal értesítette a balatonszemési őrsöt arról, hogy hozzá egy idegen típusú rádiókészüléket vittek be javítás, illetve eladás céljából.

A balatonszemési őrs a vasúti őrsöt azonnal értesítette távbeszélőn az esetről azzal, hogy a tettes elfogására járórt vezényel. A vasúti őrs a legközelebbi vonattal járórt vezényelt a nyomozás lefolytatására. Az elfogás alkalmával kiderült, hogy az illető flatalember Csörge Lázár* balatonszentgyörgyi lakos.

Gyanúsított a nyomozás során hat különböző vasúti lopást ismert be, melyeket mind a trieszti gyorsvonaton követett el, alig másfél hónap alatt. A hat lopási eset között szerepelt báró Apor Gábor római magyar követ sérelmére elkövetett lopás is. A házkutatás során olyan bűnjelek is kerültek elő, amelyek az ismert sértettek bemondásaiban nem szerepeltek, de a gyanúsított sem emlékezett arra, hogy azok melyik lopás alkalmával kerültek hozzá.

Gyanúsított a lopásokat beismerése szerint 1940 szeptember havában kezdte meg. Szántód-Köröshegy balatonmenti vasútállomáson volt alkalmazva, mint Máv. gyakornok. Kéthetenként járt haza Balatonszentgyörgyre, szülei látogatására. Ezeket az utakat a részére kiállított szabadjeggyel tette meg. 1940 szeptember 17-én alkalmazását ott hagyta. Szabadjegye azonban birtokában maradt s ezzel gyakran beutazta a kérdéses vasútvonal Balatonszentgyörgy—Balatonszemes közötti részét. A vonatkísérő személyzet nem vette komolyabb ellenőrzés alá, mivel úgy tudták, hogy a Máv. alkalmazásában áll.

Még tényleges vasúti szolgálata alatt szüleinek időnkinti meglátogatása alkalmával minden esetben a trieszti gyorsvonat olasz kocsijába száll fel. Ilyen alkalmakkor látta, hogy a külföldi utasok étkezés céljából fülkéikből a vonat étkezőkocsijába távoznak és csomagjaikat, bőröndjeiket őrizetlenül

hagyják a nyitott fülkében. Egy ilyen utazása alkalmával egy bőröndöt az egyik fülkéből ellopott. Látta, hogy az első eset minden nehézség nélkül sikerült, elhatározta, hogy alkalmaztatását ott hagyja és lopásokat fog elkövetni a vonatokon, így könnyebben meg fog élni. Tudatában volt annak, hogy a külföldről érkező utasok rendszerint nagyobb értékeket is hoznak magukkal, azért mindig a kérdéses vonat külföldi kocsijába szállt be. Számolt azzal is, hogy ugyanaz a külföldi utas ritkán utazik és ezért nem lesz kitéve annak a veszélynek, hogy a lopásból származó ruházatot vagy más használati tárgyat rajta a tulajdonosa felismeri. Elfogása alkalmával is az egyik sértettnek a ruháját viselte.

A nyomozás során az összes bűnjelek előkerültek gyanúsított szüleinek balatonszentgyörgyi lakásán, melyeket gyanúsított azzal az ürüggyel hordott szülei lakására, hogy azokat a lengyel menekültektől vásárolta, értékükön jóval aluli árban.

* Ezeknek a lopásoknak egyik sértettje: báró Apor Gábor vatikáni követünk, a külügyminisztérium útján elismerése jeléül a székesfehérvári vasúti őrs jutalmazására 400 lírát (106 pengő 36 fillért) juttatott el a m. kir. csendőrség nyomozó osztályparancsnokságához. Az összeget a nyomozó osztályparancsnokság a Szut. 73. pontja alapján a csendőrségi jutalmazási alap javára beszolgáltatta.

A hat lopási eset kiderítésében nagy szerepe volt a B. hálózat alapos és észszerű kiépítésének. Az eredményt ezenkívül az érdekelt vasúti őrsök és a budapesti rendőrfőkapitányság összműködése biztosította. A sértettek neveit a rendőrfőkapitányság közölte az őrssel, mert a panaszt Budapesten tették meg a lopási esetekről. Kimagasló érdem illeti az esetek kiderítésében az illetékes területi őrsöket is, a tettest is a balatonszemési őrs fogta el.

Tanulásgul szolgálhat, hogy bármilyen bűncselekményt és bármilyen nyomozó szerv területén követik is el, az egy célt szolgáló nyomozó szervek összefogásával szép és gyors eredményt érhetünk el. Nem egyeseké az érdem, a magyar nemzet becsületét öregbítjük különösen akkor, amikor külföldi is van a sértettek között.

Szép tanulást meríthetünk a B. egyének ésszerű felhasználásából is. A leírt esetben minden B. egyéneknek csak részfeladatot adtunk s egyik munkáját a másikkal ellenőriztettük. Így egyik sem tudott a kelletténél többet, esetleges szószátyárkodással nem árulhattak el semmit (neveket sem közöltünk, csak azzal, aki valakinek a figyelésével volt megbízva) s az ellenőrzetés révén biztos adatokhoz jutottunk.

Meg kell azt is említenem, hogy kezdetben annyi gyanúsítható egyén nevét hordták össze a járőrök és a B. egyének, hogy ezek alibi-jének ellenőrzése és életmódjának megfigyelése már csaknem zavartkeltőnek látszott. Végül azonban a sok értékelennek látszó név megrostálása eredményre vezetett: köztük volt a tettes. Ha csak nagyjából rostáltunk volna, átesúszhatott volna a bűnös s a vasúti őrs nem könnyvelhette volna el ezt a szép eredményt.

Pongrácz János tiszthelyettes
(Székesfehérvár).

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

II.

Mint minden kezdet, úgy a vasúti őrök működésének megkezdése is sok nehézségbe ütközött. A vasút különleges szabályaival, személyzetével, szokásaival külön terület. Ennek helyzetével, törvényeivel, de éppen így a vasúton utazó bűnözők szokásaival is meg kellett előbb ismerkedni, hogy a csendőri szolgálat eredményesen ellátható legyen. A nagy érdeklődéssel és kedvvel megkezdett munka hamarosan átlábalt a kezdet nehézségein s ma már otthon van a vasúti csendőr új hivatásában.

A vasúton elkövetett lopások a legkülönbözőbb helyzetek elé állítják a vasúti csendőrt. Ahány bűn eset, annyiféleképen van végrehajtva és a legkülönbözőbb megfigyelésre, gyors észjárásra, tiszta, világos következtetésre van szükség, hogy a tettes kézrekerüljön.

Alig kezdte meg működését a budapesti vasúti őr, máris nap-nap után érkeztek feljelentések, hogy különböző vonatokról és különböző helyeken ismeretlen tettes lopkodja a szolgálatot teljesítő jegyvizsgálók (kalauzok) köpenyeit és táskáit. Különösen a Budapest déli és a kelenföldi pályaudvaroktól a nagytétényi vasútállomásig haladó vonatokon voltak gyakoriak a lopások. A feljelentések mindig ismeretlen tettes ellen szóltak, közelebbi felvilágosítást nyújtani senki nem tudott. Az őr csak feltevésekből indult ki, első támpont az volt, hogy a köpenyeket és táskákat mindig a vasúti kocsis — főleg a II. osztály — lezárt villanszekrényéből lopták el.

Az őr így okoskodott:

1. a lopást olvan egvén követheti el, aki tisztában van a vasút háziszokásaival. Mert csak vasutas tudja azt, hogy a jegyvizsgálók a villanszekrényben helyezik el a köpenyeiket és táskáikat.

2. A II. osztályú kocsikon rendszerint segédtiszték a jegyvizsgálók, így tehát onnan értékesebb köpenyt lehet lopni, mint a III. osztályú kocsiból. Ezt is csak vasutas tudhatja.

3. A villanszekrény le van zárva és ehhez kulcsa csak vasutasnak van.

4. Vasutasköpenyt csak vasutas tud könnyen értékesíteni, mert nem feltűnő senkinek.

A tolvaj kézrekerítésére a budapesti vasúti őr polgári és egyenruhás járőrei több alkalommal végeztek megfigyelést a vonatokon és különböző pályaudvarokon, érintkezésbe léptek a vasúti személyzettel is, de egyelőre a figyelés is és a beszerzett adatok alapján lefolytatott nyomozások is eredménytelenek maradtak. Érdeklődött az őr olyan egyének után is, akiket a vasúttól bocsátottak el, de az ezek után folytatott nyomozás is mindig eredménytelen volt.

1940 október 2-án újabb feljelentés érkezett a budapesti vasúti őrre, mely szerint Kerkás Antal vasúti fordítókorongkezelő köpenyét és nadrágját ismeretlen tettes október 1-én 23—24 óra közötti időben ellopta. Kerkás a kikérdezés alkalmával előadta, hogy szeptember 29-én este megjelent nála a vasúti őrbódében egy előtte ismeretlen vasutas és engedélyt kért, hogy megmelegedhessék. Gyanúja erre a vasutasra irányul, mert más nem fordult meg nála. A fordítókorongnál 10 éve teljesít szolgálatot, azóta semmi nem vezett el onnan. Az ismeretlen

vasutas kb. 30—32 éves, 170 cm. magas, fekete Hitlerbajuszt visel, nagy, kidülledt szemei vannak, az orra egyik oldalra kissé el van ferdülve és tudomása szerint a ferencvárosi pályaudvaron teljesít szolgálatot.

Fenti adatok alapján puhatoltam a ferencvárosi pályaudvaron, ahol a kapott személyleírás után Kemény István órabéres vasutasra terelődött a gyanú. Alibi igazolás alkalmával azonban megállapítást nyert, hogy a kérdéses időben nem tartózkodott Budapesten, tehát mint tettes, nem jöhet számításba.

Október 10-én reggel a kelenföldi pályaudvarról távbeszélőn értesítették a budapesti vasúti őröt, hogy egy ismeretlen hatósági közeg a köpenytolvajt elfogta. Mivel abban az időben polgári ruhában teljesítettem puhatolást, az őrparancsnokom arra gondolt, hogy a köpenytolvajt valószínűleg én fogtam el. Ezért Fekete Dániel őrmestert és Dági Sándor csendőrt polgári ruhában azonnal kivezényelte a kelenföldi pályaudvarra, hogy a nyomozást vezetésem alatt folytassák le.

Fekete őrmester és Dávid csendőr a kelenföldi pályaudvarra érkezvén érintkezésbe léptek az ott szolgálatot teljesítő detektívekkel, az őrszemes rendőrrel és az állomásfőnökkel, de senki sem tudott arról, hogy ott valaki tolvajt fogott volna. Hosszas puhatolás és kutatás után sikerült megállapítani, hogy a vonatkísérő személyzet egyik tagja újságolta a rendőrnek, hogy egy társának ellopták a táskáját, a tolvajt el is fogták, de hogy ki fogta el, azt nem tudja. Tekintve, hogy vasutakon történt bűncselekmények nyomozása a vasúti őrök feladata, az őrszemes rendőr jelentette az esetet egyik detektívnek, aki értesítette a vasúti őröt.

A járőr újból a ferde orrú vasutas keresésére indult.

Fekete őrmester a puhatolás során megtudta, hogy egy ferde orrú vasutas Pusztaszabolcsra lakik. Pusztaszabolcsra ment, ahol megállapította, hogy a személyleírás Illés József volt vasutasra illik, akit különböző szabálytalanságok miatt elbocsátottak a MÁV szolgálatából. Illést azonban nem találta Pusztaszabolcsra. A pusztaszabolcsi őrstől megtudta, hogy Pusztaszabolcsra nem mer menni, mert ott az egyik vasutas társa lakását álkulccsal kinyitotta és különböző ruhaneműt lopott. Ezért a Nyomozókulcsban is körözik.

Ezekután valószínűnek látszott, hogy a sorozatos vasúti lopásokat is Illés követte el. A járőr elhatározta, hogy széjjelne a környékbeli nagyobb vasútállomásokon, esetleg Illést megtalálja, mivel feltételezhető, hogy vasútállomásokon tartózkodik. Mint vasutas ilyen helyeken gyanútlanul meghúzódhatik. A járőr a székesfehérvári vasútállomásra megérkezve, a szolgálatot teljesítő portástól érdeklődött, hogy nem látott-e ott a személyleírásnak megfelelő vasutast. A portás a személyleírás után közölte, hogy a keresett vasutast Illés Józsefnek hívják és már egy vagy két nap óta a váróteremben tartózkodik. A járőr a váróteremben meg is találta a keresett vasutast, akit igazolásra szólított. Megállapították, hogy ő a keresett Illés József. Mivel a Nyomozókulcsban is szerepelt, elfogták és Budapestre kísérték.

Illés a nyomozás során beismerte, hogy a lopásokat ő követte el és pedig majdnem minden alkalommal a vonatok indulása előtt még a pályaudva-

ron. Megfigyelte, hogy a jegyvizsgálók melyik kocsi-teszik be a köpenyeiket és mikor távoznak el a kocsitól. Egy alkalmas pillanatot kihasználva, bement a kocsi-teszikbe, a nála lévő kulccsal a villanyszekrényt kinyitotta, a köpenyt és a táskát kivette, a kocsi ellenkező oldalán leszállt és eltávozott a pályaudvarról. A lopott köpenyeket és táskákat minden alkalommal a Teleki-téren értékesítette. A köpeny eladásakor magát Garas Pál névre kiállított vasutas areképes igazolvánnyal igazolta. Mint vasutas a lopott köpenyeket minden gyanu nélkül tudta értékesíteni a Teleki-téren.

Illés a nyomozás során 26 rendbeli vasúti lopást és egy jogtalan elcsatolás véttségét ismerte be. Kézrekerült 4 orgazda is, akik Illéstől a lopott köpenyeket 14—18 pengőért megvásárolták.

Illés az igazolványt egyik lopott táskában találta s a lopott köpenyek értékesítésénél ezt az igazolványt használta.

Mivel a lopások mind a budapesti rendőrség területén lettek elkövetve, a nyomozást a budapesti rendőrséggel karöltve folytattuk le Illés ellen.

Nádházi Lajos őrmester (Budapest).

Gyakorlott nyomozó már az elkövetés körülményeiből is legalább hozzávetőleges képet alkot magának a tettesről. Az elkövetéshez szükséges szakismeretek például a tettes foglalkozására engednek következtetni, mint ahogyan a vasúti kocsik villanyszekrényébe elhelyezett vasutas kabátok és táskák ellopásából az őrs — helyesen — volt vasutasra gyanakodott. Tanulásként mutathatunk rá arra is, hogy a személyleírás kirívó adatainak megjegyzése nagyon megkönnyíti a keresést. A *ferde orrú* vasutast a járőr aránylag hamar és biztosan megtalálta. Erre nézve ezt olvashatjuk a Ridegh-Olchváry-féle „Bűnügyi nyomozástan” 158. oldalán: „... vessük élesen emlékezetünkbe az elsőrendű, főleg a különös ismertetőjeleket és szolgálatban csupán ezeket keressük az embereken. Ha olyan személyre bukkanunk, akire ezek ráillenek, vegyük elő észrevétlenül a személyleírást, hogy a többi adatok fennforgását megállapíthassuk. Ily módon egyrészt nem kell több személyleírást megtanulnunk, másrészt — miután folyton csak a jellegzetes, különös ismertetőjelek lebegnek szemünk előtt — azok könnyebben felhívják figyelmünket”. (Szerk.)

III.

A gyomai csendőr őrsparancsnokság 1940 január 4-én a debreceni csendőr nyomozó alosztály parancsnokságnak írásban jelentette, hogy a békéscsabai M. Á. V. főnökségnek az őrshöz intézett írásbeli értesítése szerint az 1939 december 18-án és 1940 január 3-án a Budapest Keleti pályaudvarról 21 óra 45 perckor induló és Kétegyházaig közlekedő 620-as számú személyvonathoz csatolt, ólomzárral és lakattal ellátott gyorsgyűjtő kocsiról Metőtúr és Békéscsaba vasúti állomások között az ólomzárát és lakatot ismeretlen tettes meg nem állapítható módon eltávolította, s a kocsi-teszikben elhelyezett csomagok közül mindegyik alkalommal 4—4 csomagot ellopott. A csomagok békéscsabai és gyulai kereskedők címére voltak irányítva. A kár 1200 pengő.

Tekintettel arra, hogy a feljelentésből nem volt megállapítható, hogy a lopást melyik őrskörletben követte el a tettes, az alosztály parancsnokság járőrt vezényelt ki azzal a feladattal, igyekezzék elsősorban azt megállapítani, hogy a lopásokat melyik őrskörletben követték el. Ennek megállapítása után az illetékes őrrel karöltve a nyomozást folytassa le.

A járőr a nyomozást a feltört gyorsgyűjtő kocsi-tesziket kezelő, valamint a Mezőtúr és Békéscsaba között fekvő vasútállomásokon a kérdéses alkalmakkor szolgálatot teljesítő vasúti személyzet kikérdezésével kezdte meg.

Elsősorban azt igyekezett tisztázni, hogy a kezelő vagy a vasúti személyzet tagjai közül valaki nem részes-e a lopás elkövetésében. A járőr a kikérdezés során megállapította, hogy az első alkalommal a gyorsgyűjtő kocsi-tesziket a csomagokkal és számadásokkal együtt Budapest József-városi pályaudvaron Pék Zoltán * Máv. kirakó, a második alkalommal Kandis Izsák Máv. kirakó vette át. A kocsi-tesziket az átvétel után mindkét alkalommal ellátták ólomzárral és lakattal. Megállapította a járőr, hogy a kocsi-teszikből Budapest és Mezőtúr között ki- és berakás nem volt. A mezőtúri vasútállomáson, az első alkalommal az első kirakás a vasúti kocsi menetirány szerinti jobb oldalán történt. Ekkor Pék Zoltán kirakó az ólomzárát és a lakatot sértetlen állapotban találta. Mezőtúrtól—Békéscsabaig a kocsi ajtaja nem volt lezárva, csak a kallantyúval volt beakasztva. A további kirakás Gyoma, Mezőberény, Köröstarcsa és Békéscsaba vasútállomásokon a baloldalon történt. Békéscsabán Pék észrevette, hogy egy Békésre irányított csomag hiányzik. Amikor a kocsi-teszikben jobban szétnézett, látta, hogy több csomag fel van szakítva, e körülményt azonnal jelentette Zsóka István felelős kezelőnek.

Békéscsabára beérkezve megállapították, hogy a Békésre irányított csomagok közül még 3 csomag hiányzik. Zsóka jelentette ezt az állomásfőnökségnek.

A második alkalommal a mezőtúri vasútállomáson a kocsi-teszikről az ólomzárát és lakatot Kandis Izsák kirakó vette le. Az ólomzár és a lakat ekkor is sértetlen volt.

Kirakás után Kandis a lakatot visszahelyezte az ajtóra, az állomás személyzete pedig az ajtót ólomzárral ellátta.

Kandis Békéscsabaig semmi hiányt vagy rendellenességet nem vett észre. Amikor Békéscsaba vasútállomáson a kocsi-teszikről a lakatot le akarta venni, látta, hogy az hiányzik és az ólomzár sincs az ajtókon. A csomagok kirakásakor megállapította, hogy 4 csomag hiányzik. Kandis a hiányt azonnal jelentette Zsóka felelős kezelőnek, aki az állomás főnökségnek tett jelentést. Az állomás főnökség az esetről jegyzőkönyvet vett fel s a kocsi-tesziket is megvizsgálta, de azon semmiféle feszítési nyomot nem észlelt.

A kikérdezett vonatkísérő és az állomásokon szolgálatot teljesítő vasúti személyzet a tettesre vonatkozólag semmiféle felvilágosítást nem tudtak adni. A járőr megállapítása szerint a vasúti személyzet a cselekmény elkövetésével nem volt gyanúsítható.

A sértett kereskedő előadása szerint a csomagokban különféle rohanemű volt.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

A nyomozás során kiderült, hogy 1939. december 14-én éjjel Békéscsaba és Gyula között is történt egy azonos módon elkövetett vasúti lopás. A lopásból származó ruhaneműek egy részét Gyula határában levő egyik szőlőskertben találták meg. A gyulai rendőrség az ügyben nyomozást folytatott, de eredményt nem lehetett elérni. Megállapította a járőr azt is, hogy Békéscsaba és Mezőtúr között 1932-ben ugyancsak történt egy azonos módon elkövetett vasúti lopás. A lopást akkor egy Gazdár Lajos nevű sarkadi illetőségű szokásos büntetett követte el. Gazdárnak ezuttal tettességére is gyanakodni kezdett a járőr, mert nevezett hozzátartozói Gyulán laktak. Gazdár után a járőr több őrskörletben puhatolt, feltalálni azonban nem sikerült.

Puhatolt a járőr olyan irányban is, hogy a környékbeli őrskörletekben nem árusított-e valaki az ellopott ruhaneműhöz hasonló anyagot, azonban eredménytelenül. Így 10 napi szolgálat után eredmény nélkül bevonult a járőr az alosztályhoz. Az alosztály parancsnokság Gazdár Lajos körözését és az ellopott ruhaneműeknek a Nyomozati Értesítőben való közzétételét kérte. Minthogy azonban Gazdár bűnössége csak feltevésen alapult, az alosztályparancsnokság ettől függetlenül a Békéscsaba és Mezőtúr környékén működő őrsöknek meghagyást adott, hogy járják le az őrskörletükben lakó, férfi és női ruhakészítéssel foglalkozó iparosokat és állapítsák meg, hogy ki vitt oda az ellopotthoz hasonló ruhaanyagot elkészítés végett. Megkereste az alosztályparancsnokság a budapesti és szegedi nyomozó alosztály parancsnokságát, valamint a szolnoki és hódmezővásárhelyi

rendőrkapitányságot is annak megállapítása végett, hogy a zálogházakban a lopás elkövetése óta nem helyezte-e el valaki az ellopotthoz hasonló anyagot.

A szegedi nyomozó alosztály parancsnokság pár nap múlva rádió táviratban értesítette a debreceni alosztály parancsnokságot, hogy a szegedi zálogházakban 1939. december 16. és 1940. január 23-a között 9 esetben zálogosítottak el hasonló anyagot. A szegedi nyomozó alosztály parancsnokság a további nyomozáshoz járőr kivezénylését kérte.

Az újból kivezényelt polgári ruhás járőr a szegedi nyomozó alosztály járőrének támogatása mellett megállapította, hogy a zálogházakban elhelyezett ruhaneműek az ellopott ruhaneműekkel azonosak. A zálogházakban a ruhaneműeket részben egy 30 év körüli közép termetű ember, részben pedig az 1-es, 4-es és a 20-as számú városi hordárok zálogosították el. A hordárok előadták, hogy a ruhaneműeket ismeretlen embertől vették át elzálogosítás végett. Az általuk bemondott személyleírás megegyezett a zálogházakban kapott személyleírással.

Az egyik hordár előadta, hogy az egyik alkalommal a Tavasz-utca 19. számú ház kapuja alatt vett át egy csomagot az ismeretlen egyéntől. A járőr feltűnés nélküli puhatolással megállapította, hogy a Tavasz-utca 19. szám alatt többek között egy Csóka Balázs nevű egyén is lakik, akire a hordárok által adott személyleírás ráillik. A járőr pontos személyleírást kapott Csókáról, sőt egy fényképet is sikerült megszerezni. A házbeliek elmondották, hogy Csóka 1939. december végén költözött oda s úgy tudják, hogy nevezett a szegedi villanytelepen van alkal-

FELSZERELÉSI
-CIKKEK- **CSENDŐR BOLT** IRÓGÉP
KEDÉNYKAR

MINDEN CSENDŐRT

EREDETI STEYR WAFFENRAD

kerékpárokat, teljes felszereléssel, (elsőrendű gumikkal, csengővel, pumpával, bőrtáskában elhelyezett szerszámokkal), szállítani. Készpénz ára 210 pengő. **12 havi részletre**

(csak a csendőrség véglegesített tagjainak) 225 pengő.

Luxus kivitelű kromozott Styria Dinamó-lámpa, teljes készlet 24 P.

Bosch-lámpa teljes készlet ára 21 P. 50 f.

Ebben az árban bentfoglaltatik az Á. K. által megállapított fázisadó felár is. Az első részlet a kerékpár átvételekor utánvétellel fizetendő. Rendelje meg levelezőlapon, erre megkapja az aláírandó kötlevelet s ennek beérkezése után elküldjük a kerékpárt.

A kerékpárra vonatkozó feltételek vonatkoznak a legjobb gyártmányú

WANDERER CONTINENTAL

hordozható írógépre is. Készpénz ára 236 P. 12 havi részletre 266 Pengő.

CSENDŐR BOLT

BUDAPEST, XII., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 19/a. TELEFON: 154-733.

érdekel, aki **KERÉKPÁRT** óhajt venni, hogy a gyári képviselettel történt egészen kivételes megállapodásunknál fogva módunkban áll

lezidőszerint még, amíg a készlet tart

a csendőri szolgálatban anyagminőségénél és teherbírásánál fogva legjobban bevált, kiállításában is felülmúlhatatlan

mazva mint ügynök s vidékre szokott járni. A vilanytelepen azonban hiába keresett a járőr Csóka nevű egyént. Senki sem ismerte. A járőr azonban nem nyugodott, nevezett fényképét elvitte a szegedi Csillag börtönbe s ott a fogházőröknek felmutatta. A fogházőrök határozottan kijelentették, hogy az Csóka Balázs fényképe. Jól ismerik, ült már náluk.

Ezekután a járőr a Tavas-utca 19. számú házat megfigyelés alá vette, várta Csóka hazaérkezését. Ezenkívül a közelben levő Szeged-rókusi vasútállomáson is figyelt.

A figyelés 3. napján, 1940 január 14-én 15 óra 45 perckor a Hódmezővásárhely felől érkező vonatról leszálló utasok között a járőr egy egyént vett észre, akinek személyleírása egyezett a Csókáéval. Az illető két nagy csomagot hozott magával s a vasúti ruhatárba tért be. A járőr utána ment, az illetőt igazolásra szólította fel. Csóka Balázs néven igazolta magát. A járőr elfogta és megbilincselte. Az átvizsgált csomagokban különféle ruhaneműek voltak.

Csóka rövid tagadás után beismerte, hogy 4 rendbeli vasúti lopást követett el és pedig 2 rendbeli Békéscsaba és Gyula, 2 rendbeli Mezőtúr és Békéscsaba között közlekedő vonatokon.

A csomagokat minden alkalommal Szegedre vitte és az ottani zálogházakban elzálogosította.

A lopásokat úgy hajtotta végre, hogy a vasútállomásokon a kirakás után a vasúti állomások ellenkező oldalán a kocsiba felszállott s a vonat haladása közben a következő állomásig az értékesebb csomagokat kiválogatta és a vonat megállása előtt a kocsiból a vasúti töltésre kidobta. Egy ízben a kocsiról a lakatot is lefeszítette vasrúddal s letépte az ólomzárát is, hogy bejuthasson.

A vonat megállása után a kocsiból kiszállt, az ajtót becsukta, visszament a kidobott csomagokért, összeszedte és a legközelebbi vasúti állomásra vitte. Azután a legközelebbi vonattal Szegedre utazott.

Csóka előadta, hogy azért határozta el magát vasúti lopásokra, mert mint volt vasutas, ismerte a csomagok kezelési módját s úgy gondolta, hogy a lopást huzamosabb ideig üzheti anélkül, hogy rajta vesztene.

Érdemes megemlíteni, hogy az ügyben több nyomozó szerv nyomozott, de valamennyi elmulasztotta a nagyobb városok nyomozó hatóságával az érintkezést felvenni és a zálogházakban puhatoltatni.

Igen hasznosnak bizonyult s az eredményhez is nagyban hozzájárult, hogy polgári ruhás járőr végezte ezt a nyomozást. Még a Csókával egy udvarban lakók sem szereztek tudomást arról, hogy nevezett ellen nyomozás folyik s természetesen nem tudott arról Csóka sem. Ezért szaladt egyenesen a járőr karjaiba a szegedi állomáson, még hozzá a bűnjellel.

Hajdu László alhadnagy (Debrecen).

A járőr egy szokásos büntettest, Gazdár Lajost gyanúsította a lopások elkövetésével. A nyomozó osztály is elfogadta ezt a lehetőséget, de ettől függetlenül gondoskodott a nyomozás másirányú folytatásáról is és ez hozta meg az eredményt. A szegedi alosztály megtalálta a zálogházban a bűnjeleket s a személyleírás alapján a járőr igen ügyesen eljutott a tetteshez, akit azután kitartó figyellel kézrekerített. Jó, ha ezzel kapcsolatban felidézzük emlékeztünkben a Szut. 411. pontját: „... a nyomozást szükség esetében egyszerre több irányban és esetleg több gyanúsított ellen is lehet folytatni”. Sok eredményes nyomozást köszönhetnek annak a járőrök, hogy ezt a tanítást követték.

Ezt a nyomozást még a vasúti alakulataink megszervezése előtt folytatták le a csendőrpáncsnokságok, de jellegzetesen vasúti bűncselekmény volt, vasúti őrsünk is sok tanulságot vonhatnak le belőle. (Szerk.)

MAGYAR-SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Villamosági Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-krt 36 Tel.: 120-739

Ez a mi Írógépünk

Vezérképviselet:

Bálint Sarolta

Budapest, Erzsébet krt 43. Tel.: 422-123.

Elsőrangú kivitel, nagy teljesítő képesség, méltányos ár.

A m. kir. esendőrség részére kedvezményes fizetési feltételek. Kérje a gép díjtalan bemutatását.

HANGYA

ÉRTED DOLGOZIK!

magad és családod

ÉRDEKEBEN TÁMOGASDI!

Nedves falak

szárazzáttételéhez

„SANIT”

habarcszűrő

Posnansky és Strelitz R. T.

BUDAPEST, V., ZSITVAY LEO-UTCA 13 SZAM. TELEFON: 12-28-29, 12-82-85

HALOTTAINK

A miskolci VII. csendőrkörület balassagyarmati osztály gazdasági hivatalába beosztott **Bózóki József** szv. tiszthelyettes, március hó 9-én agyvérzésben meghalt. 1909 november hó 15-től 1941 március 9-ig szolgált a testületben. Kitüntetései: 2. o. vit. érem, k. e. é. k. a vit. é. szalagján, háb. e. é. kard és sisakkal, I. o. kat. szolg.

jel., Kat. jub. ker., o. h. e. é. és b. h. e. é.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Kopacz Áron tiszthelyettes (I. ker.), 1903-tól 1926-ig szolgált,

Kelemen Ferenc tiszthelyettes (V. ker.), 1889—1914-ig szolgált,

V. Varga Miklós tiszthelyettes (VI. ker.), 1907—1921-ig szolgált,

Varga Vencel tiszthelyettes (VII. ker.), 1901—1936-ig szolgált,

Pozsonyi István tiszthelyettes (VII. ker.), 1907—1934-ig szolgált,

Belovics József törzsőrmester (VII. ker.), 1913—1921-ig szolgált,

Gyürki Dezső őrmester (VII. ker.), 1914-től 1922-ig szolgált,

Mészáros Mihály csendőr (VII. ker.), 1905-től 1908-ig szolgált,

Kegyelettel őrizzük emléüket!

A m. kir. csendőrség állandó szerződéses szövetszállítója és ruhakészítője

Trunkhahn
szövet közvetlen a gyárból!

ELADÁS:

IV. PROHÁSZKA Ö.-UTCA 8.
VI. TERÉZ-KÖRÜT 8.
VII. BAROSS-TÉR 15.

AZ ORSZÁG-EGYETLEN ÖSKERESZTÉNY POSZTÓGYÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BOCSKAY-ÚT 117 SZÁM.

Felten és Guillaume

kábel- sodrony- és sodronykötélgyár Rt.
Bowden lékpázmák és spirálisok.

Budapest, XI, Budafoki-út 60. sz.

HIREK

Meghajtották a zászlókat

a lövétei csendőrlaktanya udvarán azok a székely testvérek, akik 22 év után először ünnepelték szabadon a farsang végét. Szabad magyarokként, a szabad magyar Hazában.

Ebben a nagy boldogságában nem boros palackot vett a kezébe a székely, hanem a magyar zászlót s nem farsang-végi vig nóták gyújtották pirosra az arcát, hanem a Himnusz hangjai. A végek kemény katonája nem fényárban úszó, dzsesz-muzsikás termekben búcsúzott az első magyar farsangtól, hanem ünnepelő ruhába öltözve, katonai oszlopokban sorakozott fel faluja főterén. Katonás rendben álltak legelő a világháború férfiai, mellükön kopott szalagokon csillogó arany és ezüst vitézségi érmek egész sora. Mögöttük álltak fel a világháború után katonasorba nőtt férfiak, legények, ezeket követte a leányok serege, majd az öreg emberek és asszonyok, végül az iskolás gyermekek. Ott volt az egész falu, katonás rendben, csendben, komolyan. A csapat élén négy nemzeti zászlót lobogtatott a Hargita szele, négy szálas legény kezében, előttük a falu fúvós zenekara.

Azt hinnéd, hogy harcba induló sereg áll előtted, feszesen, elszántan és... nem is tévedsz. Ezek mindig készek a harcra, mert ezt csinálják, mióta megteremtette őket az Isten. Úgy állanak itt a falujuk főterén, mint egy háborús menetszázad s közéjük illenek még az öregasszonyok is, hiszen katonasörök vére ég mindnyájuk szívében.

Megindul a menet, első útja a templomba vezet, az Isten színe elé. Hej, de sok is ennek a népnek a dolga az Istenével. A templomból a lelképásztoruk köszöntésére indulnak, aki a megaláztatás éveiben erősítőjük és biztatójuk volt.

Ismét sorakozik a menet és a zászlók alatt, zene szóval bevonul a csendőrlaktanya udvarába. Ott az egész falu népe, oszlopokba állva. A megilletődött őrsparancsnok előtt meghajolnak a zászlók, felhangzik a Himnusz és folynak boldogan a sokáig visszatartott könnyek. Nincs mit szégyelni ezen, mert nem

AJAX

acélárak

RÁBA

teherautók,
autobuszk,
traktorok

Autó- és traktoralkatrészek. Gyors-, szerkesztési-, rozsdá-, saválló- acélok. Acélföntvények. Szűrke föntvények. Csavar és szerkesztőanyagok. Keszkenyváncok vasúti anyagok. Prés. Kovás. Idomdarabok. — Vaszerkesztetek. H. dák. Daruk. Textilgépalkatrészek. Szekérkerékek. Rosszlelők. Rosszlelő felvágás.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R.T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZ.

„ATLANTIS“

kelmeleltető és vegytisztító üzem
VI., HEGEDŰSÁNDOR-UTCA 8.
Telefon: 22-45-10. Flók:
IX., LŐNYAY-UTCA 51. SZÁM.
Függetlenségi út! Minta utáni
leselés! Szőnyegtisztítást!

Öskeresztény cég! A testület tagjainak 5-10% engedmény

a gyengeség, hanem az erő könnyei. Ugyanbizony mit is szégyelhetnének ezek az emberek, akik a halálnak is fittyet hánynak!

Az idősebbek közül előlép most egy székely ember, katonásan tiszteleg és köszönti az őrsparancsnokot s az őrs legénységét, rajtuk keresztül pedig az egész csendőrséget, hogy olyan szépen és szeretettel bánnak velük s legfőképpen, hogy visszajöttek két gyötrelmes évtized keserves várakozása után. A végén pedig felzúg a falu népe: „Éljen a magyar királyi csendőrség, éljenek a mi lövétei csendőreink!” Mert most már valóban az övéké a magyar csendőr, egymás kezét megfogva szolgálják a magyar Hazát ott lent a székely hegyek között és el nem hagyják többé soha egymást sem életben, sem halálban.

Ilyesmit válaszolt az őrsparancsnok Lövéte székelyeinek, akiket mi is igaz testvéri szeretettel köszöntünk ma, az ő első magyar húsvétjuk szent reggelén.

Belügyminiszter úrtól pénzbeli jutalomban részesültek: a budapesti I. kerületben: Kozma Mihály, dr. Zádor Antal, Simon Lajos, Fogarasi József, vitéz Kovács Dénes, Sipos István, Varga Lajos I., vitéz Dósa Gergely alhadgyok, Horváth Sándor, Juhász István, Horváth Ferenc I., Bárdos János, Laczkó József, Kürti Gergely, Kutai József, Dabóczi László, Gácsi József, Lantos János II., Márton János, Szűcs József, Papp Lajos III., Kevés József, Petróczi Mihály, Szabó Károly, Tassányi István, vitéz Filep Rezső, Magyar József III., Nagy Ferenc III., Virág Béla, Erdős Ferenc, Tarró József, Arany István, Lassu András, Batki Gyula tthts-ek, Tóth János V., Tóth Ádám, Gallai Péter, Zombori József, Deák Kálmán tőr-m-ek, Kosuth Sándor, Bójas István, Oláh István, Takács Mihály I., Krasznai János őrm-ek és Vigvári György cső.

Csendőrfelügyelői díszéreték. A m. kir. csendőrség felügyelője Hadusfalvy István alezredes, dr. Kovács Dezső II. 2. osztályú főtörzssorost, dr. memes Mikecz Béla 2. osztályú főtörzsszállatorvost, Czegléd Jenő őrnagyot és vitéz szenczi Feérdeős Gyula századost okirattal megdicsérte.

Csendőrfelügyelői díszérő okiratot kaptak. Elek Sándor, dr. Zádor Antal alhadnagyok, Szabó Lajos III., Perlaki Ferenc, Szombath László, Tordai Pál, Borbély Máté, Aracsai Lajos, Tassonyi András, Pongó Sándor, Barabás Ferenc, Bálint Géza, Németh János VII., Szórád János, Mártha Gábor, Németh Ferenc IV., Gyirkis István, Horváth János II. tiszthelyettesek, Kovács Ferenc I., Joó Miklós, Lengyel Antal és Kovács Béla törzsmesterek, (Budapesti I. kerület), Császár János, Gay János, Komáromi János alhadnagyok, Kecskeméti Mihály, Lukács József, Vasas György, Borbély Viktor, Répási János, Hamza Gábor, Tarjáni József, Darvas András, Meggyes

Béla, Sütő Károly, Domonkos László, Lenese Sándor tiszthelyettesek, Takács Ferenc irodai tiszthelyettes, Papp József I., Harmat István számvivő tiszthelyettesek, Kalcckai István, Karikás György, Bajó Lajos, Nagy Károly I. törzsmesterek és Mikó Miklós csendőr. (Kassai VIII. kerület), Barna János, Horváth Gábor I., Nyeste Ferenc, Ványa Péter, Lakat László alhadnagyok, Szabó János II., S. Pápai István, Lénárt Károly, Szalontai Zoltán, Tóth László tiszthelyettesek, Papp József számvivő tiszthelyettes, Kutasi Imre, Faragó Mátyás törzsmesterek, Hajnal János őrmester (Kolozvári IX. kerület).

Honvéd Vezérkari Főnöki okirati díszéreték: A m. kir. Honvéd Vezérkari Főnöke Jenei Péter alhadnagynak, Gombos Gyula tiszthelyettesnek és Pándi József törzsmesternek (Kassai VIII. kerület) Dícsérő elismerését fejezte ki.

Honvéd kerület parancsnoki elismerés. A miskolci VII. honvéd kerület parancsnoka az 1940. IX/19-én kelt 596/40. II.—II. számú ügyései átiratával Baranyi István tthts-nek, Váci Nándor őrm-nek, Kiss István III. és Takács Károly cső-nek, mint a Diósgyőr község határában 1940. IX/5-én történt halálos kimeneteli gépjármű balesetnél eljáró járőrnek a helyszínrája és fényképfelvételek pontos és szakszerű készítéséért s általában a nyomozásnak kiváló gondnal s alapos sággal történt teljesítéséért megelégedését és elismerését fejezte ki.

Dandárparancsnoki dícsérő elismerésben részesültek. A m. kir. 2. dandár parancsnoka által: Bódis Pál törzsmester, Horváth Imre és Böresök Péter csendőrök (Budapest I. kerület), a m. kir. 6. dandár parancsnoka által: Karakai Károly és Kiss István IV. csendőrök (Székesfehérvári II. kerület).

Honvéd hadtest vezérkari főnöki díszéret. A m. kir. szegedi V. honvéd hadtest vezérkari főnöke Györffy Gábor tiszthelyettes és Siklósi István csendőrt (Kolozvári IX. kerület) dícsérő elismerésben részesítette.

Kerületi parancsnoki dícsérő okiratot kaptak: Kertész Lajos, Szűcs József, Tóth Ferenc tiszthelyettesek, Magyar Miklós, Orosz István, Tömöri Gyula törzsmesterek, Bardócz Ernő, Tevely József, Vatai György őrmesterek, Juhász Gyula csendőr (Budapest I. kerület), E. Tóth Ferenc tiszthelyettes (Miskolci VII. kerület), Gál Gyula őrmester (Kassai VIII. kerület), Ujvári József, Pethő József, Németh Albert, Tóth Ferenc I., Nardai József, Egyed László, Solyom Jenő tiszthelyettesek, Szabó István II., Várhelyi István, Ihász Lajos, Kovács György törzsmesterek (Kolozvári IX. kerület).

Kerületi parancsnoksági nyilvános díszéretet kaptak: Deák-Béres Miklós tiszthelyettes, Nagy Kálmán törzsmester, Pomázi Sándor, Dékány János, Tóth József I., Gál Albert, Csordás Sándor, Besenyei Lajos, Berze István őrmeste-

Könyv-, papír-, írószer-, kegytárgy szükségletünket szerezzük be

az „**ŐRSZEM**“

könyv, papír és kegytárgy kereskedésben

NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-utca 1. Színház háttamögött.

KERÉKPÁR, fegyver, pisztolyok, lőszer, sporttárgyak megbízható bevásárlási helye

Mihalicsko Károly

aranyéremmel kitüntetett puska- és kardművész. Kedvező fizetési feltételek. A csendőrök elismert bevásárlási helye. **KAPOSVÁR, FŐ-UTCA 22. SZÁM.**

ÍRÓ G É P E K

PAPÍRÁRUK
ÍRÓSZEREK

KIRÁLYFALVY-től

a legkedvezőbb részletre

MISKOLC,
Horthy Miklós-tér 18.

Mi bármely
rendszerű

**Írógépet,
Kerékpárt,
Rádiót**

ROZNÁR JÓZSEF cégnél
vásárolunk

Alkatrészek SZOMBATHELY,
Szt. Márton-u. 20. • Telefonszám: 214.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.
Megbízható keresetény cég. Szakszerű javító őse m.

FEINER GYULA

Működő órák
arany és ezüst ajándéktárgyak megbízható
kivitelben. Kedvező fizetési feltételek, szak-
munkások. • Keresetény magyar áru.
ÓRÁSÉKSZERÉSZ SZOMBATHELY
GRÓF SZECSENYI-UTCA 6.

rek, Szöllősi József, Egyed Pál, Boros István II., Horváth Gáspár, Erdélyi Mihály, Csajbók Imre, Kristóf László, Bernáth Mihály, Szécsi Károly, Eszes Ferenc, Buzás Mihály, Árnas János, Bodor Gergely, K. Szabó Béla, Sütő Pál csendőrök (Budapest I. kerület), vitéz Lovászi Márton csendőr (Miskolc VII. kerület), Varga István I., Molnár Pál, Iván István őrmesterek és Máté Sándor irodai csendőr (Kolozsvári IX. kerület).

Közlendési és hradó osztályparancsnoksági nyilvános díszeteket kaptak. Nemes Vörösmarty József, Lassu András, Tóth György I., Peéri Ferenc, Mohai János, Horváth Lajos I., Somogyi István tthts-ek, Herczeg Antal, Halmi Gáspár, Dicső Mihály, Szabó Lajos V., Bognár Lajos I., Pócsi Sándor, László József tórm-ek, Szabó József II., Harangozó Mihály, Marton József II., Dombrádi Imre, Horváth Sándor II., Szilárd Béla, Krasznai János, Sebestyén Ferenc, Bernáth József, Csathó Dezső, Tóth Károly, Maros Rezső őrm-ek, Endrődi Imre, Vigvári György, Bognár Imre I., Csikós Péter, Kelemen István, Perényi László és Páll Lajos cső. (Budapest I. kerület).

Csendőrségi Felszerelési Anyagraktár parancsnoksági nyilvános díszeteket kapott. Szabócs Ferenc törzsőrmester (Budapest I. kerület), Nádor Ferenc irodai törzsőrmester (Székesfehérvári II. kerület).

Honvédségi Közlöny. 12. szám. Szabályrendeletek. Hegyi alakulatok részére sapka és megkülönböztető jelvények rendszerezése.

Honvédségi Közlöny 13. szám. Személyes ügyek. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága 1941 március 14-én kelt legfelsőbb elhatározásával dr. Kricsfalussy-Hrabár Endre nyugállományú alezredesnek az ezredesi rendfokozat címét — kivételesen és kegyelemből — adományozni méltóztatott.

Csendőrségi Közlöny. 12. szám. Szabályrendeletek. Hentesárk készítésének szabályozása. Közfogyasztásra levágott sertések után zsírbeszolgáltatási kötelezettség megállapítása. Egyes ingatlanok állandó mezőgazdasági művelésének biztosítása. Határsáv újabb megállapítása. Szerbia szolgáltatásaira igényjogosult gyermekek üdültetése Balatonszabadiában. A balatonfüredi és hévízszentandrás csendőrgyógyházak megnyitása. Szerbia szolgáltatásaira igényjogosult betegeknek a balatonfüredi és hévízi csendőrgyógyházakba való beutalása. Visszatért kárpátaljai területen a községnevek megállapítása. továbbá a közigazgatási kirendeltségek és a járásek területi beosztása. Mosószappan kereskedői forgalmának szabályozása. Szénkereskedelem szabályozása.

Csendőrségi Közlöny. 13. szám. Szabályrendeletek. Vendéglőkben, kifizésekben, koresmákban, kávéházakban és kávétermékekben kiszolgálható ételek korlátozása. Őrsparancsnoki iskolába jelentkezésre felhívás. Gazdasági átalányok visszaállítása. Nyers vadbőr és a házinyulbőr forgalmának szabályozása.

Csendőregyén megtámadása. A kaposi őrs állományába tartozó Dömötör Lajos őrmester március 23-án szolgálaton kívül bement az egyik kaposi koresma udvarára. A koresma udvarán tartózkodott Major József és Major János kaposi lakosok karóval és nyitott zsebkéssel megtámadták Dömötör őrmestert azért, mert 1940. évben az ellenük fogatosított kilakoltatási eljárásnál karhatalmi segínyt nyújtott, továbbá, mert nevezetteket március 23-án nemzetgyalázásért feljelentette. Dömötör őrmester a zsebkéssel támadó Molnár Jánost magától ellökte, a karóval támadó Major Józsefet pedig a kihúzott kard markolatával a bal szeme fölért úgy megütötte, hogy az elesett és szeme fölött a bőr 4 cm. hosszúságban felhasadt. Támadók erre elmenekültek. Dömötör őrmester nem sérült meg.

Ragályos betegség. A nagybereznai járás területén Hajasd községben kiütéses typhus betegség lépett fel. Eddig egy megbetegedés történt. A beteget a munkácsi kórházba szállították. A járvány továbbterjedésének megakadályozására a közigazgatási hatóság a szükséges intézkedéseket megtette.

Csendőrségi jutalmazási alakra felajánlott jutalékok. A budapesti I. kerületben: Sebők András tiszthelyettes és Bodor Gergely próbacsendőr együtt 9 P 92 f., Krista László és Csajbók Imre csendőrök együtt 9 P 92 f., Szabó Géza I. és Sági Sándor I. csendőrök együtt 3 P 30 f., Takács János tiszthelyettes és Báró Dezső törzsőrmester együtt 5 P, Horváth István II. őrmester 5 P, Kökényesi István és Horváth Pál csendőrök együtt 5 P; a szegedi V. kerületben: Szentesi Mihály csendőr és Lakatos János próbacsendőr együtt 5 P, Csorján János őrmester és Tabódi Sándor próbacsendőr együtt 5 P, Dancs Sándor törzsőrmester és Jánosa István csendőr együtt 10 P, Kristó Gyula őrmester és Kovács Lajos csendőr együtt 5 P, Mihálka Sándor törzsőrmester és Fodor Antal csendőr együtt 5 P, Pető Péter tiszthelyettes és Eucs Imre alhadnagy együtt 5 P, Cs. Kovács János tiszthelyettes és Tóth Antal próbacsendőr együtt 5 P, Cs. Kovács János tiszthelyettes és Kávási T. Antal próbacsendőr együtt 5 P, Ágoston János I. törzsőrmester és Horváth Ferenc próbacsendőr együtt 5 P.

A M. kir. Hadimúzeum igazgatósága közli, hogy az intézet kiállítása f. évi április hó 27-én újból megnyílik és hétfői napok kivételével naponta 9—13-ig látogathatók.

Ki tud róla? Hegedűs Józsefet, aki Dunaszekesen született és 1916. évben mint csendőr c. őrmester a gyergyótölgyesi őrsön teljesített szolgálatot, keresi ifj. Benedek József, gyergyótölgyesi, 261. szám alatti lakos. Aki tud valamit nevezett-ről, közölje azt ifj. Benedek Józseffel.

Ki tud róla? Baricz Béla ny. áll. csendőr komandói (Háromszék vm.) lakos keresi Megyeri József és Nagy Sámuel csendőröket, akik 1916 augusztus 27-től október 1-ig Köhalomnál a románok elleni harcokban vele együtt részt vettek. Aki a keresettek címét tudja, kérjük közölje azt Baricczal.

Dér Péter seregélyesi (Fő-utca 80. szám alatti) lakos kéri, hogy aki fia: Dér József csendőr (vagy volt csendőr) hollétéről tud, sürgősen közölje vele.

Gáldonyi Béla tthts. (győrszentiványi őrs) egy „E—25. jelzetű Lőutasítás tervezet. II. rész. 1. füzet”-et keres megvételre. Akinek eladó magánpéldánya van, közölje vele.

Borbély Albert volt csendőralőrmester (Tusnádfürdő) kéri, hogy Kiss József volt II. oszt. őrmester — akivel 1916—17-ben Stojnik községben — és Horváth Ernő, volt alőrmester — akivel 1917—18-ban VI-Ivanca községben Szerbiában szolgált — vagy aki nevezettekről tud, közölje vele pontos címüket.

SZEMÉLYI HÍREK.

Új szakaszparancsnok: a budapesti I. kerületben: Társi Lajos alhadnagy a szakaszparancsnoki teendőket ellátásával megbízott.

Új őrsparancsnok: a miskolci VII. kerületben: Boros János tiszthelyettes őrsparancsnokká kinevezetett.

ZALKA LAJOS

EGYENRUHÁZAT

FELSZERELÉSI CIKKEK

URI SZABÓSÁG

SZÉKESFEHÉRVÁR, Nádor-u. 35.

TELEFONSZÁM: 8-19

A magy. kir. csendőrség szerződéses szállítója. Az O. R. l. megbizottja. — A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

MI BÚTORT a leggyorsabbtól a különleges kivitelig
FEKETE VILMOS bútórakészítő
Székesfehérvár, Színház épület
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek
Mélytányos árak! Kiváló munka!

NEMESSÉG

felkutatására, elismertetésére példákkal megvilágított útmutatást is tartalmaz élvezetes olvasmányain kívül a „NEMESSÉGI KÖNYV” harmadik bővített kiadása, melyről tartalomjegyzéket, bírálatkivonatokat ingyen küld: KUBISSY J. SZEGED

MI
Órá-ékszeri

REGÉNYI LAJOS

ÓRAS ÉS ÉKSZERÉSZ CÉGNÉL VÁSÁROLUNK

Alpaca evőeszközök. Ajándéktárgyak. Kedvező fizetési feltételek. Megbízható bevásárlási forrás.
Székesfehérvár, Kossuth L-u. 2

Véglegesítették: a kolozsvári IX. kerületben: Bende József, Szamosfalvi Sándor, Vasadi Sándor, Csáki István csendőröket a próbaszolgálat letelte után.

Házasságot kötöttek: a budapesti I. kerületben: Bányai Pál őrmester Falvai Annával Szekszárdon, Kovács Mihály III. őrmester Pejtsik Máriával Tápióbicskén; a székesfehérvári II. kerületben: Péntek Ferenc törzsőrmester Veleki Erzsébettel Veszprémben, Kiss Simon őrmester Práger Jolánnal Cegléden, Vas János őrmester Zwickl Mária-Teréziával Mosonszőlomon; a szombathelyi III. kerületben: Marton György őrmester Sziklai Erzsébettel Fertőrákoson; a pécsi IV. kerületben: Paczolai László őrmester Koch Terézével Pakson, a debreceni VI. kerületben: Parti József törzsőrmester Kondor Ilonával Kiskállón, Halmi Dezső őrmester Göblyös Máriával Tiszaföldváron; a miskolci VII. kerületben: Juhász Lajos őrmester Tompa Saroltával Bujón; a kolozsvári IX. kerületben: Budavári József törzsőrmester Czine Margit-Erzsébettel Mátészalkán, Lukács Mihály őrmester Péntek Juliannával Nagyigmándon, a marosvásárhelyi X. kerületben: Bakó József törzsőrmester Radványi Ilonával Bodroghisfaludon, Kővári János tiszthelyettes Bors Piroska-Lenkével Berektompaházán.

Születés: Juhász Béla százados feleségének Ildikó-Dorottya-Mária leánya, dr. Soós Károly főhadnagy-hadbíró feleségének Judit-Ida leánya; a budapesti I. kerületben: Nagy Lajos III. tiszthelyettes feleségének Géza-Károly fia, Révész János tiszthelyettes feleségének János fia, Berecz Lajos tiszthelyettes feleségének Aranka leánya, Kovács Sándor III. törzsőrmester feleségének Sándor-Lajos-Mihály fia, Harmat István törzsőrmester feleségének István fia, Kerekes Pál tiszthelyettes feleségének Márta-Katalin leánya, Molnár János II. törzsőrmester feleségének Ottó-Nándor fia; a székesfehérvári II. kerületben: Tabi István őrmester feleségének Györgyi-Mária-Ilona leánya; a debreceni VI. kerületben: Galambos Sándor törzsőrmester feleségének Béla-Attila fia, a miskolci VII. kerületben: Szemenkel Ferenc törzsőrmester feleségének Gabriella-Erzsébet leánya; a kolozsvári IX. kerületben: Dobos Sándor I. törzsőrmester feleségének Sándor-József fia, Kiss Sándor II. törzsőrmester feleségének Ágota-Eva leánya; Szabolcs Sándor tiszthelyettes feleségének László-Béla fia; a marosvásárhelyi X. kerületben: Pintér Sándor őrmester feleségének Lajos fia, Barta Bertalan törzsőrmester feleségének Tibor-Bertalan fia, Sallós Ferenc tiszthelyettes feleségének Piroska-Terézia leánya, Legényei József törzsőrmester feleségének Éva leánya, Szárdi Demeter törzsőrmester feleségének Julianna leánya.

Halálozás: Tóth Lajos IV. tiszthelyettes felesége szül. Niederecker Mária Budapesten és Székely Abraham-Lőrinc alhadnagy Irma leánya Székesfehérváron meghalt.

Szerkesztői üzenetek.

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímzett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jellege alatt. Jellegül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jellegét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk, akkor sem, ha a beküldő válaszbélyeget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok,

Irodájába
Lakásába

BUTORT

KOCSIS JÁNOS-lól vegyen

Üzlet: V., Visegrádi-utca 14. Tel.: 112-821

Üzem: V., Bálvány-utca 32. Tel.: 310-628

Intézeti berendezések
a legjutányosabb áron.

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István

Bpest, VI., Teréz-krt 4. Tel.: 118-194

DOXA

A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA.
DOXA órát vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI

Universal permetező

Felvilágosítások: MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.T.

Agrárglobus

BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-
KÖRÚT 12. • Tel.: 126-681.

Tichler János

papírára, papírzacskó és gyógyszeré-
szeti papíráruk gyára

Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079

igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Cimváltozását mindenki maga köteles velünk közölni, kérjük, hogy ezt a borítólapon 3-ik és 4-ik oldalán nyomtatott levelezőlapon tegyék.

Csendőrlenntkezők okiratai. A B. M. úrnak 1930 június 12-én kelt ad 12.733/1930. II. számú rendelete értelmében a csendőrlenntkezők részére szükséges okiratokat (születési és házassági anyakönyvi kivonatok, családi értesítők, erkölcsi és illetőségi bizonyítványok, személyi körülményeket igazoló községi bizonyítványok stb.) a hatóságok szegénységi bizonyítvány felmutatása nélkül is mindenkor díjtalanul kötelesek kiállítani. Az okiratokon nyomának kell lenni annak, hogy azokat a fenti célból adták ki.

Vitakozás. Kölcsönkért pénznek a határidőre meg nem adása büntetőjogi elbírálás alá még nem esik, hanem polgári peres utra tartozik. Más a helyzet, ha az adós a hitelezőt rosszhiszeműen, fondorlatosan megtevesztette, miáltal jogtalan vagyoni előnyhöz jutott, míg a másik fél megkárosodott. Ez már bűnvádi utra tartozik. Pl. család miatt lehet felelősségre vonni az adóst, ha gazdag embernek hazudja magát, hogy kölcsönhöz jusson, de lejáratkor egyszerűen odébb áll.

Duna. Olvassa el a múlt számunk 243. oldalán „S. I. Cs.” üzenetnek 2. pontját.

Csikszentmárton (B. L.). Az 1925. évi 229., 230. számú B. M. rendelet kizárólag a táncmesterekézés és a nyilvános táncoktatás szabályait tartalmazza, ennél fogva a nyilvános táncmulatságokra egyáltalán nem vonatkoztatható.

Altiszt. Kérdéséből látjuk, hogy a Szut. „Bevezető rendelkezések” fejezetét nem ismeri. Ott megtalálja, amit kérdez.

Nagygalambfalva. A Károlycsapatkereszt igénylésének határideje 1939 december 31-én lejárt. Most már csak azok az igényjogosultak igényelhetik, akik a visszatért erdélyi területekkel kerültek vissza az anyaországba. Erre nézve a községi jegyzők szolgálnak felvilágosítással.

Bogdánd. 1. Az ígért képekre nincs szükségünk, mert időszerezésüket a közölhetőség szempontjából már elvesztették. 2. Zsebkönyvét a dősi gh.-nak küldtük meg, mely az árát is levonta már.

Édes Erdély itt vagyunk. A tettesnek az az eljárása, hogy a pénzeslevélhordó által tévedésből neki kézbesített, 100 pengőről szóló utalványt és az összeget is átvette, holott tudta, hogy az összeg nem őt illeti meg, a Btk. 367. §-ába ütköző jogtalan elsajátítás vétségét képezi.

Ipp. írja meg azt is, hogy a keresett volt előjáró, melyik ezrednél szolgált. A vitézségi érme igazolására nézve egyébként útbaigazítást adtunk múlt számunk 241. oldalán „Tóth Lajos, Kolozsvár” jelige alatt.

Kolozsvár. Valószínű, hogy számvivő altiszt tanfolyam még a folyó évben lesz, biztosan nem tudható.

Miklósfalva. Azt kérdezi, hogy mikor helyesebb megtartani a lest: közvetlen a tereptárgyhoz való megérkezéskor, vagy pedig már megérkezés után, amikor a járőr érkekezett is egyesekkel? Minthogy újonnan felállított őrsön szolgál, megismételjük 1939. évi I. számunkban adott üzenetünket. A Szut. 472. pontjának utolsó bekezdése útmutatást ad a kérdésre. Eszerint senkinek sem szabad tudnia arról, hogy a csendőr lest tart. Eppen ezért a les helyét is észrevétlenül kell elfoglalni. Ha már most a csendőr előzetesen mutogatja magát, ottlétéről elsősorban éppen azok értesülnek, akikre a les irányulna, eredményt tehát aligha érne el. Célszerűbb tehát a lessel kezdeni. Eredményes lehet azonban az az eljárás is, hogy a járőr a tereptárgytól való távozása után, bizonyos idő múlva észrevétlenül visszatér a les megtartására, amikor már senki sem várja. Egyébként mindig a helyzet és a körülmények, valamint a napszak, időjárás és a terep játsszik szerepet abban, hogy mikor tartsuk meg a lest.

Sz. F. Barabás. Kiss Károly vagy Lajos nevű tiszt a volt es. és kir. 37. gyalogezred állományában nem volt. Krajcsóvícs János ny. ezredes címe: Sopron, Zita otthon.

F. M. törm. Aknaszlatina. Poszt Ferenc tart. fhggy. a nyilvántartásban nem szerepel. Névváltoztatás esetén az új nevére is szükség lenne, anélkül nem állapítható meg a címe. A másik cím ismeretlen.

Alhadnagy. A feleség származását is igazolnia kell nagyszülőikig bezárólag.

Mi az igazság. Az 1894. évi XII. t.-e. 90. §-a szerint a tilosban talált baromfit megölni csak akkor szabad, ha behaj-

A dohányzás zavartalan élvezet

Magyar Királyi Dohányvédelem

Nyugdíjkiegészítő Biztosítás

felesége, gyermeke jövőjét gondtalanra teszi. Szíveskedjék elolvasni a lap március 1-i számához mellékelt nyomtatványt. Felvilágosítással — személyesen vagy írásban — készséggel áll a m. kir. Csendőrség tagjainak rendelkezésére a

Foncière Általános Biztosító Intézet

Központja: BUDAPEST, V., Sas-utca 10.
Vidéki képviseletek az ország minden városában.

Otthon, szolgálatban
10 perc alatt kész a
BéBé SONKÁS BAB,
BORSÓ,
LENCSELEVES

tása nehézségbe ütközik. Ebből következik, hogy a behajtást előbb meg kell kísérelni, ha csak nem nyilvánvaló, hogy a behajtás lehetetlen. Viszont, ha már behajtották, megőlni nem szabad. Kisebbség általában zárt udvarban a behajtás aligha ütközhet nagyobb nehézségbe.

Tusnádfürdő. 1. A keresett címetek mai számunk „Hírek” rovatában közöljük, mert másképp nem állapítható meg. 2. A Szerbiában szolgált csendőrök is csak abban az esetben szerezték meg a Károlycsapatkeresztre való igényüket, ha legalább 12 hetig harcoló csapatként alkalmazott egység tagjai voltak. Leveléből nem látjuk, hogy Ön ilyen egységnél szolgált volna. Ha igen, beadhatja kérvényét. Az erdélyi részekben lakók még beadhatják a kérvényt, a vonatkozó rendelet a községi jegyzőnél megtekinthető. Levélben nem válaszolunk. A beküldött bélyeget lapunk céljaira fordítjuk.

Pusztagyimót. Érdeklődjek a járási vitézi hadnagynál.

Barát. Mondja meg a barátjának, hogy csak jelentkezzen. Hogy a közölt ok akadály-e, azt a kerületi parancsnokság majd közli.

Katymár. 1. A Foglalkozási jegyzék Útmutatásának 3. p. 4. bekezdése értelmében az aláhúzott szakaszok és pontok tudása a járőrvezető iskolát még nem végzett csendőroktól nem követelhető. Más kérdés természetesen, hogy mindenkinek a maga érdeke minél többet tudni, tehát tanulni. A csendőr tudását különben is nehéz paragrafus csoportokra különíteni, mert ez a tudás egységes egész. Csak abban van a különbség, hogy fiatalabb kevesebbet tud az idősebbnél, de a különbség főként a szorgalomtól függ. Önnek a szabály szerint helyes a felfogása, de ha mindig csak azt tanulja meg, amit muszáj, mást pedig el sem olvas soha, akkor igazi csendőr sohasem lesz. 2. Legutóbbi számunk portyázásában megtalálja a választ. A másikkal a jt. kiképzése nem értéktelenebb az Ön jt. és jv. kiképzésénél, mert az utóbbi szükségmegoldás. Tapasztalatok, gyakorlati tudás dolgában pedig messze van még a másiktól, aki 5 évet szolgált. 3. A rendelet megjelent a 13/Cs. K.-ben. 4. Nem, mert a szabályzat 7 betöltött évet követel meg az előléptetéshez. 5. A kéreztett ok miatt a nőstülés könnyítése nem várható, de a tömeges utánpótlás hamarosan nagyot lendít a nőstülési sorszámokon.

Balaton. Van olyan tananyag, amit gyakorlatilag oktatnak, talán az utasításban illet elegendő (figyelmeztetés, helyszíni szemle, házkutatás stb.). Ezzel kapcsolatban pályázatot hirdettünk, abból megérti a feltett kérdést. A Szut. 176. p. szerint naponta legalább 2 órát köteles oktatni. Önálló tanulásra csak a foglalkozási idő harmadik órája fordítható és csak kivételesen a teljes foglalkozási idő akkor, amikor az oktatás megtartására megbízható altiszt nincs otthon. Az irodai elfoglaltság nem közbiztonsági szolgálattal kapcsolatos sürgős és fontos parancsnoki feladat. Ez csak kivételesen, azonnal elintézendő, határidőhöz kötött ügyek elintézésére vonatkozhatik.

Baricz László ny. áll. csendőr Komandó. Kenedy ny. ezredes úr meghalt. Megyeri József és Nagy Sámuel csendőrök címének felkutatása végett a mai számunk „Hírek” rovata alatt bajtársainkhoz kérdést intéztünk.

MAGYAR PAPIR- ÉS IRÓSZER SZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT

SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI

BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.

TELEFON: 12-43-08, 12-96-76

HEGEDÜS

író és számológép vállalat

Öskeresztény cég,

BUDAPEST, V., Szabadság-tér 7.

Telefonszám: 12-32-90.

Növényhús

az egészséges és gazdaságos étkezés alapja.

10 dkg 4 személyre sült vagy töltelek.

Kapható: MEINL üzletekben és Növényi

Tápszer Üzem, Bp., VII., Huszár-utca 10. sz.

TELEFON: 221-136.

KEZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Székely asszony az én anyám. Mai számunkban, a hírek elején közöljük leírását. Üdvözljük.

Dunántúl. Kezves emléke lehet az anyját bántalmazó, romlott gyermek megjavítása. Csendőri munka ez is. Olyan tanulság nincs azonban a leírásában, hogy helyet szoríthatnánk neki.

S. I.-né, Székelykeresztúr. Öröm olvasni, hogy Ön is négy gyermeket nevel a Hazának. Áldja meg érte és segítse az Isten. „Az én családom” sorozatát már lezártuk, ezért nem közölhetjük.

Ibolya. Foglalkozunk vele s majd sorát ejtjük.

D. Gy. Porcsalma. Jó munka volt, tanulság is van benne, de ehhez hasonló esetet már közöltünk. A házkutatásról szóló írását, úgyszintén a felszabadult területen végzett nyomozását közölni fogjuk.

M. I. Gyulatelke. Átfésülve sorra kerül.

Csikszereda. Türelem, sorát ejtjük.

P. G. Büdsszentmihály. Ez minden, csak az nem aminek szánta: vers. Feltétlenül hagyja abba, kár az időért.

Zsarnó. Sorra kerül.

Golgota. Különösebb tehetség nem látszik a leírásból, de szorgalmas csendőr, emlékszünk több írására. Az a fontos, hogy a csendőri szolgálathoz van tehetsége. Sorra kerül.

Lakytelek. A B. egyének nélkülözhetetlenségére szépen rávilágít ugyan a cikkében, olyant azonban mégsem mond, hogy közölhetnénk.

Tavaszi 10. Sorát ejtjük, türelem. Egyik leírását ma közöljük.

K. H. T. Budapest. Van bennük tehetség, de nem nekünk való.

Nyitra. Köszönjük, érdeklődve olvastuk beszámolóját, tárgyanál fogva nem közölhetjük.

E. D. J. Királyháza. Szép munka volt mindkettő. Átfésülve sorra kerülnek majd.

1941. 3. Írásait mindig örömmel olvassuk. Ez is igen szép, szívből fakadó írás. Sajnáljuk, hogy most nem közölhetjük, mert idejét multá, de eltesszük s talán később még visszateherhetünk rá.

F. L. Hadad. Derék magyar csendőr, hogy így érez, de a vers bizony rossz. Kár a fáradsáért.

R. I. Szeged. Sorra kerül.

L. B. Szálka. Nem közölhető.

Február 14. A képek általában jók, de sokszorosításra nem elég élesek. Ilyen tárgyú képeket különben sem közlünk már.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÜTHY KALMAN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.

Felelő: Györy Aladár igazgató.

Ha petróleummal világít

Aladdin

lámpát vegyen!

125 gyertyalényes kezelésmentes, lágyfényű világítás. Régi lámpáját átalkotjuk ismertető díjmentesen küldi.

Aladdin

RT. Budapest, VII., Nyár-u. 7.

Winkelmayer Károly

Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 28/a. Tel.: 144-673.

Varrógép kerékpár raktár. Nagy javító műhely.

Phönix varrógépek családi használatra és minden iparág részére.